

ליקוטי מזהר"ן

תורה ס"ב

זחונים עליה ליקוטי תפילות וליקוטי הלכות
ועוד הוספות חשובות

מהדורה מיוחדת
עם אותיות גדולות מאירות עיניים
מוגהת על פי דפוס תקס"א באדיבות הוצאת 'פסוק לי פסוקך'
עם שוליים רחבות בכל עמוד לשאלות והערות

נזעזו עבדו יהודיו

כי הנה המלכים

לשויל
בתורתו

פרוייקט לעידוד הנגיחה
והתבוננות בליקוטי מזהר"ן

וצדקתו עומדת לעד

ככתר עלי ראש גיליון תורה זו, יונצח לשם
ולתפארת הווד, האי תלמיד חכם גאון מופלא
ומופלג, ירא ושולם, דבוק בתורת הצדיק בכל לבו
ונפשו, באהבתה שגה תמיד וכל חפציו לא שוו
בה, זכה וזיכה רבים

הרב החסיד

רבי שלמה אהרן
ב"ר מרדכי הלוי גוטליב ז"ל

אשר עסק כל ימיו בלימוד תורת הצדיק
בעמקות ובהתבוננות

זכות לימוד תורת הצדיק
תעמוד לעילוי נשמתו,
לזכרון עולם ולמזכרת נצח

ת.נ.צ.ב.ה.

קו לסלסל בתורתו

04-627-73-13

1b046277313@gmail.com

תוכן עניינים מורחב

והסבר על מבנה החוברת עם כל ההוספות לתועלת הלומדים

ד..... תורה סב בצורת הדף עם סימון מיוחד

בתחילת החוברת מוגשת התורה כצורת הדף המקורית המודפסת ברוב הדפוסים המצויים, לתועלת אלו שאוהבים ללמוד מתוך המוכר והרגיל. הוספנו סימון מיוחד עם הפניה למהדורה הגדולה ומאירת העינים (ראה להלן).

ט..... תורה סב באותיות גדולות עם סימונים והפניות

כל התורה באותיות גדולות ומאירות עיניים, בתוספת שוליים רחבים לכתיבת הערות, ביאורים, שאלות וחידושים. זהו חידוש של מערכת 'לטייל בתורתו' שרכים וטובים אהבו והעידו שהדבר שינה אצלם את כל הלימוד. בכדי להקל על הלומד לעבור במהירות מהלימוד במהדורה זו ללימוד בצורת הדף וכן להיפך, שורטטו סימונים מיוחדים במהדורת צורת הדף, עם אותיות בצידו העמוד, שם רשום בכל קטע מספר העמוד שבו מופיע קטע זה במהדורת האותיות הגדולות.

מא..... תורה סב מהדורת 'פסוק לי פסוקך'

מהדורה ייחודית בהוצאת 'פסוק לי פסוקך' המקלה על הלומד ללמוד במהירות ובבהירות, תוך שימת לב לפיסוק קיטוע וחלוקה מיוחדת של התורה, מועיל מאוד לשינון וזיכרון!

נא..... חדש! קיצור ליקוטי מוהר"ן

בחוברת זו הוספנו את התורה מתוך הספר 'קיצור ליקוטי מוהר"ן', לתועלת סיכום התורה והכנתה בדרך פשוט.

נג..... לעשות מתורות תפילות

כפי שהורה רבינו לעשות מתורות תפילות, הובאה תפילה סב מתוך 'ליקוטי תפילות', באותיות גדולות ומאירות עיניים.

סה..... ליקוטי הלכות

כל ההלכות המיוסדות על תורה זו מהספר 'ליקוטי הלכות' (השכמת הבוקר ג', תענית א', חלב ודם ד', חדש א').

פד..... ליקוטי בתר ליקוטי, השלמות ליקוטי הלכות

הובאו כל הקטעים מ'ליקוטי הלכות' שאינם מיוסדים על תורה סב בהם כתב מוהרנ"ת ביאורים בתורה זו.

צז..... תורה סב מכתב יד רבינו

תורה סב כפי שכתבה רבינו בנוסח אחר, המצוי תחת ידיו ברוב הספרים ומודפס לאחר ליקוטי מוהר"ן תניינא.

קא..... חדש! תוכנית לימוד

סדר והספק לכל חודשי הקיץ בטבלה מסודרת, בשילוב הסברים מפורטים, איך להיכנס צעד אחר צעד בשבילי התורה. מיועד למי שרוצה ללמוד עם סדר ובהירות

קו..... דפי כתיבה

בסוף החוברת ישנם עמודים בסגנון דפי מחברת לכתיבת חידושים ביאורים ומהלכים.

יחד - נעשה מהם "אור", ועל ידי זה נעשה שמחה, בחינת "אור צדיקים ישמח".

וזה: 'חדי רבי שמעון, ואמר: "ה' שמעתי שמעך ראתי"

- תמן יאות הוי למידחל. כי חכוק אמר נבואה זו על רבי עקיבא וחביריו שמתו על ידי שלא היה בהם אהבה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, (יבמות סב:) כי הם היו בחינת גבורות וצימצומים, ולא נכללו יחד, ולא נמתקו; ורבי שמעון וחביריו, שהיו התיקון שלהם - על כן אמר: 'אנן בחביבותא תליא', היינו בחינת האהבה וכללות, שנכללין יחד, ועל ידי זה ההמתקה והתיקון, כנ"ל.

ומזה בא בחינת 'חדי רבי שמעון', היינו בחינת השמחה, שנעשה על ידי הכללות והאהבה, בחינת "אור צדיקים ישמח".

פתח ואמר: "הולך רכיל מנלה סוד", "הולך רכיל" וכו' דלית רוחיה רוחא דקיומא - היינו רוח חכמה; 'ולא הוה מהימנא' - היינו אמונת חכמים, כנ"ל; כי על ידי שאין בו אמונת חכמים, אין בו רוח חכמה, כי נידון במוטרות, כנ"ל.

"מנלה סוד" - זה בחינת ביטול כתב ידנו, שאין מקבלין אור השכל מידי הסמיכה, כנ"ל, בבחינת (אויב לו) "על פנים פיסה אור", כי האותיות צריכות לקבל אור השכל מידי הסמיכה, כנ"ל; ועל ידי פנים אמונת חכמים, שהוא בחינת "הולך רכיל" - על ידי זה "מנלה סוד", שנתגלה ונסתלק אור השכל, כנ"ל; ועל ידי זה "בסוד עמי לא יהיו", כנ"ל.

"ונאמן רוח מכסה דבר" - דאית ביה רוחא דקיומא - על ידי בחינת אמונת חכמים, על ידי זה, "מכסה דבר", בחינת "על פנים פיסה אור", כנ"ל.

סב (לשון רבינו ז"ל: (שמות יג) **ויסב אלקים את העם וכו'":**

א. דע שעל ידי אכילתם של ישראל, נעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין, בבחינת (רות ב*) "ויאמר בועז לרות לעת האכל גשי הלום", "לעת האכל" דייקא, היינו על ידי האכילה "גשי הלום", דא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בבחינת (בראשית מד) "ויגש אליו יהודא", דא תקרובתא מלפא במלפא. (וזהו ויש דף ו)

רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר, ואין בו שום תערובות. כי מאכל שיש בו תערובות, על ידי מאכל כזה, יוכל האדם לחטוא.

ב. והברור של המאכלים - הוא על ידי אמונה. כי האמת, מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין, הוא מצוה גדולה לחדד השכל, להבין הדבר על בוריו, ועל זה נאמר (אבות פ"ג) 'ודע מה שתשיב לאפיקורם'.

כי יש חילוק בין הקושיות, כי יש קושיא שיוכל האדם להבין תירוץ על קושיא זו, על זה נאמר: 'ודע מה וכו''. ויש קושיא שאינו באפשרי לשכל האנושי תירוץ על קושיא כזו, רק לעתיד לבא יתגלה התירוץ, אסור לאדם לעיין בהם, וכל מי שסומך על שכלו ומעיין בה, על זה נאמר: (משלי ב) "כל באיה לא ישוּבוּ", כי על

על ידי הספרים הנ"ל, שנתחדשים על ידי המחלוקת, בבחינת 'וספר כתב איש ריבי', בחינת 'עשות ספרים הרבה אין קץ' - על ידי זה נשלם התורה; ואזי התורה בבחינת (שמות כד) "לוחות האבן", שמקבלת הארה מבחינת 'אבן שתיה'.

כי כל דבר שבעולם - יש לו צמצום אחר, בכמות ואיכות, וכל הצימצומים שבעולם - כולם נרשמים ב'אבן שתיה', שממנו הושתת העולם, וכולם מקבלים ממנו, ושם המתקת כל הדינים, כי הוא בחינת 'חכמה עילאה', בחינת 'קדשי קדשים'; כי השכל נקרא: קודש, וכולם מקבלים ונכללים בבחינת 'קדשי קדשים', שהוא בחינת 'חכמה עילאה', שכלול מכולם, ומשם המתקת כל הדינים, בפרטיות ובכלליות; כי גם כשממתיקין הדין בפרט, באיזה שכל של איזה צימצום, צריכין גם כן להמשיך כח מהשכל העליון הנ"ל, כדי שיהיה כח לזה השכל הפרטי להמתיק הדין; וכן בכלליות, להמתיק כל הדינים מאיזה צימצום שיהיה - אי אפשר להמתיק כי אם על ידי בחינת השכל העליון, בחינת 'קדשי קדשים', בחינת 'אבן שתיה', כנ"ל.

וכשהתורה יש לה שלימות על ידי הספרים, כנ"ל - אזי מקבלת מ'חכמה עילאה', בבחינת "לוחות האבן", בחינת 'אבן שתיה', ואזי משפעת בכל החכמות, ונמתקים כל הדינים; בבחינת (תהלים ב) "ישלח עורך מקודש", שעיקר העזר והישועה, שהוא בחינת המתקת הדינים - הוא "מקודש", היינו, על ידי השכל, שנקרא קודש כידוע.

וזה אותיות: **'שתיה'**, ראשי תיבות: **"ה' ת' ו' ש' ד' י' ענני"**. (לשון המקרא אויב לא: "הן תוי שדי יענני, וספר כתב איש ריבי"), "הן תוי שדי" - היינו, בחינת הרשימות של כל הצימצומים - נמתקין על ידי שבאים בתוך **'שתיה'**, בחינת 'אבן שתיה' הנ"ל; וזה "יענני", בחינת ההמתקה, בבחינת "ישלח עורך מקודש", כנ"ל.

וזה "הן תוי שדי יענני, וספר כתב איש ריבי", שעל ידי 'וספר כתב', כנ"ל, היינו ריבוי הספרים, שנעשין על ידי המחלוקת, כנ"ל, שאז יש להתורה שלימות, ומקבלת משכל הכולל, מ'חכמה עילאה', שהיא בחינת 'אבן שתיה', כנ"ל - על ידי זה "הן תוי שדי יענני", בחינת ההמתקה, על ידי בחינת "לוחות האבן", שמקבלין מאבן שתיה, כנ"ל.

ז. וזהו בחינת מה שנוסעין על ראש השנה לצדיקים. כי ראש השנה הוא יומא דדינא של כל השנה, וכל אחד ואחד בא עם קדושתו וצימצומו אל הצדיק הדור, שהוא בחינת 'קדשי קדשים', בחינת 'אבן שתיה', בבחינת (שמואל א ב) "כי לה' מצוקי ארץ, וישת עליהם תבל", שהם הצדיקים, שעליהם נשתת העולם - ועל ידי זה נמתקים כל הדינים, על ידי בחינת 'אבן שתיה', כנ"ל.

וזה בחינת אבני יעקב, שנכללו כולם בתוך 'אבן שתיה'; (חולין צ"א:) כי הנפשות הם בחינת אבנים, כמו שכתוב: (איכה ד) "תשתפכנה אבני קודש", וכולם באים ונכללים בתוך הצדיק הדור, שהוא בחינת 'אבן שתיה', ועל ידי זה נמתקים כל הצימצומים, כנ"ל.

ח. ועל ידי זה שנכללים יחד כל הנפשות, כנ"ל - על ידי זה נעשה שמחה, בבחינת (משלי יג) "אור צדיקים ישמח", כי הנפש הוא בחינת "נר", בבחינת (משלי ב) "נר ה' נשמת אדם"; וכשנכללין

אכילתו יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה כנ"ל, בחינת (תהלים לו) "ורעה אמונה", היינו בחינת אכילה, על ידי "אמונה".

ג. **ועיקר** שלימות וקישוטי אמונה, היינו לקרב דווקא המרוחקים, בחינת (צפניה א) "לקרוא כולם בשם ה'", אפילו עבדו"ם יקרבו לאמונות ישראל ו"לעבדו שכם אחד".

ד. **ולתשלים** את האמונה, היינו לקרב את הרחוקים כנ"ל, צריך מתחילה להעלות ניצוצי אותיות הדיבור. וכשנתבררו אותיות הדיבור, אזי הופך את עצמו הדיבור, ומלקט הניצוצות הקדושה מבין הקליפות, ונשארים הקליפות בלא חיות. ואז העבדו"ם שניקתם מהקליפות, כשרואים שאין להם חיות, אזי משליכים את אמונתם, בחי' (שעיה ב) "ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו", ומדביקים את עצמם לאמונת ישראל.

וזה בחינת (שם בצפניה*) "אז אהפוך אל העמים שפה ברורה", שפה ברורה, היינו הדיבור שנתברר מביניהם, הוא הופך את עצמו אל העמים, כדי ללקט מהם שארי ניצוצות הקדושה, ואז נתקיים "לקרוא כולם בשם ה'", שידבקו בולם באמונת ישראל.

ה. **ולתעלות** ניצוצי הדיבור, צריך לתענית. וזה בחינת (תהלים ק) "מדרוך פשעם ומעוונותיהם יתענו וכו'", אזי "ישלח דברו", כי עיקר תיקון הדיבור הוא על ידי התענית.

כי עיקר יניקת הקליפות אינו אלא מאחורי הקדושה, כי מפני הקדושה אי אפשר להם לינק, מחמת בהירות אור. אלא לפעמים נותנים להם מלמעלה במכוון כח לינק מפני הקדושה, וכל זה אינו אלא לרע להם, בחינת (קהלת ח) "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו".

וכל התאוות הם בחינת קליפות. כי התאוות הם מותרות, כי בלא התאוות יכול הגוף להתקיים, נמצא שהם מותרות לקיום הגוף, כמו הקליפות הם מותרות, כי עיקר אינו אלא הפרי, והקליפות הם מותרות; וכשמתגברים התאוות על האדם, הוא התגברות הקליפות על הקדושה.

וראשי התאוות הם שלשה שרי פרעה: שר המשקים ואופים וטבחים, שהם: קנה וושט, ווורידין; שהם בחינת תאוות אכילה ושתיה, שהם ראשים, שכל התאוות נמשכים אחריהם, וניקתם מפרעה, שהוא אותיות עורף, היינו מאחוריים. ועיקר יניקתם מהדבורים, בחינת "אחר הדברים", כי הם סמוכים לה, כי קנה וושט ווורידין הם סמוכים לה' מוצאות הפה, ועיקר יניקתם - מהדיבורים שאינם זכים כל כך, וכשראשי התאוות שהם הקליפות מתגברים, צריך להתרביק ולהסתיר אחורי הקדושה, שלא יניקו.

ודביקות אחורי הקדושה, היא על ידי התענית. כמו שכותבים שם הוי"ה בכחי' אחוריים, שכותבים מתחילה יוד, ואחר כך, כשרוצים וכותבים הא, חוזרים לאחוריים, וכותבים יוד הא וכו'. כן התענית, שהוא עיקר הכנעתן

קושיא כזו, אסור לסמוך על שכלו, רק להעמיד על אמונה. ואפילו אלו הקשיות שיש עליהם תשובה, לפעמים נסתמו שבילי השכל, ואינו יודע להשיב, ונזרקה בו אפיקורסית, ואינו יודע מה להשיב על אפיקורסית. וזאת האפיקורסית, היא לכל אחד לפי בחינתו, יכול להבין בין רב למעט.

כי צריך לעבוד את ה' בשני יצרון, שיהיה היצר הרע כפוף ליצר טוב, כמאמר חכמינו ז"ל: (ברכות נד) "ואהבת וכו' בכל לבבך" - בשני יצרים, שיהיה לבו שלם עם ה' אלקיו, שלא יהיה לו מחלוקת בין שני יצרון, היינו שלא יהיה לבו חלק עליו, בחינת (הושע י) "חלק לבם". ובאמת, אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, ש"מלא כל הארץ כבודו", (ישעיה ו) והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפילה, ושומע התפילה, וודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדרקק מאוד לבוין את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך, ואינו מדרקק כל כך. וכל אחד לפי מועט שכלו וידיעתו, בן התלהבותו ודקדוקו.

והידיעה היא מהיצר הטוב שבלב, והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב. והסתרת הידיעה הן הן אפיקורסית וקושיות, שהיצר הרע מקשה את לבו ליפול ברעה.

והתיקון לזה המחלוקת שבלב, לתקן אותו בשרשו, היינו כי עיקר התהוות מחלוקת היצר הרע, שרשו מן המחלוקת שבקדושה, כשהשתלשלה מן הרגא לדרגא, עד שגשתלשל למטה, נתהוה ממנו מחלוקת היצר הרע, בבחינת "חלק לבם", ומטיל בו אפיקורסית, ומסתיר ממנו שבילי השכל אשר אינו יודע להשיב.

ומחלוקת שבקדושה, הוא מחלוקת תנאים ואמוראים שבגמרא, שזה אוסר וזה מתיר, ומהשתלשלותם למטה, נתהוה ממנו מחלוקת היצר הרע. וכשמתקן המחלוקת שבקדושה, אזי ממילא נתבטל מחלוקת היצר הרע, כי אין אחיזתו אלא משם.

ותיקון המחלוקת שבקדושה, הן הלכות פסוקות. כי פסק הלכה הוא השלום, והכרעה של מחלוקת התנאים ואמוראים. ועל ידי לימוד הפוסקים, הוא נתקשר להשלום שבקדושה, ומתקן המחלוקת שבקדושה, ואז נתבטל המחלוקת היצר הרע שבלבו, ואז יוכל לעבוד את השם בכל לבו בשני יצרים, ונפתחו לו שערי השכל שידע להשיב לאפיקורס; וכל זה נעשה על ידי ההכרעה והשלום הנ"ל.

וזה אותיות שלום נטריקון: 'ו' דע מ' ה' ש' תשיב ל' אפיקורס', כי על ידי השלום יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו.

ז"ה: (תהלים קט) "אודך ביושר לבב, בלמדי משפטי צדקך", "לבב דייקא, 'בשני יצרון'; אימתי, כד 'למדי משפטי צדקך', היינו על ידי לימוד הפוסקים.

אבל הקושיות שאין עליהם תירוץ, אסור לאדם לעיין בהם, רק לחזק את עצמו באמונה. וכשיש לו אמונה בשלימות, יוכל להיות על ידי

של השרים הנ"ל, הוא בכחית דביקות אחריו הקדושה. כי עיקר זכות התענית אינו אלא בשאנו חושבים השעות שהתחיל להתענות, למשל, בשמתענה שני ימים, היום השני שהוא נחשב ביותר, אין מחמת עצמו, אלא מחמת שאנו חוזרים ליום ראשון, אזי נחשב יום שני לזכות יותר.

גם, כי עיקר כל הדברים הן התחלה, כי כל התחלות קשות, מחמת שיוצא מהיפך להיפך; אבל אחר התחלה, הוא נכנס מעט בהרגל, ואינו קשה עליו כל כך, וכן בכל יום ויום שהולך למרחוק מההתחלה, כן נקל הדבר, שנכנס מעט בהרגל. נמצא, שעיקר כח העבודה של כל ימים, אינו אלא ההתחלה, שאנו צריכין לחזור לאחור, ליום ראשון שהתחיל להבין ולהתענות, שהוא תחילת התשובה, שהיה קשה עליו ההתחלה, שיצא מהיפך להיפך, ובכל יום חוזר לאחוריו, לקבל כח מהתחלה.

ומחמת שאלו השרים הנ"ל, הם סמוכים להדיבור, וכשמתגברים, אזי ממשוכין את הדיבור לגלות מצרים, בחינת 'מיצר הגרון', בחינת (תהלים טז) "ניחר גרוני", ואינו יכול לדבר שום דיבור לפני השם ותברך. ועל ידי התענית, שמרעב את עצמו, הוא ממשך מימי החסדים ללחלח הגרון, ואז יוכל לדבר.

וזה בחינת (בראשית יב) "ויהי רעב בארץ", "רעב", היינו בחינת תענית, שמרעב את עצמו, וזה הוא דביקות אחריו הקדושה, כי הוי"ה אלקים בחינת אחרים: מספר רעב, [כי שם הוי"ה באחרים, דהיינו י"ק יק"ו יק"ק עולה ע"ב, ושם אלקים באחרים, כזה: א' אל"ק אל"ק אל"ק"ם עולה ר', ושניהם יחד עולים רע"ב]. ויחד אכרם מצרימה", היינו הורדות מימי החסדים ללחלח מיצר הגרון, להוציא את הגרון מבחינת "ניחר גרוני", בבחינת (בראשית יב) "הלוד ונסוע הנגבה", ללחלח הנגיבה, להתקיים (ישעיה נח) "קרא בגרון אל תחשוך".

ואז, כשנתדבקין אחריו הקדושה, שאי אפשר לתקליפות ליכנסם לשם ולינוק, ואז נתגליו הפנים של הקדושה. ואז: "ויראו אותה שרי פרעה", (בראשית שם) היינו שאלו השרים הנ"ל, רואים את יופי הוד הדיבור, ויהללו אותה אל פרעה, וכל זה הוא מכונן מהשם ותברך, כדי להוציא בלעם מפיהם, בחינת: "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו". וזה "וינגע ה' את פרעה".

וזה (משלי לא) "אשה יראת ה' היא תתהלל", בחינת "ויהללו אותה אל פרעה", אין זה אלא בשביל "תנו לה מפרי ידך", היינו, להוציא נצוצות הקדושה מביניהם. כשהיא מוציאה כל חיותה מבין הקליפות, אזי משליכין כל העכו"ם את אליליהם, ופונים כולם לאמונת ישראל, "לקראו כולם בשם ה'"; וזה עיקר קישוטי האמונה, שיקרבו אחרים לאמונתה.

וזה בחינות (סבא משפטים דף צה) 'עולימתא שפירתא דלית לה עינין'. 'עולימתא שפירתא', זה בחינת אמונה, בחינת (שיר השירים ו) "יפה את רעיתי", בחינת 'ורעה אמונה'. 'דלית לה עינין', היינו אלו הקושיות הנ"ל, שאין לעינין בהם, וצריך לחזק באמונתו.

גופא טמירתא ואתגלי', כי היא טמירא, כי אם תשאל את המאמין איזה טעם באמונה, ודאי אינו יודע להשיב לך טעם, כי אמונה אינו

שייך אלא בדבר שאינו יודע טעם, ואף על פי כן 'וגלוי', היינו שאצל המאמין הדבר גלוי, כאלו רואה בעיניו את הדבר שהוא מאמין בו, מחמת גדול אמונתו השלימה.

נפקת בצפרא, ומתכסיא ביממא', כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בוקר, בחינת (איכה ג) "חדשים לבקרים וכו'". ומתכסיא ביממא', מחמת טרדת עסקי עולם, נתכסה האמונה.

מתקשטת בקישוטיין דלא הוו, היינו עיקר קישוטי האמונה, כשמקרבין אצלה בני אדם שלא היו מקורבין לה.

ו. וכשהאמונה כל כך בשלימות, אזי אכילתו היא יקרה מאד, כי נתיחד קודשא בריך הוא

ושכינתיה, בבחינת "ויאמר בעוז לרות". אזי האמונה היא ממלצת על הרחוקים לפני השם ותברך, שיקרב אותם בצל כנפיו, וזה היא מליצתה: כי עיקר טעותם של הרחוקים מאמונת השם ותברך, מחמת שעיקר ידיעת אלקותו אינו אלא מגלוי על הסתום, ומחמת שרואים מגלוי, שהנהגת העולם הוא על ידי מערכת המזלות, נפלו בטעויות, כל אחד לפי טעותו. ויש חושבים שהכל על פי הטבע, עולם כמנהגו נוהג. ויש חושבים שצריך לעבוד את האמצעי, כמו שטעו בעגל שרצו לעשות את העגל אמצעי, בינם לבין השם ותברך, שאמרו: "אשר ילכו לפנינו" (שמות לב), בחינת אמצעי.

ובטעויות כזה. רבים נכשלים, ועושים את הסיבות אמצעי, בינם לבין השם ותברך, היינו שמאמינים בהשם ותברך, אבל מאמינים גם כן באמצעי, ואומרים שצריך לסיבות. היינו, שמאמינים למשל בהסיבה של פרנסה שהוא המשא ומתן, ואומרים הסיבה של משא ומתן עיקר, כאלו חס ושלום בלא הסיבה של משא ומתן, אין יכולת ביד השם ותברך ליתן להם פרנסה. ובהסיבה של הרפואה, שהוא סמים, עושים מהם עיקר, כאלו חס ושלום בלי הסמים, אין יכולת ביד השם ותברך לרפא. ואין הדבר כן, כי הקדוש ברוך הוא סיבת כל הסיבות ועילת כל העילות, ואין צריך לשום סיבה. ועסקינו באלו הסיבות, צריך להאמין בהשם ותברך לבד, ולא לעשות מהסיבות עיקר.

וכשהצדיק מכבטל בתפילתו איזה חיוב של מערכת המזלות, אזי נתידע מהגלוי על הסתום, שיש אלקי נמצא, שהוא שומע תפלת הצדיק, ומשדד המערכות, ומשנה הטבע. וכל זה יהיה לעתיד, כמו שאמרו חכמינו ז"ל: 'עתידים צדיקים להחיות את המתים' ושאר נפלאות.

וזה: "ויגש אליו יהודא" - דא תקרובתא דמלבא למלבא. "ויאמר אליו: כי אדוני" - שהשכינה מכקשת רחמים מהשם ותברך, על אלו

הרחוקים. "ודבר נא עבדך דבר באוני אדוני" - ולא ישמע עוד אמצעי. "ואל יחר אפך בעבדך", על העבר. "כי כמוך כפרעה" - "פרעה", לשון התגלות, כי אתה אינך ידוע לבני אדם אלא מהגלוי, ומחמת שאינך ידוע אלא מהגלוי, לפיכך טעו כל אחד לפי טעותו. אבל כשאתה מכבטל רצונך בשביל רצון הצדיק, כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (מעד קמן טו) 'הקדוש ברוך הוא גוזר וצדיק מכבטל', אזי ידעו מהגלוי על

הסתום, כשרואים שמערכת המזלות מחייבים איזה גזירה, וצדיק מבטל, אזי ידעו שיש אלקי נמצא, שהוא עושה רצון הצדיק.

וזה 'מה פרעה גזור ואינו מקיים' - 'פרעה', היינו מערכת המזלות, הגלויים לכל גזירתם. 'אף אתה, גזור ואינך מקיים' - כי הצדיק מבטל.

וזהו: "ויסב אלקים וכו'" - איתא במדרש (שמות פרשה ב) "ויסב לשון סעודה, היינו לשון היסבה.

"וחמשים" - אחד מחמשה (כמו שפרש"י שם), היינו חמשת מוצאות הפה, שעל ידם כל העכו"ם פונים לאמונת ישראל "לעבדו שכם אחד", כמו שכתוב: "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וכו".

"עלו בני ישראל מארץ מצרים" - ממוצר הגרון, היינו על ידי עלות בני ישראל מראשי התאוות הנ"ל, ממוצר הגרון הנ"ל, על ידי הדיבור, מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל, וזה עיקר קישוטי האמונה, בחינת 'מתקשטא בקישוטי דלא הו'; על ידי אמונה בשלימות - אזי הותרה אכילה, בחינת 'ויסב'. (עד כאן לשונו, וזכרנו לברכה).

שייך לאות ב': 'וזה שלום ראשי תיבות ו'דע מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורס', כי על ידי השלום - יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו כנ"ל עיני שם. וגם על ידי השלום שיש בין ישראל בין אחד לחבירו, גם על ידי זה נתבטלין האפיקורסית, כמבואר במקום אחר.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה לח) "חבור עצבים אפרים הנח לו" (הושע ד), שפשיש שלום בין ישראל אפילו עובדין עבודת אלילים, מוחלין להם. אבל "חלק לבם עתה יאשמו" (שם י), כי על ידי המחלוקת באין כפירות כנ"ל, וכל אחד אחוז בדעתו, מאחר שאינם באים ומתוועדים יחד לדבר אחד עם חבירו להפכו לדעתו. ואפילו יבואו יחד וידברו זה עם זה, לא ישוב מדעתו מחמת הנצחון של המחלוקת.

אבל כשיש שלום, אפילו עובדין בוכבים ומזלות מוחלין להם, כי על ידי השלום בוודאי יתבטל העבודה זרה והאפיקורסית שיש לכל אחד מהם, על ידי שידברו זה עם זה, וישיבו זה את זה מדעותיו הרעים והכפירות, ובוודאי יבואו לאמונה שלימה וישרה על ידי השלום כנ"ל וכמבואר במקום אחר.

(גם זה שייך לאות ה'): **מהמחלוקת נעשה הלכות כמבואר ב"תהלה לדוד"** (בסיון יב) עיני שם היטב, מבואר שם שההלכות הם תיקון המחלוקת, כי חוזר ומהפך הצירופי אותיות של המחלוקת להלכות כמבואר שם עיני שם, מה שכתוב שם שהצדיק לומד אלו הצירופין של המחלוקת ועושה מהם צירוף הלכה וכו' עיני שם. וזהו בחינת מה שמבואר כאן, שצריכין ללמוד הלכות דהיינו פוסק בשביל תיקון המחלוקת. והבן.

(שייך לאות ה'): **גם** כי עיקר כל הדברים הן התחלה, כי כל התחלות קשות מחמת שיוצא מהיפך אל היפך וכו' כנ"ל. ועל כן, בכל פעם ופעם שנוסע להצדיק, צריך שיראה שיבא בכל פעם מחדש, לא כמו שכבר היה אצל הצדיק ועכשיו הוא בא פעם שנית, רק כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק, ויהיה

אצלו כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון, כי עיקר היא ההתחלה, כי 'כל התחלות קשות, כנ"ל.

'נמצא, שעיקר פח העבודה של כל הימים, אינו אלא ההתחלה, כנ"ל, עיני שם. וכפי הכח וההתלהבות של ההתחלה, פן הולך ומתנהג בעבודתו, כי עיקר היא ההתחלה כנ"ל, על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי פן ואולי לא היתה התחלתו פראוי, ואם פן גם כל עבודתו אינה בשלימות פראוי, כי הפל מתנהג כפי ההתחלה, על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבא להצדיק מחדש, בכח התלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת השם יתברך, כדי שתהיה עבודתו פראוי כפי פח ההתחלה כנ"ל. וכן בכל פעם ופעם צריך לחשוש חששא זו, פן לא התחיל עדיין פראוי, וצריך להתחיל ולבא להצדיק בכל פעם מחדש.

סג א. סוד כוונת המילה.

כי ברית נקרא בלשון תרגום: 'אמה', וכמו שמוזכר בלשון זה בגמרא; (שבת קח:) והוא בחינת אמה, בת ששה טפחים, שהברית כלול מהם; והוא בחינת (ישעיהו) "שרפים עומדים ממעל לו, שש כנפים שש כנפים לאחד", "שש כנפים", הם בחינות הששה טפחים הנ"ל; והם נחלקים לשלש, היינו, בחינת (שם) "בשמים יכסה פניו, ובשמים יעופף".

כי פנים, הוא בחינות 'וטפח לו על פניו', (בבא קמא לב:) "ובשמים יכסה פניו", הוא בחינות שני טפחים, בחינות 'מגלה טפח ומכסה טפח', הנאמר בברית, כמו שאמרו רבותינו ז"ל; (נדרים כ:) וכן "בשמים יכסה רגליו", הוא בחינת 'וטפח לו כסנדלו', והוא גם כן בחינות שני טפחים, כנ"ל, 'מגלה טפח ומכסה טפח'; "ובשמים יעופף", הוא בחינות עופות, 'שנבראו מן הרקק', (חולין כו:) בחינות 'טופח על מנת להטפוח'.

וכל הששה טפחים כולם, כלולים ומנוחים בברית; כי הששה טפחים הנ"ל, הם בחינת ששת ימים שבהם עשה ה' את השמים ואת הארץ, בבחינת (תהלים לב) "הינה טפחות נתת ימי"; כמו שכתוב: (שמות כ) "ששת ימים עשה ה' וכו', וינח ביום השביעי", היינו, שכל הששת ימים, בחינת הששה טפחים - הניח כולם ביום השביעי, שהוא שבת, שהוא בחינת ברית, כמו שכתוב: (שם לא) "ברית עולם ביני ובין בני ישראל".

וזה בחינת "בראשית" - ברא שית', (תיקון יא) בחינת ששת ימים, ששה טפחים הנ"ל, שכולם מנוחים וכלולים בברית.

וזה "בראשית" - ברית אש', (תיקון ג דף יח) היינו ברית שהוא כלול מששה ימים, ששה טפחים, שש כנפים; וזה 'ברית אש', בחינת שרפים בשש כנפים, שהן בחינת ששה טפחים, כנ"ל; כי גם אש יש לה ששה כחות, וכמבואר גם למחקרים שיש ששה כחות באש, היינו: מתיד ומקפיא, מבשל ושוורף, משחיר ומלבין; וכן עוף, יש בו ששה כחות, כי על ידי העפיפה, הוא נעלם ומתגלה, קרוב ורחוק וכו'.

והצדיק שהוא בחינות ברית, בחינות (משלי י) "צדיק יסוד עולם" - הוא כלול מבחינות הששה טפחים הנ"ל, שנחלקים לשלש בחינות של שתיים שתיים, היינו, שכל בחינות מהשלש, הוא בחינות 'מגלה טפח ומכסה

וְתִעָזְרוּנוּ לְעֶסֶק תָּמִיד בְּעִבּוּדְתְּךָ וּבְתוֹרַתְךָ
הַקְּדוּשָׁה בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְנִזְכָּה שְׁתִּהְיֶה
עִבּוּדְתְּךָ אֲצִלָּנוּ חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְנִתְחִיל
בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ כְּאִלּוּ לֹא הִתְחַלְנוּ עַדִּין
מֵעוֹלָם לְעִבְדְּךָ, בְּפֶרֶט קִטְנֵי עֶרְךָ כְּמוֹנוּ
אֲשֶׁר בְּאֵמֶת לֹא הִתְחַלְתִּי עַדִּין שׁוֹם
הִתְחַלָּה אֲמִתִּיית בְּעִבּוּדְתְּךָ. וְאִפְלוּ בִּיעַת
שְׁתִּזְכְּנוּ לְעֵבֶד אוֹתְךָ בְּאֵמֶת כְּרֹאוֹי,
תִּזְכְּנוּ תָּמִיד לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם
מִחֲדָשׁ, וְנִזְכָּה לְחֲדָשׁ כִּנְשָׁר נְעוּרֵינוּ
בְּתוֹרַתְךָ וּבְעִבּוּדְתְּךָ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא
נִפּוֹל חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְזִקְנָה וְתִשׁוּת כַּח
כָּלֵל, רַק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יִהְיוּ מִצּוֹתֶיךָ
וְעִבּוּדְתְּךָ בְּעֵינֵינוּ כְּחֲדָשִׁים.

(ליקוטי תפילות)

תורה סב

(לשון רבינו ז"ל:) (שמות יג)

"וַיִּסַּב אֶלְקִים אֶת הָעָם וְכוּ'":

דַּע שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילָתָם נֶשְׂל יִשְׂרָאֵל,
 נַעֲשֶׂה יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְשִׁכְנִיתִיה אֶפֶיךָ בְּאֶפֶיךָ, בְּבַחֲנִית (רות ב*)
 "וַיֹּאמֶר בּוֹעֵז לְרוּת לָעֵת הָאֲכָל גִּשִׁי
 הַלּוֹם", "לָעֵת הָאֲכָל" דִּי יִקָּא, הֵינּוּ עַל
 יְדֵי הָאֲכִילָה "גִּשִׁי הַלּוֹם", דָּא יְחִוּד
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה, בְּבַחֲנִית

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָא", דָּא (בראשית מד)

תְּקַרְבָּתָא מִלְכָּא בְּמִלְכָּא'. (זוהר ויגש דף רו)

רַק הָאֲכִילָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת מֵאֲכָל אַחַר
שְׁנַתְבָּרַר, וְאִין בּוּ שׁוּם תַּעְרוּבוֹת. כִּי
מֵאֲכָל שְׂיִישׁ בּוּ תַּעְרוּבוֹת, עַל יְדֵי מֵאֲכָל
כֹּזֵה, יוֹכֵל הָאָדָם לְחַטּוֹא.

וְהַבְּרִירָה שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים – הוּא עַל
יְדֵי אֱמוּנָה.

כִּי הָאֱמֶת, מֵה שְׁהַגְבִּיל הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ
לְשֹׁכֵל הָאֲנוּשֵׁי שְׂיוֹכֵל לְהַבִּין, הוּא מְצֻוֶה
גְּדוּלָה לְחִידָד הַשֹּׁכֵל, לְהַבִּין הַדְּבָר עַל

בוֹרְיוֹ, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (אבות פ"ב) 'וְדַע מַה
נִשְׁתָּשִׁיב לְאַפִּיקוֹרִים!'

כִּי יֵשׁ חִלּוּק בֵּין הַקּוֹנְשִׁיּוֹת, כִּי יֵשׁ קוֹנְשִׁיָּא
שֶׁיִּכּוֹל הָאָדָם לְהַבִּין תִּירוּץ עַל קוֹנְשִׁיָּא
זוֹ, עַל זֶה נֶאֱמַר: 'וְדַע מַה וְכוּ"'. וְיֵשׁ
קוֹנְשִׁיָּא שְׂאִינוֹ בְּאַפְשָׁרִי לְשַׁכַּל הָאֲנוּשִׁי
לְהַבִּין תִּירוּץ עַל קוֹנְשִׁיָּא כְּזוֹ, רַק לְעֵתִיד
לָבֹא יִתְגַּלֶּה הַתִּירוּץ, אֲסוּר לְאָדָם לְעֵיִן
בָּהֶם, וְכָל מִי שֶׁסּוֹמֵךְ עַל שְׂכָלוֹ וּמַעֲיִין
בָּהּ, עַל זֶה נֶאֱמַר: (משלי ב) "כָּל בְּאִיָּה לֹא
יִשׁוּבוֹן", כִּי עַל ◊ קוֹנְשִׁיָּא כְּזוֹ, אֲסוּר לְסַמּוֹךְ דף עו.
עַל שְׂכָלוֹ, רַק לְהַעֲמִיד עַל אֲמוּנָה.

וְאַפִּילוּ אֵלּוּ הַקְּנִשִׁיּוֹת שֵׁשׁ עָלֵיהֶם
תְּשׁוּבָה, לְפַעֲמִים נִסְתָּמוּ שְׂבִילֵי

השכל, ואינו יודע להשיב, ונזרקה בו
אפיקורסית, ואינו יודע מה להשיב על
אפיקורסית. וזאת האפיקורסית, היא
לכל אחד לפי בחינתו, יכול להבין בין
רב למעט.

כי צריך לעבוד את ה' בנשי יצרי, נשיהיה
היצר הרע כפוף ליצר טוב, כמאמר
חכמינו ז"ל: (ברכות נד) "ואהבת וכו' בכל
לבבך" – בנשי יצרי, נשיהיה לבו שלם
עם ה' אלקיו, שלא יהיה לו מחלוקת
בין נשי יצרי, היינו שלא יהיה לבו חלק
עליו, בחינת (הושע ו) "חלק לבם".

ובאמת, אם היה יודע האדם ידיעה
בלב שלם, נש"מלא כל הארץ כבודו",

(ישעיה ו) וְהִקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת
הַתְּפִילָּה, וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִילָּה, וּוְדַאי הִיא
מִתְפַּלֵּל בְּהַתְּלַהּבוֹת גָּדוֹל, וְהִיא מְדַקְדֵּק
מְאֹד לְכוּיֵן אֶת דְּבָרָיו. וּבְשִׁבִיל שְׂהֶאֱדָם
אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, בְּשִׁבִיל
זֶה אֵינוֹ מִתְּלַהֵב כָּל כָּךְ, וְאֵינוֹ מְדַקְדֵּק כָּל
כָּךְ. וְכָל אֶחָד לְפִי מוֹעֵט שְׂכָלוֹ וַיְדִיעֶתוֹ,
כִּן הַתְּלַהּבוֹתוֹ וְדַקְדוּקוֹ.

וְהַיְדִיעָה הִיא מֵהַיֵּצֵר הַטּוֹב שֶׁבְּלֵב,
וְהַסְתָּרַת הַיְדִיעָה הִיא מֵהַיֵּצֵר הָרָע
שֶׁבְּלֵב. וְהַסְתָּרַת הַיְדִיעָה הֵן הֵן
אֶפִּיקוֹרְסִית וְקוֹשִׁיּוֹת, שְׂהֵיֵצֵר הָרָע
מִקְנֵשָׁה אֶת לְבוֹ לִיפּוֹל בְּרָעָה.

וְהַתִּיקוֹן לְזֶה הַמַּחְלוּקָת שְׂבֵלֵב, לְתַקֵּן
 אֹתוֹ בְּשִׁרְשׁוֹ, הֵינּוּ כִּי עֵיקַר הַתְּהוּוֹת
 מַחְלוּקָת הַיִּצָּר הָרָע, שִׁרְשׁוֹ מִן הַמַּחְלוּקָת
 שְׂבֵקְדוּשָׁה, כְּשֶׁהִשְׁתַּלְּשְׁלָה מִן הַדְּרָגָא
 לְדְרָגָא, עַד שֶׁנִּשְׁתַּלְּשַׁל לְמַטָּה, נִתְּהוּה
 מִמֶּנּוּ מַחְלוּקָת הַיִּצָּר הָרָע, בְּבַחֲיַנֵּת
 "חֶלֶק לָבֶם", וּמִטִּיל בּוֹ אֶפִּיקוֹרְסִית,
 וּמִסְתִּיר מִמֶּנּוּ שְׂבִילֵי הַשֶּׁכֶל אֲשֶׁר אֵינוֹ
 יוֹדֵעַ לְהָשִׁיב.

וּמַחְלוּקָת שְׂבֵקְדוּשָׁה, הוּא מַחְלוּקָת
 תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים שְׂבֵבְגָמְרָא, שְׂזֵה אוֹסֵר
 וְזֵה מִתִּיר, וּמֵהִשְׁתַּלְּשְׁלוֹתָם לְמַטָּה,
 נִתְּהוּה מִמֶּנּוּ מַחְלוּקָת הַיִּצָּר הָרָע.

שאלות - הערות

וְכַשְׁמֵתֶקֶן הַמַּחְלוּקֶת שֶׁבְּקְדוּשָׁה, אֲזִי
מִמִּילָא נִתְבַּטַּל מַחְלוּקֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כִּי
אֵין אַחֲזִיזָתוֹ אֶלָּא מִנְשָׁם.

וְתִיקוֹן הַמַּחְלוּקֶת שֶׁבְּקְדוּשָׁה, הֵן
הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת. כִּי פֶסֶק הַלְכָה הוּא
הַנְשָׁלוֹם, וְהַכָּרְעָה שֶׁל מַחְלוּקֶת הַתְּנָאִים
וְאִמּוּרָאִים. וְעַל יְדֵי לִימוּד הַפּוֹסְקִים, הוּא
נִתְקַנֵּשׁ לְהַנְשָׁלוֹם שֶׁבְּקְדוּשָׁה, וּמֵתֶקֶן
הַמַּחְלוּקֶת שֶׁבְּקְדוּשָׁה, וְאִזּוֹ נִתְבַּטַּל
הַמַּחְלוּקֶת הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁבְּלִבּוֹ, וְאִזּוֹ
יֻכַּל לַעֲבוֹד אֶת הַנֶּשֶׁם בְּכָל לְבָבוֹ בְּנִשְׁנֵי
יְצָרִים, וְנִפְתָּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַשֶּׁכֶל שִׁיּוּדַע
לְהַנְשִׁיב לְאַפִּיקוֹרֶם; וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל
יְדֵי הַהַכָּרְעָה וְהַנְשָׁלוֹם הַנִּלְל.

וְזֶה אֹתִיּוֹת שְׁלוֹם נֹטְרִיקוֹן: וְיָדַע
 מִ'הַ שֶׁ'תָּשִׁיב לְ'אֶפִּיקוֹרִס', כִּי עַל יְדֵי
 הַשְּׁלוֹם יוֹדַע לְהִשָּׁיב עַל אֶפִּיקוֹרִסִית
 שֶׁבְּלִבּוֹ.

וְזֶה: (תהלים קיט) "אֹדְךָ בְּיוֹשֶׁר לִבָּב, בְּלִמְדֵי
 מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ", "לִבָּב" דִּי יִקָּא, 'בְּנִשְׁנֵי
 יִצְרִינ'; אִימַתִּי, כִּד "לְמִדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ",
 הֵינְנוּ עַל יְדֵי לִימוּד הַפּוֹסְקִים.

אַבְל הַקּוֹנִשְׁיוֹת נִשְׁאִינְ עֲלֵיהֶם תִּירוּן, אָסוּר
 לְאָדָם לְעֵינֵי בָהֶם, רַק לְחִזְק אֶת עֲצָמוֹ
 בְּאִמּוּנָה. וְכִשְׁיֵשׁ לוֹ אִמּוּנָה בְּשִׁלִּימוֹת,
 יוֹכֵל לְהִיּוֹת עַל יְדֵי אֲכִילָתוֹ יְחוּד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וְנִשְׁכַּנְתִּיהָ כִּנֵּ"ל, בְּחִינַת (תהלים

לז) "ורעה אמונה", היינו בחינת אכילה,
על ידי "אמונה".

ועיקר שלימות וקישוטי אמונה,
היינו לקרב דווקא המרוחקים, בחינת
(צפניה ג) "לקרוא כולם בשם ה'", אפילו
עכו"ם יקרבו לאמונות ישראל ו"לעבדו
שכם אחד".

ולחשלים את האמונה, היינו לקרב
את הרוחקים כנ"ל, צריך מתחילה

לְהַעֲלוֹת נִיצוּצֵי אוֹתוֹת הַדִּיבוֹר.
 וְכַשֵּׁנְתְּבָרְרוּ אוֹתוֹת הַדִּיבוֹר, אֲזִי הוֹפֵךְ
 אֶת עֲצָמוֹ הַדִּיבוֹר, וּמִלְקָט הַנִּיצוּצוֹת
 הַקְּדוּשָׁה מִבֵּין הַקְּלִיפּוֹת, וְנִשְׁאָרִים
 הַקְּלִיפּוֹת בְּלֹא חַיּוֹת. וְאִזְּ הָעֶכּוֹ"ם
 נִשְׁיַנְיָקְתָם מִהַקְּלִיפּוֹת, כְּשֶׁרוֹאִים נִשְׂאִין
 לָהֶם חַיּוֹת, אֲזִי מִשְׁלִיכִים אֶת אֲמוֹנַתָם,
 בְּחִי' (ישעיה ב) "בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁלֹךְ הָאָדָם
 אֶת אֱלִילֵי כֶסֶפוֹ וְאֶת אֱלִילֵי זָהָבוֹ",
 וּמִדְּבִיקִים אֶת עֲצָמָם לְאֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה בְּחִינַת (שם בצפניה*) "אִזְּ אֶהְפּוֹךְ אֶל הָעַמִּים
 שָׁפָה בְּרוּרָה", "שָׁפָה בְּרוּרָה", הֵינּוּ
 הַדִּיבוֹר שֶׁנִּתְבָּרַר מִבִּינֵיהֶם, הוּא הוֹפֵךְ
 אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָעַמִּים, כְּדִי לְלַקֵּט מֵהֶם
 נִשְׁאָרֵי נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה, וְאִזְּ נִתְקַיֵּים

"לקרוא כולם בשם ה'", נשידבקו כולם
באמונת ישראל.

ולהעלות ניצוצי הדיבור, צריך
לתענית. וזה בחינת (תהלים קז) "מדרך פשעם
ומעוונותיהם יתענו וכו'", אזי, "ישלח
דברו", כי עיקר תיקון הדיבור הוא על
ידי התענית.

כי עיקר יניקת הקליפות אינו אלא
מאחורי הקדושה, כי מפני הקדושה אי
אפשר להם לינק, מחמת בהירות אור.
אלא לפעמים נותנים להם מלמעלה

במכוון כח לינק מפני הקדושה, וכל זה
 אינו אלא לרע להם, בחינת (קהלת ח) "עת
 אשר שלט האדם באדם לרע לו".

וכל התאוות הם בחינת קליפות. כי
 התאוות הם מותרות, כי בלא התאוות
 יכול הגוף להתקיים, נמצא שהם
 מותרות לקיום הגוף, כמו הקליפות
 הם מותרות, כי עיקר אינו אלא הפרי,
 והקליפות הם מותרות; וכשמתגברים
 התאוות על האדם, הוא התגברות
 הקליפות על הקדושה.

וראשי התאוות הם שלשה שרי פרעה:
 שר המשקים ואופים וטבחים, שהם:
 קנה וישט, וורדין; שהם בחינת

תֹּאזוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, נְשֵׂהֶם רָאשִׁים,
 נְשָׁל הַתֹּאזוֹת נְמֹשְׁכִים אַחֲרֵיהֶם,
 וַיִּנְקָתֶם מִפְּרָעָה, נְשֵׂהוּא אוֹתִיזוֹת
 עוֹרָף, הֵינּוּ מֵאַחֲזוֹרִיִּים. וְעִיקָר יִנְקָתֶם
 מִהַדְּבוּרִים, בְּחִינַת "אַחַר הַדְּבָרִים", כִּי
 הֵם סְמוּכִים לָהּ, כִּי קָנָה וַיִּשָּׂט וְזָרִידִין
 הֵם סְמוּכִים לָהּ מוֹצְאוֹת הַפֶּה, וְעִיקָר
 יִנְקָתֶם - מִהַדְּבוּרִים נְשֵׂאִינָם זְכִים כָּל
 כָּךְ, וְכִנְשָׂרְאֵשִׁי הַתֹּאזוֹת נְשֵׂהֶם הַקְּלִיפּוֹת
 מִתְּנַבְּרִים, צָרִיד לְהַדְּבִיק וּלְהַסְתִּיר
 אַחֲזוֹרֵי הַקְּדוּשָׁה, נְשֵׂלָא יִנְקוּ.

וְדְבִיקוֹת אַחֲזוֹרֵי הַקְּדוּשָׁה, הִיא עַל יְדֵי
 הַתְּעֵנִית. כְּמוֹ נְשֵׂכּוֹתְבִים נֵשׁ הוִי"ה
 בְּבַחֲוֵי אַחֲזוֹרִיִּים, נְשֵׂכּוֹתְבִים מִתְּחִילָה יוֹד,
 וְאַחַר כָּךְ, כְּנִשְׂרוּצִים וְכּוֹתְבִים הֵא,

חוזרים לאחורים, וכותבים יוד הא וכו'.

דף ע"ו: כן התענית, שהוא עיקר הכנעתן ◊ של

השרים הנ"ל, הוא בבחינת דביקות

אחורי הקדושה. כי עיקר זכות התענית

אינו אלא כשאנו חושבים השעות

שהתחיל להתענות, למשל, כשמתענה

שני ימים, היום השני שהוא נחשב

ביותר, אין מחמת עצמו, אלא מחמת

שאנו חוזרים ליום ראשון, אזי נחשב יום

שני לזכות יותר.

גם, כי עיקר כל הדברים הן התחלה,

כי 'כל התחלות קשות', מחמת שיוצא

מהיפך להיפך; אבל אחר התחלה,

הוא נכנס מעט בהרגל, ואינו קשה

עליו כל כך, וכן בכל יום ויום שהולך

לְמַרְחֹק מֵהֶתְחַלָּה, כִּן נִקְל הַדָּבָר,
 שְׂנֵכְנֵם מֵעַט בְּהֶרְגֵל. נִמְצָא, שְׁעִיקָר
 כַּח הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל יָמִים, אֵינוֹ
 אֵלָא הֶהֱתַחֲלָה, שְׁאָנוּ צְרִיכִין לַחֲזוֹר
 לְאַחֲרֵי, לְיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁהֶתְחִיל לְהִבִּין
 וּלְהִתְעַנּוֹת, שֶׁהוּא תְּחִילַת הַתְּשׁוּבָה,
 שֶׁהִיא קְנִיָּה עָלָיו הֶהֱתַחֲלָה, שֶׁיֵּצֵא
 מֵהִיפּוֹד לְהִיפּוֹד, וּבְכָל יוֹם חוֹזֵר לְאַחֲרָיו,
 לְקַבֵּל כַּח מֵהֶתְחַלָּה.

וּמַחֲמַת שְׁאֵלוֹ הַשְּׂרִים הֵנִ"ל, הֵם סְמוּכִים
 לְהִדְיבּוֹר, וְכִשְׁמֵתֵגְבְּרִים, אֲזִי מִמְּשִׁיכִין
 אֶת הִדְיבּוֹר לְגִלוֹת מְצָרִים, בְּחִינַת 'מִיֵּצֵר
 הַגְּרוֹן', בְּחִינַת (תהלים סט) "נִיחָר גְּרוֹנִי",
 וְאֵינוֹ יְכוּל לְדַבֵּר שׁוֹם דִּיבּוֹר לְפָנֵי הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ. וְעַל יְדֵי הַתְּעַנּוּת, שְׁמַרְעִיב

אֶת עֲצָמוֹ, הוּא מִמְּשִׁיךְ מִיָּמֵי הַחֲסָדִים
לְלַחֵלַח הַגָּרוֹן, וְאִזּוּ יוּכַל לְדַבֵּר.

וְזֶה בְּחִינַת (בראשית יב) "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ",
"רָעַב", הֵינּוּ בְּחִינַת תַּעֲנִית, שְׁמֵרְעִיב
אֶת עֲצָמוֹ, וְזֶה הוּא דְבִיקוּת אַחֲוֵי
הַקְּדוּשָׁה, כִּי הוּי"ה אֱלֹקִים
בְּחִינַת אַחֲוֵי: מִסְפַּר רָעַב, [כִּי
נִשְׁמ הוּי"ה בְּאַחֲוֵי, דְּהֵינּוּ י' י"ק
יק"ו יקו"ק עוֹלָה ע"ב, וְנִשְׁמ אֱלֹקִים
בְּאַחֲוֵי, כְּזֶה: א' א"ל אל"ק אלק"י
אלקי"ם עוֹלָה ר', וְשְׁנֵיהֶם יַחַד עוֹלָם
רע"ב.] "וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרֵימָה", הֵינּוּ
הוֹרְדוֹת מִיָּמֵי הַחֲסָדִים לְלַחֵלַח מִיֵּצֵר
הַגָּרוֹן, לְהוֹצִיא אֶת הַגָּרוֹן מִבְּחִינַת "נִיחָר
גְּרוֹנִי", בְּבְחִינַת (בראשית יב) "הַלֹּךְ וְנָסוּעַ

הַנְּגִבָּה", לְלַחֵלַח הַנְּגִיבָה, לְהִתְקַיֵּים
 (ישעיה נח) "קָרָא בְּגֵרוֹן אֵל תַּחֲשׂוּד".

וְאִזּוֹ, כְּשֶׁנִּתְדַבְּקִין אַחֲוֵי הַקְּדוּשָׁה, נִשְׂאִי
 אֶפְשָׁר לְהַקְלִיפוֹת לִיכְנוּם לְשֵׁם וְלִינְקָה,
 וְאִזּוֹ נִתְגַּלִּין הַפְּנִים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. וְאִזּוֹ:
 "וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעְה", (בראשית שם) הַיֵּינוּ
 נִשְׂאִלוּ הַשָּׂרִים הַנִּ"ל, רוֹאִים אֶת יוֹפֵי
 הוֹד הַדִּיבּוֹר, "וַיַּהֲלִלוּ אוֹתָהּ אֶל פְּרַעְה",
 וְכֹל זֶה הוּא מְכוּוֹן מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּדִי
 לְהוֹצִיא בְלָעָם מִפִּיהֶם, בְּחִינַת: "עֵת
 אֲנִשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ". וְזֶה
 "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעְה".

וְזֶה (משלי לא) "אִנְשָׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל",
 בְּחִינַת "וַיַּהֲלִלוּ אוֹתָהּ אֶל פְּרַעְה",

אין זה אלא בשביל "תנו לה מפרי
 ידיה", היינו, להוציא נצוצות הקדושה
 מביניהם. כשהיא מוציאה כל חיותה
 מבין הקליפות, אזי משליכין כל העכו"ם
 את אליהם, ופונים כולם לאמונת
 ישראל, "לקרוא כולם בשם ה'"; וזה
 עיקר קישוטי האמונה, שיקרבו אחרים
 לאמונתה.

וזה בחינות (סבא משפטים דף צה) 'עולימתא
 שפירתא דלית לה עיינין'. 'עולימתא
 שפירתא', זה בחינת אמונה, בחינת (שיר
 השירים ו) "יפה את רעיתי", בחינת "ורעה
 אמונה". 'דלית לה עיינין', היינו אלו

הַקּוֹשִׁיּוֹת הַנֵּ"ל, נִשְׁאַיֵן לְעֵיִן בָּהֶם, וְצָרִיךְ
לְחַזֵּק בְּאִמוּנָתוֹ.

'גּוֹפָא טְמִירָתָא וְאַתְגָּלִי', כִּי הִיא טְמִירָא,
כִּי אִם תִּשְׁאַל אֶת הַמַּאֲמִין אִיזָה טַעַם
בְּאִמוּנָה, וְדַאי אֵינּוּ יוֹדְעֵי לְהַנְשִׁיב לָךְ
טַעַם, כִּי אִמוּנָה אֵינּוּ נִשְׁיִיךְ אֶלָּא בְּדָבָר
נִשְׁאַיֵנוּ יוֹדְעֵי טַעַם, וְאַף עַל פִּי כֵן 'וְגַלְיָא',
הֵיִינוּ נִשְׁאַצֵּל הַמַּאֲמִין הַדָּבָר גָּלוּי, כְּאֵלוֹ
רוֹאֶה בְּעֵינָיו אֶת הַדָּבָר שֶׁהוּא מַאֲמִין
בוֹ, מִחֲמַת גּוֹדֵל אִמוּנָתוֹ הַשְּׁלִימָה.

'נִפְקַת בְּצַפְרָא, וּמִתְכַסֶּיָא בִּימָמָא', כִּי
הָאִמוּנָה מִתְחַדֶּשֶׁת אֲצֵל הָאָדָם בְּכָל
בוֹקֵר, בְּחִינַת (אִיכָה ג) "חֲדָשִׁים לְבִקְרִים

וְכוּ'". וּמִתְכַּסֵּיָא בִּימָמָא', מִחֲמַת טְרִדַת
עֶסְקֵי עוֹלָם, נִתְכַּסָּה הָאֲמוּנָה.

'מִתְקַנְשֵׁיטַת בְּקִישׁוּטֵין דְּלָא הֵוּו', הֵיִינוּ
עִיקָר קִישׁוּטֵי הָאֲמוּנָה, כְּשֶׁמְקַרְבִּין
אַצְלָה בְּנֵי אָדָם שְׁלָא הֵיוּ מְקוֹרְבִין לָהּ.

וּכְשֶׁהֲאֲמוּנָה כָּל כָּךְ בְּשִׁלִּימוֹת,
אַזֵּי אֲכִילְתוּ הִיא יְקָרָה מְאֹד, כִּי נִתְיַיְחַד
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, בְּבַחֲיִנַת
"וַיֹּאמֶר בּוֹעֵז לְרוֹת". אַזֵּי הָאֲמוּנָה
הִיא מִמְלַצַת עַל הַרְחוּקִים לְפָנֵי הַשֵּׁם
יִתְבַרֵךְ, שִׁיקָרֵב אוֹתָם בְּצֵל כְּנַפְיוֹ, וְזֶה

שאלות - הערות

היא מליצתה: כי עיקר טעותם של הרהוקים מאמונת השם יתברך, מחמת שעיקר ידיעת אלקותו אינו אלא מגלוי על הסתום, ומחמת שרואים מגלוי, שהנהגת העולם הוא על ידי מערכת המזלות, נפלו בטעויות, כל אחד לפי טעותו. ויש חושבים שהכל על פי הטבע, עולם כמנהגו נוהג. ויש חושבים שצריך לעבוד את האמצעי, כמו שפטעו בעגל שרצו לעשות את העגל אמצעי, בינם לבין השם יתברך, שאמרו: "אשר ילכו לפנינו" (שמות לב), בחינת אמצעי.

ובטעויות כזה. רבים נכשלים, ועושים את הסיבות אמצעי, בינם לבין השם יתברך, היינו שמאמינים בהשם יתברך,

אַבֵּל מֵאֲמִינִים גַּם כֵּן בְּאֲמֻצְעֵי, וְאוֹמְרִים
 שְׁצַרְיָךְ לְסִיבוֹת. הֵיִינוּ, שְׂמֵאֲמִינִים לְמִשָּׁל
 בְּהַסִּיבָה נֶשֶׁל פְּרִנָּסָה שֶׁהוּא הַמִּשָּׂא
 וּמִתָּן, וְאוֹמְרִים הַסִּיבָה נֶשֶׁל מִשָּׂא וּמִתָּן
 עִיקָר, כְּאֵלוֹ חֵם וְשָׁלוֹם בְּלֹא הַסִּיבָה
 נֶשֶׁל מִשָּׂא וּמִתָּן, אֵין יְכוּלֵת בְּיַד הַנֶּשֶׁם
 יִתְבָּרֵךְ לִיתֵן לָהֶם פְּרִנָּסָה. וּבְהַסִּיבָה נֶשֶׁל
 הָרְפוּאָה, שֶׁהוּא סְמִים, עוֹשִׂים מֵהֶם
 עִיקָר, כְּאֵלוֹ חֵם וְשָׁלוֹם בְּלֵי הַסְּמִים,
 אֵין יְכוּלֵת בְּיַד הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ לְרַפֵּא. וְאֵין
 הַדָּבָר כֵּן, כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא סִיבַת כָּל
 הַסִּיבוֹת וְעִילַת כָּל הָעִילוֹת, וְאֵין צָרִיךְ
 לְשׁוֹם סִיבָה. וְעַסְקִינוּ בְּאֵלוֹ הַסִּיבוֹת,
 צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בַּהֶנֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ לְבַד, וְלֹא
 לַעֲשׂוֹת מֵהַסִּיבוֹת עִיקָר.

שאלות - הערות

וְכַשֶּׁהֲצַדִּיק מִבַּטֵּל בְּתַפִּילָתוֹ אֵיזָה חַיִּיב
 נֶשֶׁל מִפְּעֻרְכַּת הַמִּזְלוֹת, אֲזִי נִתְיַדַע מִהַגְּלוֹי
 עַל הַסְּתוּם, שֵׁישׁ אֱלֹקֵי נִמְצָא, שֶׁהוּא
 שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת הַצַּדִּיק, וּמְשַׁדֵּד הַמִּפְּעֻרְכוֹת,
 וּמְשַׁנֵּה הַטֶּבַע. וְכֹל זֶה יִהְיֶה לְעֵתִיד, כְּמוֹ
 נִשְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: (פסחים סח) 'עֲתִידִים
 צַדִּיקִים לְהַחֲיוֹת אֶת הַמֵּתִים' וְנִשְׁאָר
 נִפְלְאוֹת.

וְזֶה: "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוָה" – דָּא תְּקַרְבָּתָא
 דְּמִלְכָּא לְמִלְכָּא. "וַיֹּאמֶר אֵלָיו: בִּי אֲדוֹנָי"
 – שֶׁהַשְּׂכִינָה מְבַקֶּשֶׁת רַחֲמִים מִהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, עַל אֱלוֹ הַרְחוּקִים. "יִדְבַר נָא
 עִבְדְּךָ דְּבַר בְּאֲזֵנֵי אֲדוֹנָי" – וְלֹא יִשְׁמַע

עוד אִמְצָעֵי. "וְאֵל יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדְּךָ",
 עַל הָעֶבֶר. "כִּי כַמוֹךְ בְּפִרְעָה" – "פִּרְעָה",
 לְשׁוֹן הַתְּנַלּוֹת, כִּי אַתָּה אֵינְךָ יְדוּעַ לְבְנֵי
 אָדָם אֱלֹא מִהַגְּלוּי, וּמַחֲמַת שְׂאֵינְךָ יְדוּעַ
 אֱלֹא מִהַגְּלוּי, לְפִיכָךְ טָעוּ כָּל אֶחָד לְפִי
 טָעוּתוֹ. אֲבָל כְּשֵׁאתָה מִבֵּטֵל רְצוֹנְךָ
 בְּשִׁבִיל רְצוֹן הַצְּדִיק, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 ז"ל: (מעד קטן מזו.) 'הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר
 וְצְדִיק מִבֵּטֵל', אֲזִי יֵדְעוּ מִהַגְּלוּי עַל
 הַסְּתוּם, כְּשֶׁרוֹאִים שְׂמֵעֶרְכַת הַמְּזֻלּוֹת
 מְחַיִּיבִים אֵיזָה גְזִירָה, וְצְדִיק מִבֵּטֵל, אֲזִי
 יֵדְעוּ שֶׁיֵּשׁ אֱלֹקֵי נִמְצָא, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה
 רְצוֹן הַצְּדִיק.

דף ע"ו.

וְזֶה 'מֵה פִּרְעָה גּוֹזֵר וְאֵינוּ מְקַיִּים' –
 'פִּרְעָה', הֵינּוּ מֵעֶרְכַת הַמְּזֻלּוֹת, הַגְּלוּיִם

שאלות - הערות

לְכֹל גְזִירְתָּם. 'אֵף אֶתָּה, גּוֹזֵר וְאֵינְךָ
מְקַיֵּים' - כִּי הֵצַדִּיק מְבַטֵּל.

וְזֶהוּ: "וַיֵּסֶב אֱלֹקִים וְכוּ'" - אֵיתָא
בְּמִדְרָשׁ (שמות פרשה כ) "וַיֵּסֶב" לְשׁוֹן סְעוּדָה,
הֵיינוּ לְשׁוֹן הַיְסִיבָה.

"וַחֲמִשִּׁים" - אֶחָד מִחֲמִשָּׁה' (כמו שפרש"י
שם), הֵיינוּ חֲמִשָּׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה, נִשְׁעַל
יָדָם כָּל הָעֶכּוֹ"ם פּוֹנִים לְאַמוֹנַת יִשְׂרָאֵל
"לְעַבְדוֹ נְשַׁכְּם אֶחָד", כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "אִז
אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׁפָה בְרוּרָה וְכוּ'".

"עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" -
מִמִּצְרַיִם הַגָּרוֹן, הֵיינוּ עַל יְדֵי עֲלוֹת בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל מֵרֵאשִׁי הַתְּאוֹת הַנִּ"ל, מִמִּיצַר
הַגָּרוֹן הַנִּ"ל, עַל יְדֵי הַדִּיבּוּר, מִחֲזִיר אֶת
הָעֵכוּ"ם לְאַמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה עֵיקַר
קִישׁוּטֵי הָאַמוּנָה, בְּחִינַת 'מִתְקַשְׁטָא
בְּקִישׁוּטֵין דְּלֹא הוּוּ'; עַל יְדֵי אַמוּנָה
בְּנִשְׁלִימוֹת - אֲזִי הוֹתֶרָה אֲכִילָה, בְּחִינַת
"וַיֵּסֵב". (עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה.)

נְשִׁיךְ לְאוֹת ב': 'וְזֶה שְׁלוֹם רָאשֵׁי
תִּיבוֹת 'וְדַע מ'ה נִשְׁתָּשִׁיב לְאַפִּיקוֹרִים',
כִּי עַל יְדֵי הַשְׁלוֹם - יוֹדַע לְהִשְׁיב עַל
אַפִּיקוֹרִסִית שֶׁבְּלִבּוֹ כַּנִּ"ל עֵיִין נָשׁ. וְגַם
עַל יְדֵי הַשְׁלוֹם נִשְׁיֵשׁ בֵּין יִשְׂרָאֵל בֵּין

אֶחָד לְחֵבִירוֹ, גַּם עַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטְּלִין
הָאֶפִיקוֹרְסִית, כַּמְבוֹאֵר בְּמָקוֹם אֲחֵר.

וְזֶה נִשְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בראשית רבה פרשה
לח) "חֵבֹר עֲצָבִים אֶפְרַיִם הֵנַח לוֹ" (הושע
ד), שְׂכַנְשֵׁי שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל אֶפִילוֹ
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת אֱלִילִים, מוֹחֲלִין לָהֶם.
אֲבָל "חֵלֶק לְבָבְךָ עִתָּה יִאֲשָׁמוּ" (שם י), כִּי
עַל יְדֵי הַמַּחְלוּקָת בָּאִין כְּפִירוֹת כַּנ"ל,
וְכָל אֶחָד אוֹחֵז בְּדַעְתּוֹ, מֵאַחֵר שְׂאִינָם
בָּאִים וּמִתּוֹעֲדִים יַחַד לְדַבֵּר אֶחָד עִם
חֵבִירוֹ לְהַפְכוֹ לְדַעְתּוֹ. וְאֶפִילוֹ יְבוֹאוּ
יַחַד וַיְדַבְּרוּ זֶה עִם זֶה, לֹא יֵשׁוּב מִדַּעְתּוֹ
מִחֲמַת הַנִּצְחוֹן שֶׁל הַמַּחְלוּקָת.

אֲבָל כְּנִשְׁיֵשׁ שְׁלוֹם, אֶפִילוֹ עוֹבְדֵי
כוֹכָבִים וּמִזְלוֹת מוֹחֲלִין לָהֶם, כִּי עַל יְדֵי

הַשְּׁלוֹם בְּוֹדַי יִתְבַּטֵּל הָעֲבוּדָה זָרָה
 וְהָאֶפִיקוֹרְסִית שְׂיִישׁ לְכָל אֶחָד מֵהֶם, עַל
 יְדֵי שְׂיִדְבְּרוּ זֶה עִם זֶה, וַיֵּשִׁיבוּ זֶה אֶת
 זֶה מִדַּעוֹתָיו הָרָעִים וְהַכְּפִירוֹת, וּבְוֹדַי
 יָבוֹאוּ לְאַמוֹנָה שְׁלִימָה וַיִּשְׁרָה עַל יְדֵי
 הַשְּׁלוֹם כַּנִּ"ל וְכַמְּבֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר.

(גַּם זֶה שְׂיִיךְ לְאוֹת הַנִּ"ל:) מִהַמַּחְלוּקָת
 נַעֲשֶׂה הַלְכוֹת כַּמְּבֹאֵר בְּ"תִהְיֶה לְדוֹד"
 (בְּסִימֵן יב) עַיִין שָׁם הֵיטֵב, מְבֹאֵר שָׁם
 שֶׁהַהֲלָכוֹת הֵם תִּיקוֹן הַמַּחְלוּקָת, כִּי חוּזַר
 וּמִהַפֵּךְ הַצִּירוּפִי אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַמַּחְלוּקָת
 לְהַלְכוֹת כַּמְּבֹאֵר שָׁם עַיִין שָׁם, מֵה
 שְׂכַת־טוֹב שָׁם שֶׁהַצְּדִיק לֹא יִמְד אֱלוֹ הַצִּירוּפִין

שאלות - הערות

נֶשֶׁל הַמַּחְלוּקֵת וְעוֹשֶׂה מֵהֶם צִירוּף הַלָּכָה
 וְכוּ' עֵיין שָׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁמִבּוֹאֵר
 כָּאן, שְׂצָרִיכִין לְלִמּוּד הַלְכוֹת דְּהֵיִינוּ
 פּוֹסֵק בְּשִׁבִיל תִּיקוּן הַמַּחְלוּקֵת. וְהֵבֵן.

(שִׁידָ לְאוֹת ה':) גַּם כִּי עִיקָר כָּל
 הַדְּבָרִים הֵן הַתְּחִלָּה, כִּי 'כָּל הַתְּחִלוֹת
 קְשׁוֹת' מִחֲמַת שְׁיוּצֵא מֵהִיפּוֹךְ אֶל הִיפּוֹךְ
 וְכוּ' כַּנִּ"ל. וְעַל כֵּן, בְּכָל פַּעַם וּפַעַם
 שְׁנוּסֵעַ לְהִצְדִּיק, צָרִיךְ שִׁירָאָה שְׂיָבֵא
 בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, לֹא כִּמוֹ שְׂכַבֵּר הָיָה
 אֶצֶל הַצְּדִיק וְעַכְשָׁיו הוּא בָּא פַּעַם שְׁנִיתָ,
 רַק כִּמוֹ שֶׁלֹּא הָיָה מֵעוֹלָם אֶצֶל הַצְּדִיק,
 וַיְהִי אֶצֶלוֹ כִּמוֹ שְׂבֵא עַכְשָׁיו מִחֲדָשׁ

פַּעַם רֵאשׁוֹן, כִּי עֵיקָר הִיא הַהִתְחַלָּה,
כִּי 'כָּל הַהִתְחַלּוֹת קְשׁוֹת', כַּנִּ"ל.

'נִמְצָא, שֶׁעֵיקָר כַּח הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל
הַיָּמִים, אֵינּוּ אֶלָּא הַהִתְחַלָּה', כַּנִּ"ל,
עֵינַן שָׁם. וְכִפִּי הַכַּח וְהַהִתְלַהּבוֹת שֶׁל
הַהִתְחַלָּה, בֵּין הוֹלֵךְ וּמִתְנַהֵג בְּעֲבוּדָתוֹ,
כִּי עֵיקָר הִיא הַהִתְחַלָּה כַּנִּ"ל, עַל כֵּן
צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, כִּי
כֵּן וְאוֹלַי לֹא הִיְתָה הַהִתְחַלָּתוֹ כְּרֵאוֹי,
וְאִם כֵּן גַּם כָּל עֲבוּדָתוֹ אֵינָהּ בְּשִׁלְיֵמוֹת
כְּרֵאוֹי, כִּי הַכֹּל מִתְנַהֵג כְּפִי הַהִתְחַלָּה,
עַל כֵּן צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ,
וְלִבֹּא לְהַצְדִּיק מִחֲדָשׁ, בְּכַח הַתְלַהּבוֹת
גְּדוֹל וְהַתְנַבְּרוֹת חֲדָשׁ לְעֲבוּדַת הַשֵּׁם

שאלות - הערות

יִתְבַּרְךָ, כִּדְי נְשִׂתְהִיָּה עֲבוֹדָתוֹ כָּרְאוֹי
 כְּפִי כַח הַהֲתַחֲלָה כִּנ"ל. וְכֵן בְּכָל פַּעַם
 וּפַעַם צָרִיךְ לַחֲשׁוֹשׁ חֲשָׁשָׁא זוּ, פֶּן לֹא
 הִתְחִיל עֲדִיין כָּרְאוֹי, וְצָרִיךְ לַהֲתַחֲלִיל
 וְלִבֵּא לְהַצְדִּיק בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ.

וּבַאֲמַת,

אִם הָיָה יוֹדַע הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, שֶׁ"מְלֵא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד
בְּשַׁעַת הַתְּפִילָה, וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִילָה,

**וּוְדַאי הָיָה מִתְּפִילָה בְּהַתְּלַהּבוֹת
גְּדוֹל, וְהָיָה מִדְּקָדֵק מְאֹד לְכוּיֵן
אֶת דְּבָרָיו.**

וּבְשִׁבִיל שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדַע זֹאת יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, בְּשִׁבִיל
זֶה אֵינוֹ מִתְּלַהֵב כָּל כָּךְ, וְאֵינוֹ מִדְּקָדֵק כָּל כָּךְ. וְכֵן אֶחָד לְפִי
מוֹעֵט שֶׁכָּלוּ וַיְדִיעֵתוּ, כִּן הַתְּלַהּבוֹתוֹ וְדְקָדוּקוֹ.

ספר כל יקוטי מזהר"ן תורה סב

מוגה ע"פ מהדורת תקפ"א
ומסודר באופן מיוחד
המקל על הגרסא והעיון
השינון והזכרון

כללי הפיסוק

נקודה.

סימן להפסק שלם ומוגמר, ומקומה בסוף משפט.

דוגמא: הן ברוחני הן בגשמי.

נקודותיים:

באות לפני ציטוט הנאמר כלשונו, וכגון לפני פסוק,

מדרש וכדו':

דוגמא: כמו שכתוב: (קהלת ח) "הַכֶּמֶת אֲדָם תֵּאִיר פָּנָיו".

אמר לי: ההוא עישבא - סמתי הרה,

פסיק,

בא לסמן הפסקה קלה בין החלקים השונים שבמשפט.

דוגמא: דלית לה מגרמה כלום, כי אם מה שמקבלת מהקמה;

או לפני פירוט דברים שונים ולפני חילוק כלשהוא.

דוגמא: שנים:

שיש בהם שבהו של מקום,

ושאלת צרכיו;

לפני ואחרי מילות הסבר, או הסגר, הבאים בתוך

משפט.

דוגמא: כי על נם, היינו על דבר חידוש, מתמיהין.

אזי נעשה, כפיכול, בפיחית אשה,

בדרך כלל סימון הנקודותיים לא בא בזה אחר זה,

במקרה הצורך בא לראשונה פסיק, ונקודותיים בציטוט

השני.

דוגמא: וזה פירוש, אמר רב אשי: וכו'.

בין מילים מקבילות.

דוגמא: צדיק הדור, שהוא פחינת משה, מאור הגדול,

פחינת אקני"ה, פחינת פתר, פחינת פבור, כנ"ל;

סימן שאלה?

בא להבעת שאלה תמיהה או קושיא.

דוגמא: ועל ידי מה זוכה לבחינות משפט?

נקודה ופסיק;

מסמנים הפסקה גדולה יותר מפסיק, אך פחותה

מנקודה. בדרך כלל הבאנו אותם בין שני חלקי פסקה

שיש ביניהם הקבלה מסוימת.

סימן קריאה!

בא להבעת התרגשות והתפעלות.

דוגמא: אשרי מי שזוכה להשיגם!

דוגמא: כי עכשיו פעונותינו הרבים,

חן וחשיבות האמתי של ישראל נפל,

כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם;

אבל על ידי התורה,

נתעלה החן והחשיבות של ישראל וכו',

סימן תמיהה!?

בא להבעת תמיהה יתירה והשתוממות מרובה.

דוגמא: בהאיד אנפין ייעול קדם מלכא!?

קו מפריד -

בא לסמן הפרדה כלשהיא, פחותה מפסיק.

דוגמא: כי הלכנה - אין לה אור מעצמה.

מרכאות "

בין מרכאות בא פסוק.

דוגמא: וזה נקרא: "ה' אחר, ושמו אחר".

גרש '

בין שני גרשים בא ציטוט מדברי חז"ל.

דוגמא: וזהו פחינת 'צוצי'א דגורא חנורא'.

מורה על השמטת מילה מובנת באותו המשפט.

דוגמא: וכשירע כל זאת -

נקרא ידועה שלימה.

סוגריים הפוכות)

בא כשרביה"ק חיסר והשמיט מילים בעת העתקת

התורה (עי' סוף תורה נו)

מפריד בין שני חלקי המשפט, כשהשני בא להסביר

את הראשון.

דוגמא: "אילת אהבים ויעלת חן" - שפעלה חן על לומדיה.

סב

ויסב אלקים

(לשון רבינו ז"ל):

"ויסב אלקים את העם וכו'". (שמות יג)

וכל מי שסומך על שכלו ומעיין בה -

על זה נאמר: (משלי ב) "ככל באייה לא ישובון",

כי על ה קושיא כזו -

אסור לסמוך על שכלו,

רק להעמיד על אמונה.

עו.

א. דע, שעל ידי אכילתם של ישראל -

נעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין,

בכחינת (רות ב) "ויאמר בועז לרות לעת האכל:

גשתי הלום";

"לעת האכל" דייקא, היינו על ידי האכילה -

"גשתי הלום" - דא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה,

בחינת (בראשית מד) "ויגש אליו יהודא",

דא תקרובתא מלפא במלפא'. (נוהר ויגש דף רז)

ואפילו אלו הקשיות שיש עליהם תשובה -

לפעמים נסתמו שבילי השכל,

ואינו יודע להשיב,

ונזרקה בו אפיקורסית,

ואינו יודע מה להשיב על אפיקורסית;

וזאת האפיקורסית, היא לכל אחד לפי בחינתו,

יכול להבין בין רב למעט.

רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר,

ואין בו שום תערובות;

כי מאכל שיש בו תערובות,

על ידי מאכל כזה -

יוכל האדם לחטוא.

כי צריך לעבוד את ה' בשני יצרים,

שיהיה היצר הרע כפוף ליצר טוב,

כמאמר חכמינו ז"ל: (ברכות נד)

"ואהבת וכו' בכל לבבך" - בשני יצריך,

שיהיה לבו שלם עם ה' אלקיו,

שלא יהיה לו מחלוקת בין שני יצרים,

הינו, שלא יהיה לבו חלק עליו, בחינת (הושע י) "זולק לבם".

ב. והפרור של המאכלים -

הוא על ידי אמונה.

ובאמת, אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם,

ש"מלא כל הארץ כבודו", (ישעיה ו)

והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפילה,

ושומע התפילה -

ונדאי היה מתפלל בהתלהבות גדול,

והיה מדקדק מאוד לבוין את דבריו;

ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם -

בשביל זה אינו מתלהב כל כך,

ואינו מדקדק כל כך;

וכל אחד לפי מועט שכלו וידיעתו -

בן התלהבותו ודקדוקו.

כי האמת, מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי

שיוכל להבין,

הוא מצוה גדולה לחדד השכל,

להבין הדבר על בוריו,

ועל זה נאמר: (אבות פ"ב) 'ודע מה שתשיב לאפיקורס'.

כי יש חילוק בין הקושיות,

כי יש קושיא שיוכל האדם להבין תירוץ על קושיא זו,

על זה נאמר: 'ודע מה וכו';

ויש קושיא שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תירוץ

על קושיא כזו,

רק לעתיד לבא יתגלה התירוץ -

אסור לאדם לעיין בהם;

והידיעה -

היא מהיצר הטוב שבלב,

והסתרת הידיעה -

היא מהיצר הרע שבלב;

והסתרת הידיעה -

הן הן אפיקורסית וקושיות,

שהיצר הרע מקשה את לבו, ליפול ברעה.

וזה אותיות שלום,

נוטריקון: 'ו'רע מ'ה ש'תשיב ל' אפיקורס,

כי על ידי השלום -

יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו.

והתיקון לזה המחלוקת שבלב -

לתקן אותו בשרשו;

היינו, כי עיקר התהוות מחלוקת היצר הרע,

שרשו מן המחלוקת שבקדושה,

כשהשתלשלה מן הרגא לרגא,

עד שגשתלשל למטה -

נתהווה ממנו מחלוקת היצר הרע, בבחינת "זולק לבם",

ומטיל בו אפיקורסית,

ומסתיר ממנו שבילי השכל,

אשר אינו יודע להשיב.

וזה: (תהלים קט) "אודך ביושר לבב,

בכלמדי משפטי צדקה",

"לבב" דייקא, 'בשני יצרין';

אימתי?

כד "כלמדי משפטי צדקה",

היינו על ידי לימוד הפוסקים.

אבל הקושיות שאין עליהם תירוץ -

אסור לאדם לעיין בהם,

רק לחזק את עצמו באמונה.

ומחלוקת שבקדושה -

הוא מחלוקת תנאים ואמוראים שבגמרא,

שזה אוסר וזה מתיר;

ומהשתלשלותם למטה,

נתהווה ממנו מחלוקת היצר הרע;

וכשמתקן המחלוקת שבקדושה,

אזי ממילא נתבטל מחלוקת היצר הרע,

כי אין אחיזתו אלא משם.

וכשיש לו אמונה בשלימות -

יוכל להיות על ידי אכילתו יחוד קודשא בריך הוא

ושכינתיה, כנ"ל,

בחינת (תהלים לו) "ורעה אמונה",

היינו בחינת אכילה, על ידי "אמונה".

ותיקון המחלוקת שבקדושה -

הן הלכות פסוקות.

כי פסק הלכה הוא השלום, והכרעה

של מחלוקת התנאים ואמוראים;

ועל ידי לימוד הפוסקים,

הוא נתקשר להשלום שבקדושה,

ומתקן המחלוקת שבקדושה,

ואז נתבטל המחלוקת, היצר הרע, שבלבו,

ואז יוכל לעבוד את השם בכל לבבו, בשני יצרין,

ונפתחו לו שערי השכל,

שיודע להשיב לאפיקורס;

וכל זה, נעשה על ידי ההכרעה והשלום הנ"ל.

ג. ועיקר שלימות וקישוטי אמונה -

היינו לקרב דווקא המרוחקים,

בחינת (צפניה ג) "כלקרא כולם בשם ה'",

אפילו עכו"ם יקרבו לאמונות ישראל,

ו"לעבדו שכם אזור".

ד. ול'השלים את האמונה,

היינו לקרב את הרחוקים כנ"ל -

צריך מתחילה להעלות ניצוצי אותיות הדיבור;

וכשנתבררו אותיות הדיבור -

אזי הופך את עצמו הדיבור,

ומלקט הניצוצות הקדושה מבין הקליפות,
ונשארים הקליפות בלא חיות;
ואז, העבו"ם, שיינקתם מהקליפות,
בשרואים שאין להם חיות -
אזי משליכים את אמונתם,

בחינת (ישעיה ב) "ביום זה הוא ישלך האדם
את אילי כספו, ואת אילי זבבו",
ומדביקים את עצמם לאמונת ישראל.

וזה בחינת (שם בצפניה) "אז אהפוך אכל העמים
שפה ברוה",

"שפה ברוה" - היינו הדיבור שנתברר מביניהם,
הוא הופך את עצמו אל העמים,
כדי ללקט מהם שארי ניצוצות הקדושה;
ואז נתקיים "לקרוא כולם בשם ה'",
שידבקו בולם באמונת ישראל.

ה. ולהעלות ניצוצי הדיבור -
צריך לתענית;

וזה בחינת (תהלים ק) "מדרך פשעם ומעוונותיהם יתענו
וכו",
אזי, "ישלחו דברו".

כי עיקר תיקון הדיבור הוא על ידי התענית,
כי עיקר יניקת הקליפות, אינו אלא מאחורי הקדושה,
כי מפני הקדושה, אי אפשר להם לינק,
מחמת בהירות אור;
אלא לפעמים נותנים להם מלמעלה במכוון,
כח לינק מפני הקדושה,
וכל זה אינו אלא לרע להם,
בחינת (קהלת ח) "עַת אֲשֶׁר שָׁכַט הָאָדָם בָּאָדָם -
לרע לו".

וכל התאוות הם בחינת קליפות;
כי התאוות הם מותרות,
כי בלא התאוות יכול הגוף להתקיים,
נמצא שהם מותרות לקיום הגוף,

כמו הקליפות הם מותרות,
כי עיקר אינו אלא הפרי, והקליפות הם מותרות;
וכשמתגברים התאוות על האדם -
הוא התגברות הקליפות על הקדושה.

וראשי התאוות, הם שלשה שרי פרעה:
שר המשקים, ואופים, ומבחים;
שהם: קנה, וושט, וורידין;

שהם בחינת תאוות אכילה ושתיה,
שהם ראשים, שכל התאוות נמשכים אחריהם;
וינקתם מפרעה, שהוא אותיות עורף,
היינו מאחוריים;

ועיקר יניקתם מהדבורים,
בחינת "אזור הדברים",
כי הם סמוכים לה,
כי קנה וושט וורידין הם סמוכים לחמשת מוצאות הפה;
ועיקר יניקתם -

מהדיבורים שאינם זכים כל כך;
וכשראשי התאוות, שהם הקליפות, מתגברים -
צריך להדביק ולהסתיר אחורי הקדושה, שלא יינקו.

ודביקות אחורי הקדושה -
היא על ידי התענית;
כמו שפותבים שם הוי"ה בבחינת אחוריים,
שפותבים מתחילה יו"ד,

ואחר כך, בשרוצים וכותבים ה"א,
חוזרים לאחורים, וכותבים יו"ד ה"א וכו' -

בן התענית, שהוא עיקר הכנעתן של השרים הנ"ל,
הוא בבחינת דביקות אחורי הקדושה;
כי עיקר זכות התענית,

אינו אלא כשאנו חושבים השעות שהתחיל להתענות,
למשל: כשמתענה שני ימים -
היום השני, שהוא נחשב ביותר, אין מחמת עצמו,
אלא מחמת שאנו חוזרים ליום ראשון,
אזי נחשב יום שני לזכות יותר.

גם, כי עיקר כל הדברים הן התחלה,
כי כל התחלות קשות,
מחמת שיוצא מהיפך להיפך;

עו:

אבל אחר התחלה, הוא נכנס מעט בהרגל, ואינו קשה עליו כל כך; וכן בכל יום ויום שהולך למרחוק מהתחלה -

כן נקל הדבר, שנכנס מעט בהרגל; נמצא, שעיקר כח העבודה של כל ימים, אינו אלא ההתחלה, שאנו צריכין לחזור לאחורי, ליום ראשון שהתחיל להבין ולהתענות, שהוא תחילת התשובה, שהיה קשה עליו ההתחלה, שיצא מהיפך להיפך, ובכל יום חוזר לאחוריו, לקבל כח מהתחלה.

ומחמת שאלו השרים הנ"ל, הם סמוכים להדיבור, וכשמתגברים, אזי ממושיכין את הדיבור לגלות מצרים, בחינת 'מיצר הגרון', בחינת (תהלים סט) "זיזור גרוני", ואינו יכול לדבר שום דיבור לפני השם יתברך - ועל ידי התענית, שמרעים את עצמו, הוא ממושיך מימי החסדים ללחלח הגרון, ואז יוכל לדבר.

וזה בחינת (בראשית יב) "ויהי רעב בארץ", "רעב", היינו בחינת תענית, שמרעים את עצמו; וזה הוא דביקות אחורי הקדושה, כי הוי"ה אלקים בחינת אחורים: מספר רעב, [כי שם הוי"ה באחורים, דהיינו י' י"ק יק"ו יקו"ק - עולה ע"ב, ושם אלקים באחורים, כזה: א' א"ל אל"ק אלק"י אלקי"ם - עולה ר', ושניהם יחד עולים רע"ב.]

"וירד אברם מצרימה", היינו הורדות מימי החסדים ללחלח מיצר הגרון, להוציא את הגרון מבחינת "זיזור גרוני";

בבחינת (בראשית יב) "הלוך ונסוע הנגבה", ללחלח הנגיבה, להתקיים (ישעיה נח) "קרא בגרון אל תזשור".

ואז, כשנתדבקין אחורי הקדושה, שאי אפשר להקליפות ליכנס לשם ולינק, ואז נתגלין הפנים של הקדושה - ואז: "ויראו אותה שרי פרעה", (בראשית שם) היינו, שאלו השרים הנ"ל, רואים את יופי הוד הדיבור - "ויהלכו אותה אל פרעה"; וכל זה הוא מכונן מהשם יתברך, כדי להוציא בלעם מפייהם, בחינת: "עת אשר שלט האדם באדם - לרע לו"; וזה "וינגע ה' את פרעה".

וזה (משלי לא) "אשה יראת ה' היא תתהלל", בחינת "ויהלכו אותה אל פרעה" - אין זה אלא בשביל "תנו לה מפרי ידיה", היינו, להוציא נצוצות הקדושה מביניהם; כשהיא מוציאה כל חיותה מבין הקליפות, אזי משליכין כל העכו"ם את אליליהם, ופונים בולם לאמונת ישראל, "לקרוא כולם בשם ה'"; וזה עיקר קישוטי האמונה, שיקרבו אחרים לאמונתה.

וזה בחינות (סבא משפטים דף צה) 'עולימתא שפירתא דלית לה עינין'. 'עולימתא שפירתא' - זה בחינת אמונה, בחינת (שיר השירים ו) "יפה את רעיתי", בחינת "ורעה אמונה".

'דלית לה עינין' - היינו אלו הקושיות הנ"ל, שאין לעיין בהם, וצריך לחזק באמונתו.

'גופא טמירתא ואתגלי' -

כי היא טמירא,

כי אם תשאל את המאמין איזה טעם באמונה,

ודאי אינו יודע להשיב לך טעם,

כי אמונה אינו שייך אלא בדבר שאינו יודע טעם;

ואף על פי כן, 'וגליא',

היינו, שאצל המאמין הדבר גלוי,

כאלו רואה בעיניו את הדבר שהוא מאמין בו,

מחמת גודל אמונתו השלימה.

'נפקת בצפרא, ומתכסיא ביממא' -

כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בוקר,

בחגיגת (אסכה ג) "זרעים לבקרים וכו'".

'ומתכסיא ביממא' -

מחמת תרדת עסקי עולם, נתכסה האמונה.

'מתקשטת בקישוטין דלא הוו' -

היינו עיקר קישוטי האמונה,

בשמקרבין אצלה בני אדם שלא היו מקורבין לה.

ו. ובשהאמונה כל כך בשלימות -

אזי אכילתו היא יקרה מאד,

כי נתייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה,

בחגיגת "ויאמר בועז לרות";

אזי, האמונה היא מומלצת על הרחוקים לפני השם יתברך,

שיקרב אותם בצל כנפיו,

וזה היא מליצתה:

כי עיקר טעותם של הרחוקים מאמונת השם יתברך -

מחמת שעיקר ידיעת אלקותו,

אינו אלא מגלוי על הסתום,

ומחמת שרואים מגלוי, שהנהגת העולם הוא על ידי

מערכת המזלות,

נפלו בטעויות, כל אחד לפי טעותו;

ויש חושבים שהכל על פי הטבע,

עולם כמנהגו נוהג;

ויש חושבים שצריך לעבוד את האמצעי,

כמו שטעו בעגל,

שרצו לעשות את העגל אמצעי, בינם לבין השם יתברך,

שאמרו: "אשר ילכו לפנינו", (שמות לב) בחינת אמצעי;

ובטעויות כזה - רבים נכשלים,

ועושים את הסיבות אמצעי, בינם לבין השם יתברך,

היינו, שמאמינים בהשם יתברך,

אבל מאמינים גם בן באמצעי,

ואומרים שצריך לסיבות,

היינו, שמאמינים למשל בהסיבה של פרנסה, שהוא

המשא ומתן,

ואומרים הסיבה של משא ומתן עיקר,

כאלו חס ושלום בלא הסיבה של משא ומתן,

אין יכולת ביד השם יתברך ליתן להם פרנסה;

ובהסיבה של הרפואה, שהוא סמים -

עושים מהם עיקר,

כאלו חס ושלום בלי הסמים,

אין יכולת ביד השם יתברך לרפא;

ואין הדבר כן,

כי הקדוש ברוך הוא סיבת כל הסיבות, ועילת כל

העילות,

ואין צריך לשום סיבה;

ועסקינו באלו הסיבות -

צריך להאמין בהשם יתברך לבד,

ולא לעשות מהסיבות עיקר.

ובשהצדיק מכטל בתפילתו איזה חיוב של מערכת המזלות -

אזי נתידע מהגלוי על הסתום, שיש אלקי נמצא,

שהוא שומע תפלת הצדיק,

ומשדד המערכות, ומשנה הטבע;

וכל זה יהיה לעתיד,

כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (פסחים סח)

'עתידים צדיקים להחיות את המתים', ושאר נפלאות.

וזה: "ויגש אליו יהודא" -

דא תקרובתא דמלכא למלכא'.

"ויאמר אליו: בי אדוני" -

שהשכינה מבקשת רחמים מהשם יתברך, על אלו הרחוקים.

"ידבר נא עבדך דבר באיני אדוני" -
ולא ישמע עוד אמצעי.

"ואל יזר אפה בעבדך", על העבר.

"כי כמותך כפרעה" -

"פרעה", לשון התנלות;

כי אתה אינך ידוע לבני אדם אלא מהגלוי,

ומחמת שאינך ידוע אלא מהגלוי -

לפיכך טעו כל אחד לפי טעותו;

אבל כשאתה מבטל רצונך בשביל רצון הצדיק,

כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (מעד קטן טז.)

'הקדוש ברוך הוא גוזר וצדיק מבטל' -

אזי ידעו מהגלוי על הסתום;

כשרואים שמערכת המזלות מחייבים איזה גזירה,

וצדיק מבטל - אזי ידעו שיש אלקי נמצא,

שהוא עושה רצון הצדיק.

עז.

וזה 'מה פרעה גוזר ואינו מקיים',

'פרעה', היינו מערכת המזלות, הגלויים לכל גזירתם -

'אף אתה, גוזר ואינך מקיים',

כי הצדיק מבטל.

וזהו: "ויסב אלקים וכו",

איתא במדרש: (שמות פרשה כ) "ויסב" - לשון סעודה,

היינו לשון היסבה.

"וזהו שם" - אחד מחמשה, (כמו שפרש"י שם)

היינו חמשת מוצאות הפה,

שעל ידם כל העכו"ם פונים לאמונת ישראל,

"לעבדו שכם אזור",

כמו שפתיב: "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וכו".

"עלו בני ישראל מארץ מצרים" -
ממצר הגרון;

היינו, על ידי עלות בני ישראל מראשי התאוות הנ"ל,

ממצר הגרון הנ"ל,

על ידי הדיבור -

מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל.

וזה עיקר קישוטי האמונה,

בחינת 'מתקשטא בקישוטין דלא הו';

על ידי אמונה בשלימות -

אזי הותרה אכילה, בחינת "ויסב".

(עד כאן לשונו, זכרנו לברכה.)

ש"יך לאות ב':

'וזה שלום,

ראשי תיבות: 'ידע מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורם',

כי על ידי השלום -

ידע להשיב על אפיקורסית שבלבו, כנ"ל, עיין שם.

וגם על ידי השלום שיש בין ישראל, בין אחד לחבירו -

גם על ידי זה נתבטל האפיקורסית,

כמבואר במקום אחר.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל: (בראשית רבה פרשה לח)

"וזכור עצבים אפרים הגזז לו" - (הושע ד)

שכשייש שלום בין ישראל -

אפילו עובדין עבודת אלילים, מוחלין להם;

אבל "וזלך לבם - עתה יאשמו" - (שם י)

כי על ידי המחלוקת, באין כפירות, כנ"ל,

וכל אחד אחוז בדעתו,

מאחר שאינם באים ומתוועדים יחד,

לדבר אחד עם חבירו להפכו לדעתו;

ואפילו יבואו יחד וידברו זה עם זה -

לא ישוב מדעתו,

מחמת הנצחון של המחלוקת.

אבל כשייש שלום -

אפילו עובדין כוכבים ומזלות, מוחלין להם,

כי על ידי השלום,

בונדאי יתבטל העבודה זרה והאפיקורסית

שייש לכל אחד מהם,

על ידי שידברו זה עם זה,

וישיבו זה את זה מדעותיו הרעים והפירות;

ובונדאי יבואו לאמונה שלימה וישרה על ידי השלום,

כנ"ל, וכמבואר במקום אחר.

(גם זה שייך לאות הנ"ל:)

מחמלוקת נעשה הלכות,

כמבואר ב"תהלה לךוד" (בסימן יב) עיין שם היטב,

מבואר שם שההלכות הם תיקון המחלוקת,

כי חזיר ומהפך הצירופי אותיות של המחלוקת להלכות,

כמבואר שם עיין שם, מה שכתוב שם שהצדיק לומד

אלו הצירופין של המחלוקת,

ועושה מהם צירוף הלכה וכו', עיין שם;

וזהו בחינת מה שמבואר כאן,

שצריכין ללמוד הלכות, דהיינו פוסק,

בשביל תיקון המחלוקת.

והבן.

(שייך לאות ה:)

'גם, כי עיקר כל הדברים הן התחלה,

כי 'כל התחלות קשות',

מחמת שיוצא מהיפך אל היפך וכו', כנ"ל.

ועל כן, בכל פעם ופעם שנוסע להצדיק -

צריך שיראה שיבא בכל פעם מחדש,

לא כמו שפבר היה אצל הצדיק ועכשיו הוא בא פעם שנית,

רק כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק,

ויהיה אצלו כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון;

כי עיקר היא ההתחלה,

כי 'כל התחלות קשות', כנ"ל.

'נמצא, שעיקר כח העבודה של כל הימים,

אינו אלא ההתחלה, כנ"ל, עיין שם.

וכפי הכח וההתלהבות של ההתחלה -

כן הולך ומתנהג בעבודתו,

כי עיקר היא ההתחלה, כנ"ל;

על כן, צריך להתחיל בכל פעם מחדש,

כי פן ואולי לא היתה התחלתו כראוי,

ואם כן, גם כל עבודתו אינה בשלימות כראוי,

כי הכל מתנהג כפי ההתחלה;

על כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש,

ולבא להצדיק מחדש,

בכח התלהבות גדול,

והתגברות חדש לעבודת השם יתברך,

כדי שתהיה עבודתו כראוי, כפי כח ההתחלה, כנ"ל;

וכן בכל פעם ופעם צריך לחשוב חששא זו,

פן לא התחיל עדיין כראוי,

וצריך להתחיל ולבא להצדיק בכל פעם מחדש.

בקרוב!

עימוד
מרווח ומאיר עיניים

מוגה ומפוסק
ע"פ דפוס תקפ"א
שזהדפוס מוהרנ"ת

מסודר
בתבנית 'משנה סדורה'

850
עמודים

054-853-7200

psoklip@gmail.com

או בנדירים פלוס < קופת 'נחל עדניך' > הדפסת ליקו"מ

לתרומות להדפסה
להקדשת תורות
ולהנצחות

קיצור ליקוטי מוהר"ן

מהדורת תקע"א

"בשנת תקס"ה הנ"ל צווה עלי ללקט מתורותיו העצות והעובדא שיוצא מכל תורה ותורה, ובתחילה כתבתי קצת מעניין זה ולא הוטב בעיניו. ואחר כך הבנתי כוונתו, וחזרתי וכתבתי והוטב בעיניו, והוא הספר קיצור ליקוטי מוהר"ן. כשקרא בו, נענע בראשו ואמר בזה הלשון: פתק יפה (א שיין צעטיל), והבנתי שהוטבו מאד בעיניו הדברים הנאמרים שם, והיה כוסף מאד שנזכה לקיימם באמת, אשרי שיאחו בהם". (ימי מוהרנ"ת אות ז)

ג. על ידי התענית מתקן הדיבור, ומעלה ניצוצי הדיבור, ועל ידי זה מקרבין את הרחוקים, דהיינו אפילו אומות העולם יקרבו לאמונת ישראל 'ולעבדו שכם אחד', ועל ידי זה הוא משלים את האמונה; ואזי אכילתו יקרה מאד, כי נתייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי אכילתו כנ"ל.

ד. כשמתגברים ראשי התאוות, שהם תאוות אכילה ושתייה, שכל התאוות נמשכים אחריהם - התיקון לזה תענית, שעל ידי התענית מכניע אותם.

ה. כשמתגברים אלו התאוות, אזי ממשיכין את הדיבור לגלות ואינו יכול לדבר שום דיבור לפני השם יתברך, והתיקון לזה תענית כנ"ל.

ו. בכל פעם שכא להצדיק צריך שיראה שיבוא בכל פעם מחדש, לא כמי שכבר היה

א. על ידי לימוד הפוסקים מבטל המחלוקת והיצר הרע שבלבו, ואזי יוכל לעבוד את ה' בכל לבבו, בשני יצרין, ונפתחו לו שערי השכל שיודע להשיב על אפיקורסית שבלבו, וזוכה להתפלל כראוי.

כי באמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם ש'מלא כל הארץ כבודו', והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפילה ושומע התפילה, וודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדקדק מאד לכוין את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך. והסתרת הידיעה הזאת היא מהיצר הרע שבלב, על כן התיקון לזה לימוד הפוסקים, שעל ידי זה מבטל מחלוקת היצר הרע.

ב. על ידי אמונה בשלימות, אזי נעשה על ידי אכילתו יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה.

גם כן באמצעי, ואומרים שצריך לסיבות; היינו שמאמינים למשל בהסיבה של פרנסה שהוא המשא ומתן, ואומרים: הסיבה של משא ומתן עיקר, כאילו חס ושלום בלא הסיבה של משא ומתן אין יכולת ביד השם יתברך ליתן להם פרנסה; ובהסיבה של הרפואה שהוא סמים עושים מהם עיקר, כאילו חס ושלום בלי הסמים אין יכולת ביד השם יתברך לרפא.

ואין הדבר כן כי הקדוש ברוך הוא סיבת כל הסיבות ועילת כל העילות ואין צריך לשום סיבה, ועסקינו באלו הסיבות צריך להאמין בהשם יתברך לבד, ולא לעשות מהסיבות עיקר.

י. אמונה אינו שייך אלא בדבר שאינו יודע טעם, ואף על פי כן אצל המאמין הדבר גלוי כאלו רואה בעיניו את הדבר שמאמין בו, מחמת גודל אמונתו השלימה.

יא. כל התאוות הם בחינות קליפות, כי התאוות הם מותרות, כי בלא התאוות יכול הגוף להתקיים.

אצל הצדיק ועכשיו הוא בא פעם שנית, רק כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון, כי צריך להתחיל בכל פעם מחדש.

ז. האמת מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין, היא מצוה גדולה לחדד השכל להבין הדבר על בוריו.

אבל יש קושיות שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תירוץ על קושיא כזו, רק לעתיד לבא יתגלה התירוץ, אסור לאדם לעיין בהם. וכל מי שסומך על שכלו ומעיין בה, על זה נאמר כל באיה לא ישובון, כי על קושיא כזו אסור לסמוך על שכלו, רק להעמיד על אמונה.

ח. ואפילו אלו הקושיות שיש עליהם תשובה, לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו, והתיקון לזה לימוד הפוסקים כנ"ל.

ט. רבים נכשלים בטעויות ועושים את הסיבות אמצעיים בינם לבין השם יתברך, היינו שמאמינים בהשם יתברך אבל מאמינים

ליקוטי תפילות

על תורה סב

יְהוָה רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתִּקְבַּע
 וְתִטַּע אֲמוֹנַתְךָ בְּלִבֵּנוּ וּבְלִב כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִזְכָּה
 שְׁתִּהְיֶה אֲמוֹנַתֵנוּ חֲזָקָה וְנִכּוֹנָה בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם, בְּלִי שׁוֹם
 קִשְׁיָא וּבְלִבּוֹל בְּעוֹלָם כָּלָל. וְתִהְיֶה אֲמוֹנַתֵנוּ חֲזָקָה כָּל כָּךְ,
 כְּאִלּוּ אָנוּ רוֹאִין בְּעֵינֵינוּ מִמֶּשׁ אֶת הַדָּבָר שֶׁאָנוּ מֵאֲמִינִים בוֹ.

רבונו שֶׁל עוֹלָם, עֵינֶיךָ הֵלוא לְאַמוּנָה, עֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו
 וְחַנּוּנוּ בְּאַמוֹנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם, וְלֹא
 יִהְיֶה חֶלֶק לִבֵּנוּ חֵם וְשָׁלוֹם, וְנִזְכָּה לְעַבְד אֹתְךָ תָּמִיד בְּלִב
 שָׁלֵם בְּכָל לִבֵּנוּ וּבְכָל נַפְשֵׁנוּ וּבְכָל מְאֵדֵנוּ, וְתִהְיֶה עֲבוֹדַתֵנוּ
 בְּאַמֶּת וּבִשְׁלֵמוֹת גְּדוֹל בְּשָׁנֵי יְצָרֵינוּ. וְתִסִּיר מִלִּבֵּנוּ וּמִדַּעֲתֵנוּ
 כָּל מִינֵי כְּפִירוֹת וְקִשְׁיוֹת וּבְלִבּוֹלִים, וְכָל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת
 הַמְּבַלְבְּלִים חֵם וְשָׁלוֹם אֶת הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא יַעֲלֶה וְלֹא
 יֵבֵא וְלֹא יִגִּיעַ לְלִבִּי שׁוֹם קִשְׁיָא וּבְלִבּוֹל וְלֹא שׁוֹם כְּפִירָה כָּלָל.

וּתְפַתַּח אֶת דַּעְתִּי וּלְבָבִי, וּתְחַנְּנֵנִי מֵאִתְּךָ חֲכָמָה בְּיָנָה וְדַעַת,
 שְׁאֲזֹכָה לַיָּדַע וּלְהַבִּין עַל בּוֹרְיוֹ כָּל הַדְּבָרִים שְׁאֲנִי מְחַיֵּב לְהַבִּין
 וּלְהַשְׁיִיג כְּפִי בְּחִינָתִי, כְּפִי מֵה שְׁהַגְבַּלְתָּ לְשִׁכְלִי, מֵה שְׁאֲנִי מְחַיֵּב
 לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל בְּאַמֶּת, עַד שְׁאֲזֹכָה לַיָּדַע לְהַשִּׁיב לְאַפְּיִקוֹרֶם,
 וּלְגַרְשׁ וּלְדַחוֹת כָּל מֵינֵי כְּפִירוֹת וְאַפְּיִקוֹרְסוֹת מִלְּבִי וּמִדַּעְתִּי.

וּתְהִיָּה בְּעֶזְרִי שְׁלֵא יִרְדֹּף שִׁכְלִי לְצֵאת חוּץ מִן הַגְּבוּל
 חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְלֹא אֶתְחִיל לַחְקֹר וּלְעֵיֵן חֶסֶם וְשָׁלוֹם,
 בְּמֵה שְׁאֲנִי לִי רִשׁוּת לַחְקֹר בּוֹ, וְלֹא אֶסְתַּכֵּל כָּלֵל בְּהַעֲנִינִים
 הַנִּקְרָאִים לְפִי בְּחִינָתִי, מֵה לְמַעְלָה, מֵה לְמַטָּה, מֵה לְפָנִים,
 מֵה לְאַחֹר. וְתִשְׁמְרֵנִי שְׁלֵא אֶתְחִיל לְכַנֵּם בְּשׁוֹם קִשְׁיָא וַחֲקִירָה
 בְּדַרְכֵי הַנְּהַגוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים, מֵה שְׁאֵי אֶפְשֵׁר לְשִׁכֵּל הָאֲנוּשִׁי
 לְהַבִּינֵם, אֲשֶׁר עַל הַחֻקִּים בָּהֶם נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם, כָּל בָּאִיהָ
 לֹא יִשׁוּבוֹן וְלֹא יִשְׁיִגוּ אַרְחוֹת חַיִּים. שְׁמְרָה נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי,
 שְׁמְרֵנִי וְהַצִּילֵנִי יְמִינְךָ תִּסְעֶדְנִי, וְאֵל תִּתֵּן לְמוֹט רַגְלִי, כָּל
 מְצוֹתֶיךָ אֶמוּנָה שְׁקֹר רִדְפוּנֵי עֲזָרְנִי. עֲזָרְנִי וְחַנְּנֵנִי, זַכְּנֵנִי לְתַמְיֹמוֹת
 וּפְשִׁיטוֹת בְּאַמֶּת וּבְאֶמוּנָה שְׁלֵמָה וּבְלִבְב שְׁלָם, בְּלִי שׁוֹם
 חֲכָמוֹת וַחֲקִירוֹת וְעֶרְמוּמִיּוֹת כָּלֵל. עֲזָרְנִי שְׁאֲזֹכָה לְהַשְׁלִיךְ אֶת
 חֲכָמָתִי וְשִׁכְלִי בְּעֵנִינִים הַלְלוּ לְגַמְרִי, רַק אֶסְמְךָ עַל אֶמוּנָה
 לְבַד, וְלֹא אֶשְׁתַּמֵּשׁ עִם שִׁכְלִי רַק בְּעֶסֶק תּוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא

אֶתְחִיל לְכַנֵּס בְּשִׁכְלִי בְּשׁוֹם חֲקִירָה כָּלֵל בְּמָה נִשְׂאִין לִי רִשׁוֹת
 לְכַנֵּס. וּבַמְּפֹאֵל מִמֶּנִּי לֹא אֶדְרֹשׁ וּבַמְּכֶסֶה מִמֶּנִּי לֹא אֶחְקֹר. רַק
 בְּמָה נִשְׁהַרְשֵׁתִי אֶתְבוֹנֵן בְּאַמֶּת וּבַתְּמִימוֹת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
 וּבְקִדְוָה וּבְטָהֳרָה גְדוּלָה וּבְלִבְבִי שָׁלֵם, לְשִׁמְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ
 בְּאַמֶּת כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וּבְכִין תַּעֲזֹרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂאֻזָּכָה לַעֲסֹק בְּסִפְרֵי
 הַפּוֹסְקִים בְּהַתְמָדָה גְּדוּלָה, וְתַעֲזֹרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי לְלַמֵּד
 הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם וְיוֹם סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים. וְתַפְתַּח אֶת דַּעְתִּי וְתַכְיֵן
 אֶת לִבִּי, שְׂאֻזָּכָה לְלַמֵּד בְּמַהֲיָרוֹת גְּדוּלָה, וּלְהַכִּין הַדִּין עַל בּוֹרְיוֹ,
 וּלְבַרֵּר וּלְלַבֵּן הַפֶּסֶק הַלָּכָה בְּכָל דִּינֵי הַתּוֹרָה בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ,
 וְאֻזָּכָה לִידַע הַהֲכָרְעָה בְּאַמֶּת בֵּין כָּל בַּעֲלֵי הַמַּחְלָקֹת דְּקִדְוָה
 שְׂמַחֲלָקִים בְּדִינֵי הַתּוֹרָה, וְאֻזָּכָה לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם וְהַכְרָעָה
 בֵּינֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי הַשָּׁלוֹם הַזֶּה יִמְשֹׁךְ וַיִּשְׁתַּלְּשֵׁל שָׁלוֹם בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד שְׂיִתְפַּשֵּׁט הַשָּׁלוֹם גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְתַשִּׁים שָׁלוֹם
 בֵּין כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם, וְתַבְטִיל כָּל מִינֵי מַחְלָקֹת מִן הָעוֹלָם
 וַיִּתְרַבֶּה הַשָּׁלוֹם בְּעוֹלָם, עַד שְׂיִכְלוּ לְהַתְּוַעַד יַחַד כָּל אֶחָד עִם
 חֲבֵרָיו, וַיִּסְבִּירוּ זֶה לָזֶה הָאַמֶּת לְאַמְתּוֹ, וַיִּזְכִּירוּ זֶה אֶת זֶה שֶׁלֹּא
 יִבְלוּ יְמֵיהֶם לְהַבִּיל וּלְרִיק, עַד שְׂיִשׁוּבוּ כֻלָּם אֶל הָאַמֶּת וַיַּעֲבִדוּךָ
 כֻּלָּם בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה.

וּתְזַכְּנוּ שִׁיְהִי שָׁלוֹם בְּעַצְמֵנוּ, שְׁלֵא יִהְיֶה חֶלֶק לְבָנוּ חֵם
 וְשָׁלוֹם מֵאַתָּה, רַק נִזְכָּה לְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְצַדִּיקֶיךָ
 הָאֱמִתִּיִּים וּלְעַבְדֶּיךָ בְּאֵמֶת וּבְלִבָּב שָׁלֵם בְּשָׁנֵי יְצָרֵינוּ. וְנִזְכָּה לִידַע
 יְדִיעָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת וּבְלִבָּב שָׁלֵם שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ, וְאַתָּה
 בְּעַצְמֶךָ וּבְכְבוֹדֶךָ עוֹמֵד אֶצְלָנוּ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְאַתָּה שׁוֹמֵעַ
 וּמְאִזִּין וּמְקַשֵּׁיב כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל תְּפִלוֹתֵינוּ. וְנִרְגִישׁ אֶלְהוּתְךָ
 עָלֵינוּ תָּמִיד, וּבְפֶרֶט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, עַד שֶׁנִּתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה
 בְּהִתְעוֹרְרוֹת גָּדוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּהִתְלַהֲבוֹת גָּדוֹל וּבְכּוֹנָה גָּדוֹלָה
 וְעֲצוּמָה, וּלְדַקְדֵּק מְאֹד לְכוּן אֶת דְּבָרֵינוּ, וְלֹא יֵצֵא שׁוֹם דְּבוּר
 מִפִּינוּ בְּתְפִלָּה שְׁלֵא בְּכּוֹנָה. אָבִינוּ מִלְכֵנוּ מַחֲסִינוּ, אֵל תַּעֲשֵׂ
 עִמָּנוּ כְּרַע מֵעַלְלֵינוּ. חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ וְזַכְּנוּ לְתְפִלָּה בְּכּוֹנָה
 בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת וּבְלִבָּב שָׁלֵם, וְנִזְכָּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁפָתוֹב,
 אוֹדֶךָ בְּיֶשֶׁר לִבָּב בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה. וּתְזַכְּנוּ לְיִשְׁרֵת לִבָּב
 שְׁלֵא יִהְיֶה בְּלָבָנוּ שׁוֹם עֶקְמוּמִיּוֹת וְעֶרְמוּמִיּוֹת כָּלֵל, וְלֹא יִהְיֶה
 בְּלָבֵי רַמְיָה חֵם וְשָׁלוֹם.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וְזַכְּנִי לְיִשְׁרֵת לִבָּב
 בְּאֵמֶת כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב. חוּם וְרַחֵם עָלַי בְּחֶמְלָתְךָ
 הָאֱמִתִּיִּית, וְזַכְּנִי לְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, עַד שֶׁאֲזַכָּה עַל-יְדֵי
 הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְבָרֵךְ כָּל הַמַּאֲכָלִים וְלֶאֱכֹל בְּקִדְשָׁה גָּדוֹלָה,
 שִׁיְהִי כָּל אֲכִילָתִי וְסִעוּדָתִי מִמַּאֲכָלִים שֶׁנִּתְבָּרְרוּ בְּשִׁלְמוֹת

מִן הָרַע, שֶׁלֹּא נִשְׂאָר בָּהֶם שׁוּם אַחִיזַת הָרַע וְהַקְּלָפוֹת כָּלֵל,
 עַד שִׁיחֶיהָ נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲכִילָתָנוּ יַחֲוֹד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְשִׁכְנֵתֶיהָ אַפִּין בְּאַפִּין.

אָנָּה יְהוָה, מָלֵא רַחֲמִים, עֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתֵן לָנוּ
 כַּח מֵאֲתֶךָ שְׁנוֹזָכָה לְקָרֵב רַחוּקִים לְאִמּוֹנְתֶךָ הַקְּדוּשָׁה
 וְלַעֲבוֹדְתֶךָ הָאֱמֵתִיית. וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְעַטֵּר וְתִתְקַשֵּׁט הָאִמּוֹנָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּקִשׁוּטֵינָא נְאִים וְיָפִים, בְּקִשׁוּטֵינָא דְלֹא הוּוּ, בְּקִשׁוּטֵינָא
 קַדִּישֵׁינָא, שִׁיחֵיו לְנַחַת וּלְרִצּוֹן לְפָנֶיךָ. וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְתַקַּן
 פְּגָם הַדְּבוּר, וְתַעֲזָרְנוּ לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת כָּל גִּיצוּצֵי אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר
 שֶׁנִּפְּלוּ בְּגָלוֹת גָּדוֹל בֵּין הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא בְּעוֹנוֹתֵינוּ,
 עַל-יְדֵי שֶׁהֲלַכְנוּ בְּשִׁרְיוֹת לְבָנוּ וְרַדְּפָנוּ אַחַר תְּאֵוֹת אֲכִילָה
 וְשִׁתְיָה, וְהֵיִינוּ מִמְּלֵאִים כְּרִסְנוּ בְּמוֹתְרוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה שֶׁאֵינוּ
 מְכַרְח לְקִיּוֹם הַגּוּף, עַד אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים עַל-יְדֵי פְּגָם
 תְּאֵוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, הִתְגַּבְּרוּ עָלֵינוּ שְׁלֵשָׁה שְׁרֵי פְּרַעָה,
 שֶׁהֵם שְׁלֵשָׁה קְלָפוֹת, שֶׁהֵם שֵׁר הַמְּשַׁקִּים, וְשֵׁר הָאוֹפִים, וְשֵׁר
 הַטְּבָחִים, שֶׁהֵם קָנָה, וְשֵׁט וּוְרִידִין. וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּבַר עָלֵינוּ
 עַל גָּלוֹת פְּרַעָה וּמְצָרִים, שֶׁהוּא מִצַּר הַגְּרוֹן, שֶׁנִּמְשַׁךְ הַדְּבוּר
 דְּקֹדֶשׁ לְהַעֲרֹף לְמִצַּר הַגְּרוֹן, עַד אֲשֶׁר נִחַר גְּרוֹנִי וְאֵינִי יָכוֹל
 לְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר הַגּוֹן לְפָנֶיךָ.

רבונו של עולם, רבונו של עולם, אתה ידעת את לבבי,
אתה ידעת אותי מתחלה ועד סוף, אתה ידעת
חרפתי ובשתי וכלמתי נגדך כל צוררי. ואיני יודע שום דרך
ושום עצה איך להתנהג בענין אכילה בקדושה, באפן שאזכה
להנצל באמת מפגם תאוות אכילה ושתיה. רבונו של עולם,
צרכי מרבים מאד בכל מדה ומדה, ובכל דבר ודבר, ובכל ענין
וענין מעבודת יהוה. עד אשר מעצם רבוי צרכי ישועתי בכל
דבר, על כן אין מלה בלשוני, ואיני יכול לדבר כלל, כי איני
יודע מהיכן אתחיל לדבר ולפרש שיחתי. ובאמת אני יודע
בעצמי, שאני בעצמי החיב מתחלה ועד סוף, וכמה פגמים
פגמתי על ידי תאוות אכילה ושתיה שלא השתדלתי כלל
לגרשם מעלי, עד אשר על ידי זה נפגם הדבור שלי מאד,
ונפלו חלקי הדבור שלי בגלות גדול ועצום מאד, עד אשר איני
זוכה לדבר שום דבור הגון וראוי, ועדין לא התחלתי לקרות
אותך כלל כראוי באמת, וכבר יגעתי בקראי נחר גרוני כלו
עיני מיחל לאלהי.

מרא דעלמא כלא, צר לי מאד מאד בלי שעור וערך
ומספר, ואיני יודע כלל באיזה דרך ועצה ותחבולה
איך למלט נפשי האמללה והעלובה מאד מני שחת, כי אין

כחי אלא בפה לבר, וגם זה נמנע ממני, כי אין מלה בלשוני
 הן יהוה ידעת כלה, כי חלקי הדבור שלי ירדו בגלות עצום
 וכבר מאד. אהה יהוה, צר לי מאד, והנני קורא אליך מן
 המצר, ממצר הגרון מעמק הגלות, ממעמקים קראתיך יהוה.
 אדני שמעה בקולי תהינה אזנך קשובות לקול תחנוני. קולי
 שמעת אל תעלם אזנך לרוחתי לשועתי. עזרני בכחך הגדול
 ובחסדיך העצומים שאזכה לשבר לגמרי באמת תאות אכילה
 ושתיה, ואזכה להסתפק במעט, לאכל מעט כדי חיוני בצמצום,
 בקדשה ובטהרה גדולה, בלי שום תאות והנאת הגוף כלל.

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, ותזכני
 להתענות תעניתים הרבה בקדשה ובטהרה גדולה,
 בשמחה ובטוב לבב כרצונך הטוב באמת, באפן שאזכה
 על ידי התעניתים לתקן פגם הדבור ולחבר אחורי הקדשה
 ולהוציא הדבור מהגלות, מגלות פרעה ושריו ומצרים. אבי
 שבשמים, שטחתי אליך כפי. הורני יהוה דרכך ונחני בארח
 מישור למען שוררי. הורני יהוה דרכך אהלך באמתך יחד
 לבבי ליראה שמך. הדרכני באמתך ולמדני כי אתה אלהי
 ישעי אותך קויתי כל היום. עזרני כי עליך נשענתי, ואנחנו
 לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו, ואני סומך עצמי עליך לבר

בְּאֵמֶת וּכְרִצוֹנְךָ אֶעֱשֶׂה. חוּם וְחֲנּוּנִי וְרַחֵם עָלַי וּלְמַדְנִי לַעֲשׂוֹת
 רִצּוֹנְךָ בְּאֵמֶת, וְהוֹרְנוּ דְרָכֶיךָ בְּאִפְנֵי שְׂנוּזָכָה מִהֲרָה לְשִׁבְרֵי בְּאֵמֶת
 תְּאֵאוֹת אֲכִילָה וְשִׂתְיָה. וְנִזְכָּה לְתַקֵּן פְּגָם הַדְּבוּר, לְהַמְשִׁיךְ מִיָּמֵי
 הַחֲסָדִים לְלַחֲלַח מִצַּר הַגְּרוּז, וְתַעֲזְרֵנוּ לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת כָּל גִּיצוּצֵי
 אוֹתֵינוּ הַדְּבוּר מִן הַגְּלוּת, וַיְקִים בָּנוּ מִקְרָא שְׂכָתוֹב, קְרָא בְּגְרוּז
 אֵל תַּחֲשֶׁךְ. וְנִזְכָּה לְשַׁפָּה בְּרוּרָה שִׁיְהִיָּה דַעַת שְׂפִתוֹתֵינוּ בְּרוּר
 מִלְּלוּ. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּתֵּן כַּחַ לְהוֹד יִפִּי הַדְּבוּר הַמְּבָרָר,
 שִׁיְהִיָּךְ פָּנָיו אֶל הָעֶכּוֹ"ם וְהַקְּלָפוֹת, וַיְבָרֵר מִבִּינֵיהֶם שְׂאֵרֵי
 גִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה, עַד שִׁישְׂאָרוֹ הַקְּלָפוֹת וְהָעֶכּוֹ"ם בְּלִי שׁוּם
 חַיּוֹת, עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁלִיכוּ כָּל הָעַמִּים אֶת אֱלִילֵי כַסְפָּם
 וְאֱלִילֵי זָהָב וַיִּדְבִּיקוּ אֶת עֲצָמָם בְּאַמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְקַרְבוּ כָּל
 הָרְחוּקִים לְעִבּוֹדְתֶךָ וּלְאַמוּנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. וַיְקִים מִהֲרָה מִקְרָא
 שְׂכָתוֹב, כִּי אִזְ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקָרָא כָּלֵם בְּשֵׁם
 יְהוָה לְעִבְדוֹ שְׂכָם אַחַד.

וְתַעֲזְרֵנוּ לַעֲסֹק תָּמִיד בְּעִבּוֹדְתֶךָ וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה
 בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְנִזְכָּה שִׂתְהִיָּה עִבּוֹדְתֶךָ
 אֲצִלָּנוּ חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְנִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ כְּאִלּוּ
 לֹא הִתְחַלְנוּ עַדִּין מֵעוֹלָם לְעִבְדֶּךָ, בְּפֶרֶט קִטְנֵי עֶרְךָ כְּמוֹנוֹ אֲשֶׁר
 בְּאֵמֶת לֹא הִתְחַלְתִּי עַדִּין שׁוּם הִתְחַלָּה אֲמַתִּיית בְּעִבּוֹדְתֶךָ.

וְאֶפְלוּ בַעֲת שְׁתַּזְכְּנוּ לְעַבְדֹתְךָ אוֹתְךָ בְּאֵמֶת כְּרָאוּי, תִּזְכְּנוּ תָמִיד לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וְנִזְכֶּה לְחֻדָּשׁ כַּנֶּשֶׁר נְעוּרֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ וּבְעִבּוּדְתְךָ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא נִפּוֹל חֵם וְשָׁלוֹם לְזִקְנָה וְתַשׁוּת כַּח כָּלֵל, רַק בְּכָל יוֹם וְיוֹם יִהְיוּ מִצּוֹתֶיךָ וְעִבּוּדְתְךָ בְּעֵינֵינוּ כְּחֻדָּשִׁים. וְאִזְכֶּה לְהִיּוֹת עֵז כְּנִמְר וְקַל כַּנֶּשֶׁר רֵץ כַּצְּבִי וְגִבּוֹר כְּאַרְי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם. אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת זִקְנָה כְּכֹלֹת כַּחֵי אֵל תַּעֲזִבֵנִי. וְיָקִים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַת־טוֹב, וְקוֹי יִהְיֶה יַחֲלִיפוּ כַח יַעֲלוּ אֲבָר כַּנֶּשֶׁרִים יִרְוּצוּ וְלֹא יִיגָעוּ יִלְכוּ וְלֹא יִיעָפוּ.

וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְאִמּוּנָה וּבִטְחוֹן בְּאֵמֶת וּבִלְבָב שָׁלֵם, וְנִשְׁלִיךְ כָּל יִהְיֵנוּ וְכָל מַחְסוּרֵנוּ עָלֶיךָ לְבַד. וְנִהְיֶה חֲזָקִים בְּמִדַּת הַבִּטְחוֹן בְּשִׁלְמוֹת תָּמִיד, וְלֹא נִתְּלָה שׁוֹם דְּבָר בְּשׁוֹם סָבָה וּבִשׁוֹם אֲמֻצָּעֵי כָלֵל, רַק נִדַּע וְנִאֲמִין שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחֶתְךָ לְבַד, הֵן פְּרִנְסָה וּבָנִים וְרִפּוּאָה וְכָל שְׂאֵר הַדְּבָרִים שְׁבַעֲוֹלָם, בְּכֻלָּם לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹא נִתְּלָה בְּשׁוֹם סָבָה כָּלֵל. וְנִדַּע וְנִאֲמִין וְנִבְטַח בְּאֵמֶת שֶׁאַתָּה יָכֹל לְהַזְמִין לָנוּ פְּרִנְסָה בְּשִׁלְמוֹת, בְּלִי שׁוֹם סָבָה שֶׁל הַמַּשָּׂא וּמִתָּן וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. וְכֵן אַתָּה יָכֹל לְשַׁלַּח לָנוּ רִפּוּאָה שְׁלֵמָה בְּלִי שׁוֹם עֶסְקֵי רִפּוּאוֹת וְסַמִּים, כִּי אַתָּה הוּא יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ עֹלֵת כָּל הָעֲלוֹת וְסַבַּת כָּל הַסְּבוֹת. וְאֶפְלוּ כְּשֶׁאֲנוּ מִכְרָחִים לַפְּעָמִים כְּפִי רְצוֹנְךָ הַטּוֹב

לְעֶסֶק בְּאִיזָה סִבָּה בְּשִׁבִיל פְּרִנָּסָה וְכִיּוֹצֵא, נִזְכָּה לְהֶאֱמִין
 בְּךָ לְבַד וְלֹא לַעֲשׂוֹת מִהֶסְבּוֹת עֵקֶר חֵם וְשָׁלוֹם. וְתִתֵּן לָנוּ
 כַּח בְּזִכּוֹת צְדִיקֵי אֲמֶת, שְׁנִזְכֶּה לְבַטֵּל בְּתַפְלָתְנוּ אֶת חַיּוֹב
 מֵעֲרֹכֶת הַמְּזֻלוֹת, לְשִׁדְד הַמְּעַרְכוֹת וּלְשַׁנּוֹת הַטַּבֵּעַ בְּתַפְלוּתֵינוּ
 וְתַחֲנוּתֵינוּ, עַד שְׂיִרְאוּ הַכֹּל וַיֶּאֱמִינוּ בְּאֲמֶת, כִּי אֵין שׁוֹם דְּרָךְ
 הַטַּבֵּעַ כָּלֵל, רַק הַכֹּל מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחַתְךָ לְבַד תָּמִיד, וַיִּקְיִם
 בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹיב, וְתִגְזֹר אֲמֹר וַיִּקָּם לְךָ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגָּה אֹר.
 וְתִמְחַל וְתִסְלַח לָנוּ וְלִכָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עַל כָּל הַפְּגָמִים שְׁפָגְמֵנוּ
 עַד הֵנָּה בְּאִמוּנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, בְּמָה שֶׁהֵינּוּ תּוֹלִים הַדְּבָרִים
 בְּסִבּוֹת שֶׁל דְּרָךְ הַטַּבֵּעַ. וּמַעֲתָה תַחֲזֹק אֶת לְבַבְנוּ וּלְבַב כָּל
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְכֹל בָּאֵי עוֹלָם, שְׂיִזְכּוּ כֻלָּם לַיָּדַע וּלְהֶאֱמִין כִּי אַתָּה
 הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וְהַכֹּל מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחַתְךָ
 לְבַד, וְכֹל הַסִּבּוֹת הַכֹּל מֵאַתָּה לְבַד.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים וְזִכְנוּ לְאִמוּנָה
 שְׁלֵמָה בְּאֲמֶת וּבְלִבְב שָׁלוֹם, עַד שְׁנִזְכֶּה עַל-יְדֵי
 הָאִמוּנָה שְׂיִתְבָּרְרוּ כָּל הַמַּאֲכָלִים שֶׁבְּעוֹלָם, מִפְּגָם עֵץ הַדַּעַת
 טוֹב וָרַע, עַד שְׂיִהְיוּ כָּל אֲכִילוֹתֵנוּ וּסְעוּדַתֵנוּ מִמַּאֲכָלִים שְׁנִתְבָּרְרוּ
 לְגַמְרֵי מִן הָרַע וְהַקְּלָפוֹת, מַאֲכָלִים שֶׁהֵם כֻּלָּם טוֹב. וְנִזְכֶּה
 לְהִסְתַּפֵּק בְּאֲכִילָה מְעֻטָּת, וְתִהְיֶה אֲכִילַתְנוּ בְּקִדּוּשָׁה וּבְטָהֳרָה

גְּדוֹלָהּ, עַד שִׁיְהִיָּה נַעֲשָׂה עַל-יְדֵי אֲכִילַתְנוּ יְחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וְשִׁכְנִיתִיה אַפִּין בְּאַפִּין. וְיִקְרִים מְקָרָא שְׁכַת־טוֹב, בְּטַח בִּיהוּה
וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעִה אַמּוּנָה. וְהִתְעַנַּג עַל יְהוָה וַיִּתֵּן לָךְ
מִשְׁאֲלוֹת לְבָבְךָ. גּוֹל עַל יְהוָה דְּרַכְךָ וּבְטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה.
הָאִירָה פְּנִיךָ עַל עֲבֻדְךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ. פְּנִיךָ הָאֵר בְּעֲבֻדְךָ
וְלַמְדֵּנִי אֶת חֻקְךָ. אֱלֹהִים יַחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנו יָאֵר פָּנָיו אֶתְנוּ סְלָה.
יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הִשִּׁיבֵנו הָאֵר פְּנִיךָ וְנִשְׁעָה. יְהִיו לְרָצוֹן
אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי. אָמֵן וְאָמֵן.

הַקָּשֶׁר וְהַחֲבוּר שֶׁל הַתּוֹרוֹת שָׁלוּ הוּא כְּעֵין בְּנֵין וְאַרְיֵה מִמֶּשׁ,
שֶׁבֶתְחִלָּה מִקָּשֶׁר וּמִחֲבֵר אֵלּוּ שְׁנֵי דְבָרִים יַחַד. וְאַחַר כֵּן קוֹשֶׁר
וּמִחֲבֵר דְּבַר שְׁלִישִׁי לְהַשְׁנֵי בְּכַמָּה קָשָׁרִים חֲזָקִים וְכֵן מִשְׁלִישִׁי
לְרַבִּיעִי וְכֵן לְהֶלֶן וְכוּ'. אֲךָ עַל פִּי רַב חוֹזֵר בְּכָל פַּעַם לְחֹזֵר
וּלְקָשֶׁר אֵלּוּ הָאֲרָבָעָה דְבָרִים יַחַד.

כִּי מִתְחִלָּה אֵין הַקָּשֶׁר שֶׁלָּהֶם יַחַד, רַק מְזֵה לְזֵה הִתְיַנּוּ
מִהֲרָאשׁוֹן לְשֵׁנִי וּמִהֲשֵׁנִי לְשְׁלִישִׁי וּמִהֲשְׁלִישִׁי לְרַבִּיעִי, אֲבָל
עַדִּין אֵין קָשֶׁר לְהִרְבִּיעִי בְּהֲרָאשׁוֹן, אֲבָל אַחַר כֵּן מֵבִיא פְּסוּק
אוּ מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל אוּ שְׁאֵר רְאִיָּה אַחֶרֶת שְׁעַל יְדֵי זֶה
מִקָּשָׁרִים יַחַד עַד שֶׁמִּחֲבֵר בְּקָשֶׁר הַדֶּק הֵיטֵב כָּל אֵלּוּ הָאֲרָבָעָה
דְּבָרִים יַחַד. וְאַחַר כֵּן חוֹזֵר וּמִקָּשֶׁר עוֹד כְּמֵה דְבָרִים זֶה לְזֵה.
וַיַּחַד כָּלֵם הוּא מִקָּשֶׁר לְהַחֲבוּר וְהַקָּשֶׁר הֲרָאשׁוֹן.

וּבִתְחִלָּה אֵין קָשֶׁר לְשֵׁנֵי הַחֲבִילוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלּוּ, כִּי אִם עַל
יְדֵי אִיזָה קָשֶׁר שְׁיֵשׁ בֵּין דְּבַר אֶחָד מִהַחֲבִילוֹת הַשְּׁנֵיָה לְדְבַר
אֶחָד מִהַחֲבִילוֹת הֲרָאשׁוֹנָה. אֲבָל אַחַר כֵּן הוּא חוֹזֵר לְקָשָׁרִים
בְּרָאיוֹת וּדְרָכִים נְפִלְאִים שֶׁמִּמְשִׁיד קוֹרוֹת לְקָשֶׁר הַבְּנֵין
מִשְׁלִישִׁי שֶׁבְּרָאשׁוֹן לְרַבִּיעִי שֶׁבְּשֵׁנִי, וּמִשָּׁם לְשֵׁנִי שֶׁבְּשְׁלִישִׁי.
וְאַחַר כֵּן מִחֲבִילוֹת שְׁנֵיָה לְשְׁלִישִׁית גַּם כֵּן כֵּן, וְכֵן לְהֶלֶן, וְאַחַר
כֵּן מִקָּשָׁרִים כָּלֵם יַחַד בְּדֶרֶךְ נְפִלְאָה.

בשם ה'
נעשה
ונצליח

עש"ן

עמ"י

לְקוֹמֵי הַלְבוֹת עַל תּוֹרַת ס"ב

הלכות השכמת הבוקר ג

הלכות תענית א

הלכות חלב ודם ד

הלכות חדש א

באדיבות הוצאת

קֶרֶן ר' יִשְׂרָאֵל דב אודסר זצ"ל

להדפסת והפצת

ספרי רבי נחמן מברסלב זיע"א

פעיה"ק ירושלים תובכ"א

יכול להבין בין רב למעט, כי צריך לעבד את ה' בשני יצרון וכו', ובאמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול והיה מדקדק מאד לכוון את דבריו, ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך וכו'. וכל זה נמשך מהסתרת הידיעה, מבחינת מחלקת בחינת חלק לבסוף, בחינת הקשיות שבאין על-ידי שנסתמו שבילי השכל עד שאינו יודע להשיב על אפיקורסות שבלבו.

ותתקון לזה המחלקת שבלב, הוא ללמד פוסק, שעל-ידי זה זוכה לשלום וכו', ועל-ידי זה זוכה לבטל הקשיות שבלבו, וזוכה להתפלל בלב שלם בבחינת כל לבך - בשני יצרון^ז. וזהו אודך ב'ישר לבב בלמדי משפטי צדקך וכו' ע"פ שם. אבל הקשיות שאין עליהם תרוץ, אסור לעזוב בהם, רק לחזק את עצמו באמונה.

ובשני לו אמונה בשלמות, יוכל להיות על-ידי אכילתו יחוד קדשא ברוך הוא ושכינתיה וכו'. כי הברור של המאכלים הוא על-ידי אמונה וכו'. ועקר שלמות וקשומי אמונה - הינו לקרב דוקא המרחקים וכו', ולזה צריכין להעלות ניצוצי הדבור, ואז הופך את עצמו הדבור ומלקט שארי ניצוצות הקדשה מן הקלפות וכו'. ולהעלות ניצוצי הדבור צריך לתענית וכו', כי על-ידי תאוות אכילה ושתיה שהם ראשי התאוות, בשמתגברים חס ושלום, הם ממשיכין את הדבור לגלות מצרים וכו', ואז צריכין לדבק אחורי הקדשה שלא יינקו, ודבקות אחורי הקדשה היא על-ידי התענית וכו'. גם כי עקר כל הדברים הן ההתחלה, כי כל ההתחלות קשות וכו' וכו'. ואז בשנתדבקין אחורי הקדשה, שאי אפשר להקלפות לבגס לשם ולינק, ואז נתגלגל הפנים של הקדשה וכו' כדי להוציא בלעם מפיהם וכו', ואז פונים כל הרחוקים לאמונת ישראל בבחינת אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה, אהפך דיקא, שהשפה ברורה בחינת הדבור שנתברר מביניהם, הוא הופך פניו אל העמים כדי ללקט מהם שארי ניצוצות הקדשה, ואז נתקיים לקרא כלם בשם ה' וכו'^ח. וזהו בחינת קשומי האמונה כנ"ל.

(תענית ל:) נמצא על-ידי שמצד ודואג על הבית המקדש, זה בחינת בנינו. ובנין בית המקדש הוא בחינת בנין הדעת, שעל-ידי זה יכולין להעלות נפשות כנ"ל (כמבואר בס' יג הנ"ל ע"ש). וזה בחינת קימת חצות, שמשברין השנה שהיא בחינת תאות ממון, ומתאבלין על ירושלים וחרבן בית המקדש, ועל-ידי זה בונין אותו, ועל-ידי בחינת בנין בית המקדש, על-ידי זה יכולין ללקט הנפשות ולהעלותן.

ועל-בן חצות ממתיק דינים, כי משברין את השנה שהיא בחינת מיתה בחינת כפירות כנ"ל כי כל זמן שיש עבודה זרה [פעולם, חרון אף פעולם] וכו'^ט, ועל-ידי קימת חצות מקימין את האמונה וממשיכין חסדים. וזה שכתב רבנו (ס' קמט) שחצות מסגל כמו פריון, כמו פריון דיקא, כי הפריון הוא בחינת צדקה שמשבר תאות ממון וממתיק הדינים, וכן חצות הוא שכירת השנה שהיא בחינת תאות ממון כנ"ל שעל-ידי זה ממתיקן דינים כנ"ל.

הלכה ג

ותגבר פארי לעמד בבקר שיהא הוא מעורר השחר^י - על פי התורה ויסב אלקים (ס' סב) ע"פ שם.

א מבאר שם שיש חלוק בין הקשיות, כי יש קשיא שיכול האדם להבין תרוץ על קשיא זו - על זה נאמר (אבות פ"ב מ"ד) ודע מה שתשיב וכו', כי האמת מה שהגביל ה' יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין, היא מצוה גדולה לתדד השכל להבין הדבר על בריו, ועל זה נאמר ודע מה שתשיב לאפיקורוס. אבל יש קשיא שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תרוץ על קשיא כזו, רק לעתיד לבוא יתגלה התרוץ - אסור לאדם לעזוב בהם, וכל מי שסומך על שכלו ומעזיב בה - על זה נאמר (משלי ב, יט) כל באיה לא ישובו, כי על קשיא כזו אסור לסמוך על שכלו, רק להעמיד על אמונה.

ואפלו אלו הקשיות שיש עליהם תשובה, לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב, ונזרקה בו אפיקורסות וכו'. וזאת האפיקורסות היא לכל אחד לפי בחינתו

א. רש"י דברים יג, ית. ב. ארוח חיים סימן א סעיף א. ג. הושע י, ב. ד. דברים ו, ה. ה. זככות נד. ו. תהילים קיט, ז. ז. לפניה ג, ט. ח. לפניה ג, ט.

של כל אחד ואחד. והתקון לזה לזכות לפתח את הדעת ולגלות שבילי השכל - הוא על-ידי למוד פוסקים וכו' פנ"ל. ואז זוכין לשלום, ונתפטר המחלקת שהם בחינת כפירות ואפיקורסות, וזוכין לדעת להשיב על אפיקורסות שבלבו וכו' פנ"ל.

ובשביל זה צריכין להתגבר לקום בחצות לילה, כי יום ולילה שהם בחינת אור וחשך, הם בחינת דעת וכסילות שהיא הסתרת הידיעה, כמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה דרשו וכו' (פי' לו) שהדעת היא בחינת אור והכסילות בחינת הסתרת הידיעה היא בחינת חשך. כי החשך נמשך מחשבת הדעת, שהיא הסתרת הידיעה, שמושם נמשכין אלו הקשיות הנ"ל. כי איתא בזהר' כד פריש ליליא ג'דפאה, אזי מסתמין תרעין דג'דעך, ונימוסי ג'רדנין נפקין בעלמא, ועלמא אתנהג על ידא דמטרוניתא⁴. הינו כי בלילה אז מתגבר החשך שהוא העדר הדעת, שהוא סתימת תרעין דג'דעך⁵ שהם בחינת שבילי השכל, ואז נימוסי ג'רדנין נפקין בעלמא⁶, שהם בחינת הדינים והקלפות, שעקר אחיזתם בכפירות וקשיות הנמשכין על-ידי הסתלקות הדעת בלילה, שהיא בחינת סתימת תרעין דג'דעך פ'דוע וכנ"ל, וכדן עלמא אתנהג על-ידיא דמטרוניתא⁷, שהוא בחינת המלכה הקדושה שהיא בחינת האמונה הקדושה. כי בלילה בעת החשך - הסתלקות הדעת, אז צריכין להתחזק רק באמונה לבד, שהיא בחינת מלכות בחינת מטרוניתא הנ"ל. וזה בחינת ואמונתך בלילות⁸ (וכמוכא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר כפי' לה עיי"ש).

וזהו בחינת השנה שבליילה, כי בלילה אז נמשך החשך בעולם, ועקר החשך נמשך מהחשך העליון, שהוא בחינת עמק המושג בחינת ישת חשך סתרו⁹, שהם בחינת הקשיות שאי אפשר לישבן ואי אפשר למצא עליהם תרוץ בעולם הזה בשום אפן, שאלו הקשיות הם בחינת חשך המסתירין התגלות אלקותו ויתברך, וזה החשך אי אפשר לסלק על-ידי שום דעת כי אם על-ידי אמונה לבד פנ"ל, כי אי אפשר למצא תרוץ על אלו הקשיות וצריכין לסמוך רק על אמונה לבד פנ"ל, וזהו בחינת שנה של לילה, כי שנה היא בחינת הסתלקות הדעת, ואז בשעת שנה נכנס הדעת

וזהו עולמתא שפירתא דלית לה עינין וכו'⁶ נפקת בצפרא ואתפסיא ביממא¹. כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר בבחינת חדשים לבקרים רבה ואמונתך³. ומתפסיא ביממא - מחמת מרדת עסקי העולם נתפסה האמונה וכו'. ואזי האמונה היא ממלצת על הרחוקים - לפני ה' יתברך שיקרב אותם וכו'. וזהו ויגש אליו יהודה - דא תקרבנתא דמלכא במלכא² וכו'. כי כמוך כפרעה - מה פרעה גזר ואינו מקים וכו' אף אתה גזר ואינך מקים - כי הצדיק מבטל וכו' עין שם כל זה היטב.

ב וזה בחינת יתגבר פארי לעמד בבקר שיהא הוא מעורר השחר, כי האמונה היא בחינת מלכות שנקראת שחר בחינת אילת השחר פ'דוע², כי עקר שלמות האמונה הוא בבקר בבחינת חדשים לבקרים רבה ואמונתך שזהו בחינת נפקת בצפרא³ (כמבאר לעיל בהתורה הנ"ל), ובשביל זה נקראת האמונה שחר פנ"ל, ועל-פ' צדיק כל אחד להתגבר פארי ולהשתדל מאד שיעמד בבקר השכם קדם עלות השחר, כדי שיעסק בתורה ותפלה, להעלות ולהשלים לגדל את האמונה הקדושה, שזהו בחינת שיהא הוא מעורר השחר בחינת אעירה שחר', הינו שזוכה על-ידי עבודתו קדם אור היום לעורר השחר שהוא בחינת האמונה, שצריכה להגדילה ולהשלימה עד אור היום, שאז עקר עלייתה ושלמותה בבחינת חדשים לבקרים וכו' בחינת נפקת בצפרא פנ"ל. ועקר שלמות העבודה הוא להתגבר מאד לעמד בכל לילה בחצות הלילה כמבאר בזהר הקדוש בכמה וכמה מקומות (נח עב. ל'ד'ד פב: ועוד) מגדל האוהרה שמהיב כל מי שנגע וראת ה' בלבו לעמד בחצות לילה דוקא.

כי עקר שלמות האמונה הקדושה הוא על-ידי שמבטלין ומשברין ומבערין מדעתו שני מיני קשיות וכפירות הנ"ל שהם הקשיות שאי אפשר להשיב עליהם שום תשובה ותרוץ כי עליהם נאמר כל באיה לא ישובו, וצריכין לסמוך רק על אמונה לבד וכנ"ל. ועוד יש קשיות שאפשר לישבם וכו', וגם אלו הקשיות לפעמים נסתמו שבילי השכל ואי אפשר לישבן, ואלו הקשיות הם לכל אחד ואחד לפי בחינתו, לפי השכל

1. נערה יפה שאין לה עינים וכו' יוצאת בבוקר ובמשך היום היא מתכסית. 2. זה התקרבות של מלך למלך. 3. יוצאת בבוקר. 4. בשעה שהלילה פורש כנפיו - נסגרים שערי גן עדן ובעלי דינים יוצאים בעולם והעולם מתנהג בידי המלכה. 5. סגירת שערי גן עדן. 6. ואז בעלי הדינים יוצאים בעולם. 7. ואז העולם מתנהג על ידי המלכה. 8. וזהו בחינת שנה של לילה, כי שנה היא בחינת הסתלקות הדעת, ואז בשעת שנה נכנס הדעת. 9. עמק המושג בחינת ישת חשך סתרו. 10. על פי סידור האר"י ז"ל קול יעקב דף קמב. ת. תהלים נב, ג. ע. שם ית, יב.

בזהר הקדוש (בשלה נ:.) ובדברי רבנו ז"ל (סי' קמט) שעל-ידי קימת חצות ועל-ידי שעוסקין או בתורה על-ידי זה נמשך הדעת, הינו כנ"ל כי או בחצות לילה השני נמתק הדין ואין החשך נמשך או רק מבחינת הקשיות שאפשר לישבן - רק שנסתמו שבילי הדעת שזהו בחינת חשכת לילה, ועל-כן צריכין אז לעסק בתורה כדי לפתח שבילי הדעת, כדי לזכות לדעת שלם באור היום, כדי להעלות ולגדל את האמונה בשלמות בעלות השחר שאז היא נשלמת בבחינת נפקת בצפרא, שזהו בחינת שיהא הוא מעורר השחר כנ"ל.

ד וזהו שנסמך שם בשלחן ערוך³ שויתי ה' לנגדי תמיד זה כלל גדול בתורה, כי אין דומה ישיבת האדם ותנועותיו וכו' (כמבואר בשולחן ערוך). הינו שצריכין לידע ולהאמין שכל הארץ כבודו והוא יושב ועומד וכו' תמיד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וכו', כי זה זוכין על-ידי שמעוררין השחר על-ידי קימת חצות, שעל-ידי זה ממשיכין הדעת וכו' כנ"ל עד שזוכין לידעה שלמה שכל הארץ כבודו כמבאר היטב בהתורה הנ"ל. ועל-כן נסמך בשלחן ערוך שויתי ה' לנגדי תמיד וכו' דהינו לידע שכל הארץ כבודו - להתעוררות השחר, כי הא בהא תליא² כנ"ל כי זוכין לידעה שלמה בלב שלם שכל הארץ כבודו על-ידי הדעת שממשיכין על-ידי קימת חצות, שהיא בחינת למוד הפוסקים בחינת חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך כנ"ל. וזהו להודות לך בחינת אודך ב"ש לבב בלמדי משפטי צדקך המבאר בהתורה הנ"ל שזה זוכין על-ידי חצות כנ"ל.

וקימת חצות זהו עקר בחינת התעוררות השחר הנאמר בשלחן ערוך, כי העקר לקום בחצות, וגם מי שאינו יכול לעמוד בחצות, כשמתגבר על כל פנים לעמוד קדם אור היום לעסק בתורה ועבודה, על-ידי זה פותח שבילי השכל וכו' לפי בחינתו כפי עבודתו, שעל-ידי זה זוכין לדעת בלב שלם שכל הארץ כבודו, כי נסתלקין הקשיות הנ"ל כנ"ל. ועל-כן נסמך לזה שויתי ה' לנגדי תמיד וכו' דהינו לדעת שכל הארץ כבודו, כי הא בהא תליא כנ"ל. כי עקר התעוררות השחר הוא בשביל תקון התפלה,

לתוך אמונה ונתחדש שם בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך כמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה אשרי העם וכו' (סי' לה) ענין שם. הינו בשעת חשכת לילה, דהינו כשמתחילין לשלם בעולם אלו הקלפות והכפירות והקשיות שאי אפשר לישבן, שהם בחינת חשכת לילה, או צריכין לשנה, שהיא תקון וניחא¹ למחין, כי אז צריכין לסלק דעתו לגמרי שזהו בחינת שנה - הסתלקות הדעת, ולסמך רק על אמונה לבד, שזהו עקר בחינת שנה שמשלקין אז הדעת לגמרי וסומכין רק על אמונה, שהיא בחינת קבלת על מלכות שמים שמקבלין על עצמן קדם השנה על-ידי קריאת שמע שעל המטה, שהיא אמונת היחוד, כי בשעת שנה נכנסין המחין לתוך אמונה, כי כנגד אלו הקשיות שאי אפשר לישבן שהם בחינת תקף החשך של לילה, שם צריכין לסלק דעתו לגמרי בבחינת שנה ממש ולסמך רק על אמונה לבד.

ג וזהו בחינת קימת חצות, כי אף-על-פי שהשנה היא תקון גדול להמחין, כי נתחדשין על-ידי האמונה בשעת שנה כנ"ל, אף-על-פירכין צריכין לזהר לקום בחצות לילה, כי הלילה שהוא החשך - העדר הדעת כלולה משני חלקים, שהם חצות לילה הראשון וחצות לילה השני כמובא (והר לידך צ:), שהם כנגד שני הקשיות הנ"ל. כי חצות לילה הראשון או החשך והדין גדול ביותר, כי אז נמשך החשך מבחינת הקשיות שאין עליהם תשובה, שאילו הקשיות הם בחינת תקף החשך כי אי אפשר לישבן, ועל-כן אז צריכין שנה שהיא הסתלקות הדעת, כי אז צריכין לסלק דעתו לגמרי ולסמך רק על אמונה, שזהו בחינת שנה כנ"ל. אבל בחצות לילה או נמתק הדין, ואז נסתלקין מן הדעת אלו הקשיות הנ"ל, ואז צריכין לקום ולעסק בתורה ועבודה, ועל-ידי זה ממשיכין הדעת ופותחין שבילי השכל כדי לזכות לדעת שלם לישב ולהבין תרוץ על אלו הקשיות שאפשר לישבן כנ"ל.

וזהו חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך⁶. על משפטי צדקך דיקא, כי קימת חצות לעסק בתורה כדי להמשיך הדעת וכו' כנ"ל זהו בחינת למוד הפוסקים הנ"ל שעל-ידי זה ממשיכין הדעת לישב אלו הקשיות שאפשר לישבן, שזה זוכין על-ידי עסק התורה בחצות כנ"ל. וכמובא

1. ומנוחה. 2. זה תלוי בזה. 3. אורח חיים סימן 6 סעיף 6. 4. מהילים קיט, ס3. 5. אורח חיים סימן 6 סעיף 6.

כדי לזכות להתפלל בשחרית בכונה גדולה בלב שלם, פי על-ידי התעוררות השחר שעוסקין אז בתורה ועבודה, על-ידי זה נפתחין שבילי השכל וזוכין לבטל הקשיות והאפיקורסות, ואז זוכין לדעת שלם שמלא כל הארץ כבודו, שזהו בחינת שויתי ה' לנגדי תמיד וכו' כנ"ל, ועל-ידי זה שיודעין בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו, על-ידי זה זוכין להתפלל בכונה גדולה, פי כשיודע שה' יתברך עומד עליו בשעת התפלה ושומע ומאזין ומקשיב כל דבור ודבור שיוציא מפיו אזי בודאי יתלהב מאוד בתפלתו וידקדק מאוד לכוון דבריו (כמבואר לעיל), ולידיעה זו בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו זוכין על-ידי קימת חצות, שהיא בחינת התעוררות השחר כנ"ל, נמצא שקימת חצות מסגל לתפלה בכונה. וכן מוכן בכונת האר"י ו"ל (פע"ח תיקון חצות פ"ב) שקימת חצות היא תקון והכנה לתפלה.

ה ועל-כן אסור לאכל קדם התפלה (אור"ח סי' פט ס"ג), ובזהר (ויקהל רטו:) ובכתבים⁶ מחמיר מאוד מאוד שאפלו כשקם בחצי הלילה אסור לאכל ולשתות עד אחר התפלה, וכל האוכל ושותה אז נחשב כעוון ומנחש רחמנא לצלן עין שם³. לא באשר רבו עתה המתפרצים בעם לשתות קדם התפלה עד שנעשה אצלם כהתר, ותולין עצמן באילן גדול מה שמצאו קצת צדיקים שהיו חולים גדולים ושתו קדם התפלה, פי היו מוכרחים לזה, והם מתדמים אליהם כקוף בפני אדם ומעקמין את עצמן אחריהם וממלאים כרסם בשתיית קאווי קדם התפלה עד שנמצא גם קצת שאוכלין גם כן קדם התפלה, אזי להם אזי לנפשם פי הוא אסור חמור מאוד כמבאר בדברי רז"ל (ברכות י:) ובפרט בזהר הקדוש ובכתבים, ואין לנו לדמות עצמנו לצדיקים גדולים אשר רוח אחרת אתם, ובפרט שהיו חולים גדולים, וגם פי רב הצדיקים לא נהגו כן, ורבנו הקדוש ו"ל ספר שמעולם לא שטה אפלו מים קדם התפלה, אף-על-פי שמדין השלחן ערוך מתיר לשתות מים, אף-על-פי-כן הוא לא שטה אפלו מים קדם התפלה (שיחות הר"ן רעו).

נחזור לענינו, שעל פי הנ"ל מבאר קצת ענין האסור לאכל ולשתות קדם התפלה, פי מבאר בהתורה הנ"ל שתקון

האמונה הוא על-ידי שמעלין ניצוצי הדבור וכו', שזה זוכין על-ידי התענית וכו', פי על-ידי תאוות אכילה ושתיה אזי מתגברין הקלפות שהם בחינת שרי פרעה וממשיכין את הדבור לתוך בחינת מצר הגרון, ואינו יכול לדבר שום דבור לפני ה' יתברך וכו', והתקון לזה הוא תענית, שעל-ידי שמרעוב את עצמו על-ידי זה ממשיך מימי החסדים ללחלח מצר הגרון, לקיים קרא בגרון אל תחשך וכו', ועל-ידי זה נתתקן האמונה בשלמות וכו' (כמבואר שם כל זה היטב עיי"ש). ועל-כן אסור לאכל ולשתות קדם התפלה, פי צריכין להרעוב עצמו קדם התפלה, שזהו בחינת תענית שעות, שבכל יום מרעובין עצמן ומתענין קדם התפלה, ועל-ידי זה ממשיכין הארה מבחינת תענית לדבק אחורי הקדשה, כדי להוציא הדבור ממצר הגרון, כדי לקשט האמונה הקדושה המתחדשת בכל בקר, כדי לזכות לדבור של התפלה בשלמות, פי התפלה היא בחינת אמונה כידוע (סי' ז. ט), שהיא נשלמת על-ידי תקון הדבור, פי עקר התפלה הוא בדבור דוקא, ושלמות הדבור היא על-ידי שמרעוב עצמו בתענית ומשפר תאוות אכילה כנ"ל, ובשביל זה צריך כל אחד מישראל להתענות ולהרעוב עצמו על כל פנים קדם התפלה שאז אסור גדול מדינא לאכל ולשתות כנ"ל, פי צריכין בכל יום קדם התפלה להרעוב עצמו להמשיך בחינת תענית כדי לתקן הדבור של התפלה, שהוא בחינת תקון וקשויטי האמונה וכו' כנ"ל (כמבואר בהתורה הנ"ל עיי"ש).

גם פי התענית שמדבק אחורי הקדשה זהו בחינת כח ההתחלה, שחוזרין פניו בכל פעם אל ההתחלה לקבל כח מההתחלה שהיא עקר, פי כל ההתחלות קשות (כמבואר היטב בהתורה הנ"ל), וכמבאר בסופו שם שבשביל זה צריכין להשתדל להתחיל בכל פעם מחדש ולא תהיה העבודה ישנה אצלו, פי עקר כח העבודה הוא כפי ההתחלה, ועל-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, פי אולי לא היתה התחלתו בתחלה כראוי, על-כן צריך להתחיל עתה וכן בכל יום ובכל פעם עין שם. ועל-כן בכל בקר קדם התפלה צריכין להתענות לכלי לאכל קדם התפלה, כדי להוציא הדבור ממצר הגרון וכו' כנ"ל על-ידי שחוזרין

א. הוצא זמנן אצרהס שס ס"ק יד. ג. עין חיים שער מט פרק ד. ג. ישעיה נח, א.

וְצָרִיכִין לְהַחֲיוֹת אֶת הַמְּלָכוֹת וְכוּ' עַל־יְדֵי אֹרֶן הַפְּנִים הַמְּאִיר בְּשֵׁלֶשׁ רְגָלִים וְכוּ'. וְלַפְעָמַיִם נּוֹפֶלֶת הַמְּלָכוֹת שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת ד' לְהֶאֱרָבַע מַלְכוּתֵי שָׁהֵם חֲכָמוֹת הַיְצוּנִיּוֹת, וְגַם יוֹכֵל לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַצִּעָקָה בְּשִׁנּוּפֶלֶת הַמְּלָכוֹת בִּינְיָהֶם בַּחֲנִינֵת¹ זַעֲקַת מוֹשֵׁל בְּכִסְיָאִים - שֶׁהַכְּסִיל רוֹצֵה לְהִתְחַבֵּם וְכוּ'. וְצָרִיכִין לְחַתְּכָה מֵהֶם בַּחֲנִינֵת חֲתָכוּ לְד', וְזֶה עַל־יְדֵי הַחֶסֶד שֶׁמִּתְגַּלֶּה עַל־יְדֵי הַתּוֹכְחָה וְכוּ' עַיֵן שָׁם כָּל זֶה הַיֵּטֵב.

ב וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל בֶּקֶר, שְׂאֵז בְּשַׁחְרִית עוֹלָה אֵילַת הַשַּׁחַר², שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת עֲלוּת עֲמוּד הַשַּׁחַר³, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת מְלָכוֹת (וְזֶה מִשְׁפָּטִים קוּט): חֲכָמָה תִּתְּאֶה הַנַּ"ל שְׁנִקְרָא שַׁחַר, כִּי הוּא מְצַמֵּם הָרְאוֹת - שֶׁכָּל הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת עַל־יְדֵיהֶם וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד לְעֲמֹד בְּבִקְרֵי הַשֶּׁבֶם כְּדֵי לְעַסֵּק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה, כְּדֵי שְׁיִגְדֵל וְעֵלָה וְיַעֲוֹרֵר בַּחֲנִינֵת הַשַּׁחַר הַנַּ"ל בַּחֲנִינֵת חֲכָמָה תִּתְּאֶה הַנַּ"ל בַּבַּחֲנִינֵת עוֹרָה כְּבוֹדֵי וְכוּ' אֲעִירָה שַׁחַר⁴, כְּדֵי שְׁיִזְכֶּה לְבַחֲנִינֵת הַשְּׁנֵת אֱלֻקוֹת לְהַכִּיר אוֹתוֹ וּתְבַרְךָ אֲשֶׁר לְכָד נּוֹצְרָנוּ, כִּי כָּל אָדָם מְכָרָ שְׂכִיבֹא לָזֶה, כִּי רַק בְּשָׂבִיל זֶה בָּא לְעוֹלָם, וְכָל הָעוֹלָמוֹת נִבְרְאוּ רַק בְּשָׂבִיל זֶה - בְּגוֹן דִּישְׁתַּמּוּדְעוּן לַה⁴.

ג וְזֶה בַּחֲנִינֵת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנָה. כִּי עֵקֶר הַשְּׁנָה נִמְשָׁךְ מִחֲמַת שְׂוֹאת הַבַּחֲנִינָה שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת מְלָכוֹת - הַשֶּׁכָּל הַתְּחַתּוֹן הַנַּ"ל הִיא סְמוּכָה לְחַיּוּנִים, כִּי הִיא מוֹרְגָה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה כְּדוּעָה⁵, עַל־כֵּן לַפְעָמַיִם הִיא נּוֹפֶלֶת אֵלֵיהֶם בְּנַ"ל, דְּהֵינּוּ שְׁנוּפֶלֶת לְתוֹךְ בַּחֲנִינֵת הָאֲרָבַע מַלְכוּתֵי שָׁהֵם בַּחֲנִינֵת חֲכָמוֹת הַיְצוּנִיּוֹת שֶׁהֵם רוֹצִים לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַשֶּׁכָּל אֵלֵיהֶם - לְהִתְגַּבֵּר עַל־יְדֵי זֶה הַשֶּׁכָּל בְּחֲכָמוֹת הַיְצוּנִיּוֹת שֶׁלָּהֶם וְכוּ' (כַּמּו"ש שם), וְאֵזֵי צָרִיכִין שְׁנָה, הֵינּוּ כָּל זְמַן שְׂכִיבֹלִין לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם זֶה הַשֶּׁכָּל בְּקְדוּשָׁה, שְׂכִיבֹל לְסַבֵּב עַל יְדֵי לְבוֹא לְהַשְׁנֵת אֱלֻקוֹת, הִיא מְצוּה גְּדוּלָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִמּוֹ כְּפִי מַה שְׂכִיבֹל כָּל אֶחָד לְפִי עֲרָכוּ (ס' סב), אֲבָל בְּשֶׁהֶשְׁכַּל מִתְחִיל לְפַל וּמִתְגַּבְּרִים עֲלָיו בְּלְבוּלִים, שְׂוֵה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲנִינָה הַנַּ"ל שֶׁבַּחֲנִינֵת הַחֲכָמוֹת הַיְצוּנִיּוֹת שֶׁהֵם הָאֲרָבַע מַלְכוּתֵי רוֹצִים לְהִתְגַּבֵּר לְהַמְשִׁיךְ זֶה הַשֶּׁכָּל אֵלֵיהֶם, אֵזֵי צָרִיכִים לִישֵׁן שֶׁהוּא הַסְתַּלְקוֹת הַדַּעַת, דְּהֵינּוּ לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, וּמִשָּׁם עֵקֶר בַּחֲנִינֵת הַשְּׁנָה.

אֶל הַתְּחַלָּה, שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת דְּבָקוֹת אַחֲרֵי הַקְּדוּשָׁה - שְׁחֹזְרִין בְּכָל פַּעַם אֶל הָאוֹת הָרְאוּשׁוֹן (כַּמְבוּאֵר שֵׁם עִי"ש), וְזֶה צָרִיכִין בְּבִקְרֵי, כִּי בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּבִקְרֵי צָרִיכִין לְהִתְחִיל לְעַסֵּק בְּעִבּוּדֵי ה' מִחֲדָשׁ בַּבַּחֲנִינֵת חֲדָשִׁים לְבִקְרִים וְכוּ' כְּאֵלוֹ לֹא הַתְּחִיל עֲדוּן מֵעוֹלָם כְּלָל, וְכִשְׁרֹ"ל (סִפְרֵי וְאַתְחַנֵּן פ"ח) אֲשֶׁר אֲנִכִּי מְצוּדֵי הַיּוֹם⁶ - בְּכָל יוֹם וְיוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֵיךְ בְּחֲדָשִׁים, וְכֵן דְּרָשׁוּ עַל פְּסוּק⁷ הַסִּפֵּת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לָעָם וְכוּ' שֶׁבְּכָל יוֹם יִהְיֶה דוּמָה בְּעֵינֵיךְ כְּאֵלוֹ הַיּוֹם בְּאַתָּה עֲמוֹ בְּבִרִית⁸, נִמְצָא שֶׁבְּכָל יוֹם צָרִיכִין לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ, עַל־כֵּן אֲסוּר לֶאֱכֹל קֶדֶם הַתְּפִלָּה בְּבִקְרֵי שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת תְּעִנִּית, שְׁעַל־יְדֵי זֶה מְמַשְׁכִּיחַן הָאוֹר שֶׁל בַּח הַתְּחַלָּה, וְעַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהִתְחִיל בְּכָל בֶּקֶר מִחֲדָשׁ בְּנַ"ל.

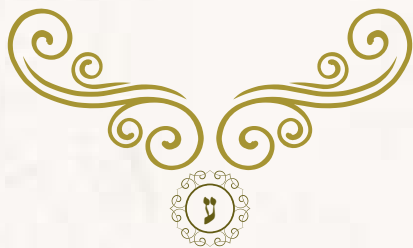
הַלְכָה ד

וְהַגְּבֵר כְּאֵרִי לְעֲמֹד בְּבִקְרֵי שֶׁהִיא הוּא מְעוֹרֵר הַשַּׁחַר. שְׂוִיתִי ה' לְגַגֵּדִי תְּמִיד וְכוּ'⁷ - עַל פִּי הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל דְּסִכְיָא וְכוּ' (ס' ל) עַיֵן שָׁם כָּל הַתּוֹרָה.

א וְהַכָּלָל כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ מְאֹד מְאֹד אַחַר רְבִי אֲמַתִּי הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְפֹלְגָת מְאֹד שְׂכִיבֹל לְהֵאִיר בּוֹ הַשְּׁנֵת אֱלֻקוֹת, כִּי הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת אֵי אִפְשָׁר לְהַשְׁיִיג כִּי אִם עַל־יְדֵי כְּפָה צְמֻצוּמִים וְכוּ' שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת סְבוּבִים וְהַקְּדָמוֹת, כְּמוֹ הַמְּלַמֵּד שְׁלוּמֵד עִם הַתִּינוּק וְכוּ'. וְכָל מַה שֶׁהוּא קָטָן בְּמַעֲלָה בְּיוֹתֵר וְכָל מַה שֶׁהוּא חוֹלָה בְּיוֹתֵר הוּא צָרִיךְ רוּפֵא גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, דְּהֵינּוּ רְבִי גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, שְׂיִהְיֶה גְּדוֹל בְּמַעֲלָה כָּל כַּף עַד שְׂכִיבֹל לְרַפְאוֹת אוֹתוֹ גַּם כֵּן, וְיוֹכֵל לְסַבֵּב עִמּוֹ גַּם כֵּן עַד שְׂכִיבִים בּוֹ הַשְּׁנֵת אֱלֻקוֹת, שְׂוֵה עֵקֶר הַתְּכִלִּית וְכוּ'.

וּמְבַאֵר שֵׁם שְׂאֵלוֹ הַצְּמֻצוּמִים שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת הַהַקְּדָמוֹת וְכוּ' שְׁעַל יְדָם בָּאִים לְהַשְׁנֵת אֱלֻקוֹת הֵם בַּחֲנִינֵת חֲכָמָה תִּתְּאֶה¹ בַּחֲנִינֵת מְלָכוֹת, בַּחֲנִינֵת שְׁעָרוֹת בַּחֲנִינֵת שְׁעוּרִין דְּאַתּוֹן דְּאוּרִיתָא², בַּחֲנִינֵת שְׁעָרָא אוּכְמָא³ שְׁעָרָא בְּעוּגוּלָא³ בַּחֲנִינֵת שְׁחוּרָה אֲנִי וְנְאוּהָ⁴, שְׂוֵהוּ בַּחֲנִינֵת אַבְרָהָם תְּקוֹן שַׁחְרִית וְכוּ'⁵.

1. חכמה תחתונה. 2. המדות של אותיות התורה. 3. שער שחור. שער שמוסבב את הראש בעיגול. 4. כדי שידעו ויכירו אותו. 5. דברים ו, ו. 3. שם כו, ט. ג. רש"י שם. 7. אורח חיים סימן א סעיף א. 8. מיקונו וזהו מיקונו ע, קכב. ו. שם קכג: ז. שיר השירים א, ה. 8. זכרות כו: ט. קהלת ט, יז. י. רש"י שמואל-א טו, לג. כ. מהילים כב, א. ל. רש"י שם. מ. שם נ, ט. נ. וזהו זל מז: ס. מיקוני

כי כל תורה ותורה מדברי התורות הנאמרים בספר הקדוש הזה. הוא בנן גדול נפלא ונורא וחזק מאד. בנוי לתלפיות. תל שהכל פונים בו. כליל מכמה וכמה חדרים. חדר לפני מחדר. וחדר לפני מחדר. וחלונות ופתחים פתוחים מזה לזה ומזה לזה. וכל חדר וחדר וכל טעם וענין והקדמה הנמצאים בפרטות בכל תורה ותורה. יש בכל אחד ואחד עמקות גדול מאד מאד. וכל מה שהולכין ומתרבין הטעמים והענינים יש בהם עמקות (עמקות) יותר ויותר. כמים לים מכסים. וערום יבין לאשורו כי בכל פעם שהוא נכנס ויוצא מפלטין לפלטין ומחדר לחדר ומענין לענין באותו ענין. צריך לחזור לאחוריו בכל פעם ולהביט מאחוריו להבין היטב מתיקות עמקות הדברים אחרית דבר מראשיתו וראשיתו מאחריתו. בלו קשור ומחבר ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו, וכן באמצעיתו ובצדדיו.

(הקדמת מוהר"ן לליקוטי מוהר"ן)

התורות שלו הם כמו מי שנכנס לפלטין שיש בו היכלות וחדרים ואכסדראות ופשפשין נאים נפלאים ונוראים נאים מאד, ועליות על גבי עליות שונות בדרכי חדושים נוראים, ותכף כשנכנסין בחדר אחד ומתחילין להסתכל בו ולהתפלא על נפלאות החדושים אשר בו, בתוך כך רואין שנפתח לו פתח נפלא לחדר אחר, וכן מחדר זה לחדר עוד וכן מחדר לחדר ומחדר לעליה וכו' מכלם פתוחים מזה לזה פתחים וחלונות ומקשרים ומשלבים זה בזה בסדר נפלא ובחכמה עמקה ובתכלית היפי והנוי וכו'. (וכל זה אי אפשר לבאר בכתב כי אם למי שנכנס קצת בהבנת עמק דברי רבנו זכרוננו לברכה. אשרי הזוכה לטעם נעם מתיקת עמקות תורתו אשר אין דגמתה).

(חיי מוהר"ן תקצה)

הלכות תשעה באב

ושאר תעניות

הלכה א

ענין הד' [ארבע] תעניות - פדי להעלות מלכות דקדשה שהיא בחינת ד, כמו שפתיב רבנו בסימן ל.

א פי על ידי החרפן והגלות נפלה מלכות דקדשה ונמסר מלכות לעובדי פוכבים, ועל כן מתענין - פי על ידי התענית נתעלה האמונה (כמו שכתב רבינו ז"ל במאמר ויסב כסי' סב) ועל ידי זה עולה המלכות שהיא בחינת אמונה, פי עקר הגלות - מחמת חסרון אמונה, כשרו"ל (שבת קט"ו:) לא חרבה ירושלים אלא על שפסקו בה אנשי אמה, ומחמת זה גלו ונמסר המלכות שהיא בחינת אמונה לעכו"ם, ועל כן מתענין ד' תעניות - פדי להעלות האמונה שהיא בחינת מלכות שהיא בחינת ד' (סי' ל) כנ"ל.

ב וזה בחינת תעניות שמתענין על הגשמים^ב. פי עצירת גשמים היא בשביל חסרון אמונה, כשרו"ל (תענית ה.) אין הגשמים נעצרו אלא בשביל חסרון אמונה, פי כך היא המדה - מאחר שנפסק האמונה ועל ידי זה הוא בחינת עצירת מימי החסדים, פי כשנחסר האמונה אז בודאי הדבור בגלות (כמו שכתב רבינו ז"ל במאמר ויסב הנ"ל), וגלות הדבור היא בחינת נחר גרוני^ג שהוא בחינת יבשות, ועל כן בא העניש על ידי עצירת מימי גשמים שיהיו יבשות חס ושלום. ועל ידי עצירת גשמים בא רעב חס ושלום, והוא גם כן מדה כנגד מדה - על שנפלו לתאות אכילה, פי כשאין אמונה אזי התנברות תאות אכילה חס ושלום ואין המאכלים מבררים עין כל זה במאמר הנ"ל. ועל כן התקון על כל זה הוא תענית, שעל ידי זה זוכין לשבר תאות האכילה, וזוכין לאמונה - שעל ידי זה חוזר הגשמים כנ"ל, פי על ידי התענית ממשיכין מימי החסדים כמו שפתיב רבנו שם, שזה בחינת גשמי ברכה.

א. תענית י. ב. תהילים סט, ד. ג. תענית יט. ד. שיר השירים ת, ט. ה. זוהר ח"א י: ו. תהילים כ, טו. ז. ישעיה נא, ג.

ג וכן על כל צרה שלא תבוא מתענין, פי כל הצרות והיסורין חס ושלום כלם הם מחסרון הדעת (כמו שכתב רבינו ז"ל בכמה מקומות סי' כא. נו ועוד) וחסרון הדעת הינו הסתרת הידיעה הוא בחינת חסרון אמונה (כמו שכתב רבינו במאמר ויסב הנ"ל), פי העקר תלוי בהאמונה, כשיש אמונה בשלמות פראוי בה' יתברך אזי כל היסורין בטלין - פי יודעין שהכל מה' יתברך (כמו שכתב רבינו כל זה עיי"ש). נמצא שהיסורין הם מחסרון האמונה חסרון הדעת, ועל כן התקון לזה תענית, פי על ידי תענית זוכין לאמונה כנ"ל. ועקר התענית הוא התשובה, פי על ידי התשובה עולה המלכות שהיא בחינת אמונה, ועל ידי זה נחזר הדעת בבחינת מי זאת עולה^ד - מי עם זאת עולה^ה (כמו שכתב רבינו כסי' מט עיי"ש). וזה שמרבין בתפלות ובקשות בכל התעניות, פי עקר התענית בא על זה פדי להעלות הדבור כנ"ל. וזה שאומרים ודוים וסליחות בימי התעניות, פי על ידי התעניות זוכין לשמחה, בבחינת שמחנו בימות עניתנו^ו (עי' כסי' קעט) ועל ידי השמחה יכולין להתודות, בבחינת ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה וכו'^ז (עי' כסי' קעח).

הלכה ב

מה שמתענין על עצירת גשמים

פי פתיב רבנו ז"ל (סי' ס תנינא) שעצירת גשמים נעשה על ידי מלחמות ושפיכות דמים עין שם, ומלחמות - הינו מחלקת, ותקון המחלקת הוא תענית כמבאר היטב בדברי רבנו ז"ל (סי' קעט), ועל כן מתענין על עצירת גשמים - לתקן המחלקת הינו מלחמות, שמוזה נעשה עצירת גשמים כנ"ל.

וזהו גם כן בחינת הארבע תעניות שמתענין על החרפן - שהוא גם כן לתקן השלום, כשרו"ל (ר"ה יח:) כשאין שלום - צום, שעקר התענית כשאין שלום. וכמבאר שם בדברי רבנו ז"ל (סי' קעט הנ"ל) פי לא חרבה ירושלים אלא

לשמע את דבורים הקדושים של הצדיקי אמת שהיו מדברים ועוסקים תמיד להזכיר את הטוב הכבוש ולהחזירו בתשובה, ועכשו יכול הטוב לשמע היטב את דבוריהם הקדושים, ואזי זוכר את מעלתו ויכול לזכות לתשובה ולחזור לשרשו.

וזה בחינת אמרת לה' אדני אתה טובתי כל עליך^ב, הינו לפעמים אף-על-פי שאתה אומר לה' - אדני אתה ואתה רוצה לחזר אליו יתברך ואף-על-פי-כן טובתי כל עליך, דהינו שאף-על-פי-כן הטוב שבי עדין אינו חוזר ושכ אלך מחמת שנתהדק ונתקשר בגלות גדול מאד רחמנא לצלן, התקון לזה - לקדושים אשר בארץ המה, הינו עלידי פח הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה כשזוכין לבוא על מקום קבורתם הקדוש - עלידי זה נתעורר הטוב וחוזר לשרשו בתשובה שלמה כנ"ל, אמן ואמן.

הלכה ד

ובו יתבאר הלכות פסח וענין אסור חמץ ומצות אכילת מצה וענין ספירה

על-פי התורה ויפס אלקים וכו' (סי סב) עין שם כל התורה, והכלל בקצור לענינו, שעלידי אכילתם של ישראל נעשה יחוד קדשא בריך הוא ושכנתיה אפין באפין^א וכו', רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר, כי מאכל שיש בו תערובת עלידי מאכל כזה אפשר לחטא. והברור של המאכלים הוא עלידי אמונה, כי יש קשיות שאפשר לישבן וכו', ויש קשיות שאי אפשר לישבן ולתרגם רק לעתיד וכו' רק להעמיד על אמונה. ואפלו הקשיות שיש עליהם תשובה לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב וכו', והתקון לזה הוא למוד הפוסקים וכו', אבל הקשיות שאין עליהם תרוץ אסור לאדם לעין בהם רק לחזק עצמו באמונה, וכשיש לו אמונה בשלמות יוכל להיות עלידי אכילתו יחוד קדשא בריך הוא ושכנתיה וכו'.

שהוא בחינת אתדבקות רוחא ברוחא כנ"ל - שעלידי זה שומע הטוב וזכר את מעלתו ונעשין גרים שהם שלמות המזבח שנהו בחינת כל הקרבנות כנ"ל שהיו בבית המקדש. והיו ישקני מנשיקות פיהו וכו'^ב, נשיקין - זה בחינת אתדבקות רוחא ברוחא כידוע (והר משפטים קכד:), הינו בחינת שלום ואהבה בחינת אויר הנח והנד כנ"ל. והיו לרין שמניך טובים שמן תורק שמך על-כן עלמות אהבוד^ג, ופרש רש"י בא יתרו ונתגיד בא רחב ונתגירה וכו', כי עלידי השלום בחינת נשיקין בחינת אתדבקות רוחא ברוחא שהיא בחינת אויר הנח והנד - עלידי זה נעשין גרים כנ"ל.

ו זה בחינת השתטחות על קברי הצדיקים האמתיים שהיא דבר גדול מאד כי זוכין לתשובה עלידי זה - כי כשמשתטח על קבר הצדיק האמת זה בחינת אתדבקות רוחא ברוחא, כמובא בכתבי האר"י ו"ל^ג שנה עקר פונות ההשתטחות על קברי צדיקים לאדבקא רוחא ברוח הצדיק, ועלידי זה נעשה בחינת אויר הנח והנד כנ"ל, כי מקום הקבר של הצדיק האמת הוא בחינת ארץ-ישראל בבחינת צדיקים יירשו ארץ^ד - שהצדיקים זוכין לירש ארץ-ישראל במקום קבורתם (סי קט תנינא), וכמו שמוספרין העולם בשם הפעל-שם טוב ו"ל שאמר שפעל אצל ה' יתברך שמקום קבורתו יהיה בחינת ארץ-ישראל, וארץ-ישראל היא בחינת אויר הנח והנד כנ"ל - ועל-כן מסגל שם מאד במקום קבר הצדיק האמת לעורר לבו להזכיר את עצמו היטב היטב מה הוא עושה בעולם הזה ולהזכיר את הטוב הכבוש אצלו בגלות גדול שיזכר את מעלתו היכן הוא בעולם כי הוא מזרע ישראל שבשבילם נבראו כל העולמות כלם וכו' וכו' ועכשו הוא נפל למקום שנפל, ולפעמים יכול להיות שהאדם לא ישמע כל זה, ולפעמים אפלו כשידבר לעצמו דבורים כאלו אף-על-פי-כן יכול להיות שלא ישמע חס ושלום מחמת שהטוב כבוש בגלות גדול מאד, אבל כשזוכה לבוא על קברי הצדיקי אמת שישם היא בחינת אויר הנח והנד ואין שם שום רוח רעה שיפריד בין הדבורים הקדושים ובין הטוב הכבוש ואזי זוכה

1. יחוד הקב"ה ושכינתו פנים מול פנים.

א. שיר השירים א, ב. ב. שם פסוק ג. ג. שער הימודים פ"ד. ד. מהילים לו, כט. ה. שם טז, ב.

המשקים וכו' שהם בחינת קנה ונשט וורדין שהם בחינת תאות אכילה ושתיה, שאלו השלשה קנה ונשט וכו' הם סמוכין לכלי הדבור דהינו לחמשת מוצאות הפה, ועליבן כשהם מתגברין הם ממשיכין הדבור להערף שהוא בחינת פרעה ואז הוא בחינת גלות מצרים, דהינו שהדבור הוא בגלות מצרים בבחינת מצר הגרון בחינת נחר גרוני ואינו יכול לדבר שום דבור לפני ה' יתברך כנ"ל, וזהו בחינת גלות מצרים שבכל דור ודור, ולזה צריכין תענית - שעלידי זה מדבקין אחריו הקדשה וכו' כנ"ל. וזה בחינת אסור חמץ ומוצות אכילת מצה.

ב פי אכילת ישראל צריך להיות בקדשה גדולה שיהיה אכילתם בחינת מאכל שנתברר שזוכין עלידי אכילה כזאת ליחד קדשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין¹ כנ"ל, אבל לזה אין זוכין כיראם כשהאמונה בשלמות כנ"ל, ולכזות לזה צריכין שני תקונים המבארים בהתורה הנ"ל, דהינו ללמוד פוסקים כדי לפתח את הדעת שלא יסתמו שבילי השכל כדי שיזכה להבין לתרץ הקשיות שאפשר לישבן, וגם צריכין לתענית כדי להוציא הדבור מהגלות כדי להעלות ניצוצי הקדשה, ואז אחר כך חוזר הדבור את פניו ומעלה שארי ניצוצות הקדשה וכו', ואז נשלם האמונה בשלמות ונצולין מהקשיות שאי אפשר לישבן - שצריכין רק לחזק את עצמו באמונה כמבאר שם בהתורה הנ"ל היטב. ואז זוכין לאכילה וקדשה הנ"ל שעלידה מתחדין קדשא בריך הוא ושכינתיה בבחינת אפין באפין כנ"ל.

ושני הבחינות האלו הם בחינת תקון הדעת והאמונה, כי תקון הקשיות שאפשר לישבן עלידי למוד פוסקים זה בחינת תקון הדעת - שזוכין לדעת שלם להבין מה שאפשר להבין לתרץ הקשיות שאפשר לישבן, ותקון הקשיות שאי אפשר לישבן עלידי התענית זה בחינת תקון האמונה, כי מאלו הקשיות אי אפשר להנצל כיראם עלידי אמונה כנ"ל.

ול השלים את האמונה וכו' צריך מתחלה להעלות ניצוצי אותיות הדבור, וכשנתבררו אותיות הדבור אז הופך את עצמו הדבור ומלקט הניצוצות הקדשה מבין הקלפות וכו'. ולהעלות ניצוצי אותיות הדבור צריך לתענית וכו' פי עלידי התענית מדבקין אחריו הקדשה וכו', כי התענית היא בחינה שחוזרים לאחורים - להתחלת התענית וכו', גם פי עקר כל הדברים הן ההתחלה - כי כל התחלות קשות מחמת שיוצא מהפך אל הפך וכו', נמצא שעקר פה העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלה, שאנו צריכין לחזר לאחורי - ליום ראשון שהתחיל להבין ולהתענות, שהוא תחלת התשובה שהיה קשה עליו ההתחלה שיצא מהפך אל הפך, ובכל יום חוזר לאחוריו לקבל פה מההתחלה כנ"ל. והכלל שעלידי התענית מדבקין אחריו הקדשה, ואז נמשכין מימי החסדים לתחלת מצר הגרון מבחינת נחר גרוני וכו', כי אז נכנעין שלשת שרי פרעה - שר המשקים והאופים והטבחים, שהם קנה ונשט וורדין - שהם בחינת תאות אכילה ושתיה וכו' שיניקתם מפרעה שהוא אותיות הערף הינו מאחורים ועקר יניקתו מהדבורים וכו', ואזי כשנתבררין אותיות הדבור עלידי התענית אז נתגליו הפנים של הקדשה וכו' כדי להוציא בלעם מפיהם בחינת עת אשר שלט האדם באדם לרע לו וכו',² ואזי נתקרבו הרחוקים לה' יתברך ונשלם האמונה בשלמות ומתקשטת בקשומין דלא הו' וכו', ואזי אכילתו יקרה מאד כי נתיחד קדשא בריך הוא ושכינתיה עלידי אכילתו כנ"ל, עין שם כל זה היטב היטב.

א וכל זה הוא בחינת פסח וציאת מצרים, כי מצרים היא בחינת מצר הגרון בחינת נחר גרוני כנ"ל, שזה היה עקר גלות מצרים שהיה הדבור בגלות בידוע, ועל-שם זה נקרא פסח, כי אז היה יציאת מצרים שיצא הדבור מהגלות שזהו בחינת פסח - פה סח כמובא. כי פרעה הוא מלך מצרים שהוא אותיות הערף שהיו לו שלשה שרים הנ"ל שר

1. ליחד הקב"ה ושכינתו פנים מול פנים.

2. קהלת ט, ט.

יִתְּרָה בְּכָל פֶּעַם, כִּי כָּל מִה שִׁיּוֹדֵעַ יוֹתֵר הוּא מִבֵּין שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ עֲדוּן כָּלָל - שְׂצָרִיף לְהִתְחַזֵּק רַק בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה, וְגַם מִחֲמַת שְׂרוּאָה עֵתָה שֶׁפִּמָּה קִשְׁיוֹת שֶׁהָיוּ קָשִׁין לוֹ בְּדַעְתּוֹ עַל ה' יִתְּבַרַךְ וְהַצְדִּיקִים וְעֵתָה נִתְיָשְׁבוּ אֵלָיו עַל־יְדֵי שְׁנִפְתַּח דַּעְתּוֹ עַל־יְדֵי זֶה הוּא מִבֵּין לְלַמֵּד סְתוּם מִן הַמְּפָרֵשׁ שְׁגַם הַקִּשְׁיוֹת שְׂעֵדִין סְתוּמִים אֲצִלוֹ בְּוֵדָא יֵשׁ לָהֶם תְּרוּץ רַק שְׂעֵדִין לֹא נִפְתַּח דַּעְתּוֹ כְּלַיְכָּד לְיִשָּׁב גַּם אֵלּוּ הַקִּשְׁיוֹת, אִזּוּ שֶׁהֵם מִהַקִּשְׁיוֹת שְׂאִי אֲפִשֵּׁר לְיִשְׁכֹּן בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשׁוּם אִפֹּן, וְעַל־כֵּן הוּא מִתְחַזֵּק עַל־יְדֵי זֶה בְּאִמוּנָה יִתְּרָה בְּכָל פֶּעַם. נִמְצָא שְׂעַל־יְדֵי הַדַּעַת נִתְחַזֵּק הָאִמוּנָה.

ומכל שֶׁפֶן לְהַפְּדֵי - שֶׁכָּל מִה שֶׁהָאָדָם מִתְחַזֵּק אֶת עֲצוּמוֹ בְּאִמוּנָה יִתְּרָה נִתּוּסַף לוֹ הָאָרְה גְּדוּלָּה בְּדַעְתּוֹ כִּי עֵקֶר הוּא הָאִמוּנָה, וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה וְהִי יְדִיו אִמוּנָה עַד בֹּא הַשְּׂמֹשׁ (סו' צא) שְׂעַל־יְדֵי אִמוּנָה זּוֹכִין לְדַעַת עֵזֶן שָׁם. וְעַל־כֵּן דַּעַת וְאִמוּנָה שְׁנֵיהֶם אֶחָד וְשְׁנֵיהֶם בְּכָלָל נִקְרָאִים אִמוּנָה, כִּי עֵקֶר תְּכִלִּית הַדַּעַת הוּא הָאִמוּנָה בְּבַחֲנֵינָה תְּכִלִּית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדַּע, וּמֵאַחַר שֶׁתְּכִלִּית הַדַּעַת דְּלֹא נִדַּע בְּוֵדָא צְרִיכִין רַק לְהַעֲמִיד עַל אִמוּנָה, וְזֶה תְּכִלִּית הַדַּעַת שְׂזוֹכִין לְהַשִּׁיג שְׂאִין יוֹדְעִין עֲדוּן כָּלָל, רַק עַל־יְדֵי כָּל הַדַּעַת שֶׁהַשִּׁיג מִבֵּין בְּהַתְּבוּנָנוֹת נִפְלָא כְּמָה צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה וְלִסְמֹךְ רַק עַל אִמוּנָה שֶׁהִיא יְסוּד הַכָּל, וְעַל־יְדֵי זֶה מְבָאָר הַיִּטֵּב מִה שֶׁהַקִּשְׁיוֹת לְעִיל מִה שְׂרַבְנוּ וְ"ל פֶּתַח בְּחֵדָא וְסִיִּם בְּתַרְתֵּי, כִּי הַכָּל אֶחָד כְּנ"ל.

ג ואז כְּשׂוֹזְכִין לְהַשְׁלִים הָאִמוּנָה עַל־יְדֵי שְׁנֵי תְּקוּנִים הַנ"ל שֶׁהֵם לְמוּד פּוֹסְקִים וְתַעֲנִית שֶׁהֵם בְּחֵינֵי תְּקוּן הַדַּעַת וְהָאִמוּנָה כְּנ"ל שְׂשְׁנֵיהֶם כְּלוּלִים בְּתְּקוּן הָאִמוּנָה כְּנ"ל - אִזּוּ דִּיקָא זּוֹכִין לְאֲכִילָה דְּקַדְשָׁה שְׂזוֹכִין עַל־יְדֵיהּ לִיְחִיד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ אִפִּין בְּאִפִּין כְּנ"ל, כִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ הֵם שְׂרַשׁ הַדַּעַת וְהָאִמוּנָה - שְׂשְׁנֵיהֶם אֶחָד בְּאִמַּת כְּיָדוּעַ. וְעַל־כֵּן נִקְרָאת הָאֲכִילָה עַל־שֵׁם הָאִמוּנָה וְעַל־שֵׁם הַדַּעַת כְּמוֹ שְׂכְּתוּב (תְּהִלִּים לו', ג) וְרַעָה אִמוּנָה וְכִתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, א) אֲכָלוּ

וּבְאִמַּת הַכָּל אֶחָד וְהַכָּל כְּלוּל בְּאִמוּנָה כְּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל שְׂעֵקֶר הַתְּקוּן הוּא הָאִמוּנָה כְּמוֹ שְׂכְּתוּב שָׁם (אוֹת ב) שְׂמִתְחִיל וְתִבְרֹר שֶׁל הַמַּאֲכָלִים הוּא עַל־יְדֵי אִמוּנָה, כִּי בְּאִמַּת מִה שֶׁהַגְּבִיל ה' יִתְּבַרַךְ לְשִׁכַּל וְכו' עֵזֶן שָׁם, וְלְכַאוּרָה קִשְׁה שָׁם קֶצֶת כִּי פֶתַח בְּחֵדָא וְסִיִּם בְּתַרְתֵּי¹, כִּי מִתְחִיל לְדַבֵּר רַק מֵאִמוּנָה שֶׁתִּבְרֹר שֶׁל הַמַּאֲכָלִים הוּא עַל־יְדֵי אִמוּנָה וְאַחֲרַיְכָּד הוֹלֵךְ וּמְבָאָר שְׁנֵי בְּחֵינֵי תְּקוּן הַדַּעַת וְהָאִמוּנָה, כִּי זֶה מְבָאָר שֶׁהַקִּשְׁיוֹת שְׂאֲפִשֵּׁר לְיִשְׁכֹּן שְׂזוֹכִין לְזֶה עַל־יְדֵי לְמוּד פּוֹסְקִים זֶה בְּחֵינֵי תְּקוּן הַדַּעַת.

אך בְּאִמַּת הַכָּל אֶחָד, כִּי תְּקוּן הַדַּעַת וְהָאִמוּנָה הַכָּל אֶחָד וְשְׁנֵיהֶם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְהַעֲקָר הוּא הָאִמוּנָה שֶׁהִיא יְסוּד הַכָּל כְּמוֹ שְׂכְּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו) כָּל מִצְוֹתֶיךָ אִמוּנָה, אִךְ זֶה יָדוּעַ שְׁחִיּוּת הָאִמוּנָה הִיא מִתְּדַעַת, כִּי הָאִמוּנָה הִיא בְּחֵינֵי מַלְכוּת שְׁחִיּוּתָהּ מֵאוּר הַפְּנִים שֶׁהוּא הַדַּעַת בְּבַחֲנֵינָה בְּאוּר פְּנֵי מִלְּךָ חַיִּים², כִּי בְּאִמַּת אֶפֶר־עַל־פִּי שְׂאִמוּנָה הִיא דִּיקָא לְהֵאֲמִין בְּאִמוּנָה לְבַד בְּלִי שׁוּם דַּעַת וְשִׁכָּל, כִּי כְּמָה שֶׁהַשִּׁכָּל מִבֵּין אִין זֶה אִמוּנָה כְּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, אֶפֶר־עַל־פִּי־כֵן שְׂרַשׁ הָאִמוּנָה וְחִיּוּתָהּ הוּא דַּעַת, כִּי בְּוֵדָא הַבְּהִמָּה שְׂאִין לָהּ שׁוּם דַּעַת אִין שְׂיָךְ לֹאִמַר עֲלֵיהּ שְׂיִישׁ לָהּ אִמוּנָה, וְעֵקֶר הָאִמוּנָה הוּא רַק אֲצִל הָאָדָם שְׂיִישׁ לוֹ דַּעַת, רַק שֶׁה' יִתְּבַרַךְ חוֹנֵן עֲלֵינוּ וּמְמַשִּׁיךְ עַל נַפְשֵׁנוּ וְדַעְתָּנוּ הָאָרְה מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן כְּזֶה שְׂעַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בְּנוֹ כַּח הָאִמוּנָה. כִּי הָאִמוּנָה נִמְשַׁכֶּת בְּשְׂרַשָּׁה מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן וְגַבְהָ מֵאִד מֵאִד שְׂמֹשֶׁם נִמְשָׁךְ בְּנוֹ הַכַּח לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה, וְאַפֶּר־עַל־פִּי שֶׁהָאָדָם יִכּוֹל לְזַבּוֹת לְאִמוּנָה שְׁלֵמָה אֶפֶר־עַל־פִּי שְׂאִין לוֹ דַּעַת גְּדוּל כְּמוֹ שְׂרוּאִין הַחֲמוֹן עִם וְהַנְּשִׁים שְׂיִישׁ לָהֶם אִמוּנָה שְׁלֵמָה - שְׂזֶה עֵקֶר הָאִמוּנָה לְהֵאֲמִין בְּפִשְׁטוּת כְּמוֹתָם כְּמוֹ שְׂכְּתוּב רַבְנוּ וְ"ל בְּמִקּוּם אַחַר (שִׁחוֹת הַר"ן ג), אֶפֶר־עַל־פִּי־כֵן מִי שְׂזוֹכֶה לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת דְּקַדְשָׁה אִזּוּ אִמוּנָתוֹ חֻזְקָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְכָל מִה שֶׁהָאָדָם זּוֹכֶה לְהַגְּדִיל דַּעְתּוֹ בְּקַדְשָׁה בְּתוֹרָה וְעַבּוּדָה זּוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ הָאָרְה נִפְלָאָה אֵל הָאִמוּנָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְעַל־יְדֵי זֶה מִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה

1. התחיל [לדבר] בענין אחד וסיים בשתי ענינים.
 2. משלי טו, טו.

רעים - תרין רעין¹ וכו' (וזהו ויקרא ד.) שהם חכמה ובינה -
בחינת דעת (וכמ"ש במקום אחר סי' יז), שהאכילה היא בחינת
דעת, כי דעת דקדשה ואמונה הכל אחד וכו"ל.

ד ובגלות מצרים היו שניהם בגלות - הדעת והאמונה,
כמוכא שבמצרים היה הדעת בגלות, וכן היה
הדבור בגלות - בבחינת כבוד פה שזה בחינת גלות האמונה,
כי עקר האמונה על-ידי הדבור (כמ"ש במקום אחר סי' מד
תניא) וכמוכן בהתורה הנ"ל, ועל-כן לא היה אפשר לישראל
ליצאת מהגלות כיון שגם בחינת שני התקונים הנ"ל שהם
למוד פוסקים ותענית כנ"ל, אבל במצרים היה עדין קדם
מתן תורה ולא זכו עדין לתקונים הנ"ל, ואם היו ממתונים
עד שיתקנו התקונים הנ"ל היו נשארים שקועים בגלות, כי
הקלפות נתאחזו בהם כל-כך שלא היה אפשר להמשיך לשם
התקונים הנ"ל, על-כן עשה ה' יתברך עמנו חסד גדול וגם
נפלא ופסח ודלג על הקץ והאיר עלינו הארה נפלאה שלא
כפסד, כמבאר בכונות מעצם ההארה של ליל פסח שמאירין
כל המחזין ובאין מחזין דגדלות קדם למחזין דקטנות וכו' עין
שם, שעל-ידי זה היה עקר הגאולה וכו' עין שם, הינו שתמיד
צריכין מקדם לתקן התקונים הנ"ל ואחר-כך חזור הדבור פניו
ללקט שארי הניצוצות שעל-ידי זה עקר הכנעת הסמרא
אחרא וכו' כנ"ל, אבל עכשו ביציאת מצרים הפליא ה'
יתברך עמנו והאיר פני הקדשה בהארה נפלאה קדם שזכו
לתקן התקונים הנ"ל, כי ה' יתברך בעצמו נתגלה במצרים
בבחינת ועברתי בארץ מצרים אני ה', אני - ולא מלאך,
אני - ולא שרף, אני וכו',² שזהו בחינת התגלות פני הקדשה
שנתגלה אז בהארה נפלאה שעל-ידי זה היה מפלת מצרים
עד שרבים מהם השליכו אמונתם ונתגירו כמו שכתוב³ וגם
ערכ רב עלה אתם וכו' ועל-ידי זה היה הגאולה, כי הגאולה
היתה בליל ראשון של פסח, שאז באותה הלילה נלקחה
שרה לבית פרעה שהוא רמו על הוד יפי הדבור שהופך

פניו אליהם וכו' שעל-ידי זה היא הכנעתם, וכמבאר כל זה
בהתורה הנ"ל עין שם.

ומחמת זה אסור אז החמץ בכל יראה ובל ימצא וצריכין
לאכל רק מצה, כי חמץ הוא בחינת קשיות בחינת
פי ותחמין לבבי וכו',⁴ שנאמר שם לענין הקשיות שהיה קשה
לו בלבו על ה' יתברך, ועל-כן בכל השנה האכילה בבחינת
אכילת חמץ ומצה. וזהו שהזכיר כמה גשתנה שבכל הלילות
אנו אוכלין חמץ ומצה - אף-על-פי שלא היה צריך להזכיר
כיון שכל הלילות בכל הלילות חמץ כמו שאומר שבכל
הלילות אנו אוכלין שאר ירקות ולמה הזכיר גם מצה, אך בזה
מרמז תקון אכילת ישראל בכל השנה, כי אכילתנו תמיד בכל
השנה בבחינת אכילת חמץ ומצה - שהאכילה כלולה משני
התקונים הנ"ל שהם תקון הדעת והאמונה, דהינו לישוב הקשיות
שאפשר לישוב שזהו בחינת חמץ בחינת חמוץ המוח שמתחמצין
המוח והדעת לישוב ולתרץ מה שאפשר לתרץ, ומצה היא
בחינת תקון האמונה שנמשכת משכל עליון גבה יותר ויותר
כנ"ל, כדי שלא להסתכל על הקשיות שאי אפשר לישוב כנ"ל.

ועל-כן בפסח שעדין לא זכינו לתקונים הנ"ל כנ"ל רק
שנמשך עלינו הארה נפלאה מלמעלה שהיא בחינת
הארת פני הקדשה שעל-ידי זה נתתקנת האמונה כנ"ל, על-כן
אי אפשר לנו לאכל כיון שזהו מצה שהיא מאכל עליון וגבה
מאד בחינת מן, בשארז"ל (קידושין לה.) ענה שהוציאו ישראל
ממצרים טעמו בהם טעם מן - שהוא מאכל שהמלאכים
נזנין ממנו בשארז"ל (יומא עה.), הינו שהוא בחינת מאכל
שנמשך על-ידי הארה העליונה הנפלאה היודרת עלינו אז
שעל-ידי זה זוכין להכיר את ה' יתברך ולדרוך אחריו בנריות
נפלא בהשתוקקות נמרץ באמונה נפלאה, אבל עדין אסור
להטות את המוח לישוב שום קשיא - אפלו הקשיות שאפשר
לישוב, מחמת שלא קבלנו את התורה ולא זכינו עדין לתקן
תקונים הנ"ל, על-כן אסור לנו להתחמץ את מחנו בשום

1. שתי חברים [שלא נפרדים לעולם].

2. שמות יב, יג. 3. שם פסוק לו. 4. מהיליס עג, כא.

קשיא אפלו מה שאפשר לישב רק לסמוך על אמונה לבד שאנו מקבלין עתה מלמעלה בהארה נפלאה משכל עליון ונבה מאד שהיא בחינת הארת פני הקדשה שפואיר אז, ותקון האכילה נמשך עתה רק משם. וזהו בחינת אכילת מצה - שהיא בחינת מן פנ"ל שנאמר בו (שמות טו, טו) כי לא ידעו מה הוא שהוא בחינת אכילה קדושה נבה מאד שהיא למעלה מן הדעת בחינת אמונה נפלאה וכנ"ל.

אבל חמץ אסור עתה במשהו בכל יראה ובל ימצא - כי אסור עתה לכנס בשום קשיא אפלו מה שאפשר לישב וכנ"ל. אבל בכל השנה מתר החמץ, כי כשזוכין לתקונים הנ"ל אז התר החמץ, כי אז זוכין להמשיך תקון הדעת לישב הקשיות שאפשר לישבן שזהו בחינת תקון אכילת חמץ בכל השנה. ועל"כ תמיד האכילה דקדשה - בבחינת אכילת חמץ ומצה, כי היא כלולה משני התקונים הנ"ל שהם תקון הדעת והאמונה, אבל עתה בפסח אסור להתמיץ המוח בשום קשיא אפלו מה שאפשר לישב, ועל"כ אסור לאכל החמץ במשהו, רק לאכל מצה שנמשך בפסח מהארה העליונה הנ"ל וכנ"ל.

ה **ועל"כ** אחר שביעי של פסח - שהוא קריעת ים-סוף התר החמץ, כי קריעת ים-סוף היה על-ידי מטה משה, ומטה משה - דא מט"מ¹ (וזהו בראשית כו.) שכלול מששה סדרי משנה שהם בחינת כשר ופסול וכו' שזהו בחינת למוד פוסקים שעל-ידי זה נבקע ים החכמה וזוכין לתקון הדעת לישב ולתרץ הקשיות שאפשר לישבן ואז נתחזק האמונה על ידינו וכנ"ל. ועל"כ אחר-כך התר החמץ, כי התר החמץ בכל השנה הוא על-ידי בחינת תקון הדעת על-ידי למוד פוסקים שזהו בחינת קריעת ים-סוף וכנ"ל. ועל"כ היה קריעת ים-סוף ביום ששי לספירת העמר - כנגד שישה סדרי משנה שהם בחינת כשר ופסול וכו' שהם עקר התקון הנמשך על-ידי למוד פוסקים שהוא בחינת קריעת ים-סוף שעל-ידי זה התר החמץ אחר-כך כנ"ל.

1. מטה משה זה בחינת [המלאך] מט"ט.

ו גם צריכין בפסח להכניע שלשת שרי פרה הנ"ל שהם שר המשקים והאופים והטבחים שהם וכו' פנ"ל, וזה זוכין על-ידי מצות פסח ואכילת מצה וישתית ארבע בוסות שהם מכניעים שלשה שרים הנ"ל, כי מצות שתיית הפסח - מכניע שר הטבחים, ומצות מצה - מכניע שר האופים, וישתית הבוסות - מכניע שר המשקים.

ז וזה בחינת מה שנוהגין הפכורות להתענות בערב פסח. כי עקר יציאת מצרים שהיא להוציא הדבור ממצר הגרון ולהכניע פרה ושלשת שריו וכו' - זוכין על-ידי התענית, שעל-ידי זה מדבקין אחורי הקדשה וכו' פנ"ל. ועל"כ הפכורות דיקא מתעניין, כי עקר מעלת התענית הוא מחמת שחזרון בכל פעם אל ההתחלה שהתחיל להבין ולהתענות, ומחמת זה דיקא מדבקין על-ידי התענית אחורי הקדשה שהוא בחינת שחזרון בכל פעם לאחורים שזהו בחינת כל ההתחלות של הקדשה שעקר הוא ההתחלה וכו' ובכל פעם חזרון לקבל פח מההתחלה וכו' כמבאר שם כל זה בהתורה הנ"ל עין שם היטב - ועל"כ הפכורות דיקא מתעניין בערב פסח, כי הפכור הוא ראשית - בחינת התחלה, ועל"כ נתקדשו הפכורות כי עקר הוא ההתחלה, וכשמקדשין ההתחלה על-ידי זה מתקדשין בנקל שאר הבנים וההולדות הבאין אחריו, וכמו שכתוב בכתבי האר"י ו"ל שכל הבנים שבאין אחריו כלם מקבלים מחלק הנפש של הפכור וכו' עין שם, נמצא שהפכור הוא בבחינת התחלה - שזהו בחינת קדשת התענית. ועל"כ עקר יציאת מצרים היה על-ידי קדשת בכורים (כמבואר שם בפרשת בא), כי אז הרג ה' בכורי מצרים והכניע הפכור דסמרא אחרא והציל בכורי ישראל - בכור דקדשה, ואז נתקדשו הפכורים כמו שכתוב שם (שמות יג, ב) קדש לי כל בכור וכו', כי עקר יציאת מצרים הוא בבחינת קדשת ההתחלה שהיא בחינת תענית שעל-ידי זה יוצא הדבור מגלות מצרים ופרעה ושריו פנ"ל שזה עקר יציאת מצרים פנ"ל.

ועל"כ באמת פסח שהוא יציאת מצרים הוא עקר ההתחלה, כי הוא תחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים -

שהתחילו להפיר אותו ולהתחיל להתקרב אליו בשעת יציאת מצרים בפסח, ואז נתקדשו בכורות שהם גם כן בחינת התחלה כנ"ל. ועל כן נוהגין הבכורות דיקא להתענות, כי קדשת התענית היא בחינת קדשת ההתחלה כנ"ל שעלי ידי זה עקר בחינת יציאת מצרים להוציא הדבור ממצר הגרון וכו' כנ"ל.

ועל כן עשו שבויה את הבכורה מכר את הבכורה עלי ידי תאות אכילה דיקא כמו שפתיב (בראשית כה, ל) הלעיטני נא וכו', כי קדשת הבכורה היא בחינת קדשת ההתחלה שזוכין לזה עלי ידי שבירת תאות אכילה דיקא שהיא בחינת תענית שהיא בחינת קדשת ההתחלה, ועל כן להפך עשו שבויה את הבכורה מכר את הבכורה ובויה אותה עלי ידי תאות אכילה דיקא כמו שפתיב שם ויאכל וישת וכו' ויבו עשו את הבכורה, כי דיקא עלי ידי תאות אכילה ושתיה בזה את הבכורה שהיא בחינת התחלה שקדשתה עלי ידי תענית עלי ידי שבירת תאות אכילה ושתיה כנ"ל. ויעקב אבינו זכה אז לבכורה, כי כל אחד זכה בחלקו, כי תקף שראה יעקב תקף תאותו לאכילה ושתיה שאמר לו הלעיטני נא וכו' אמר לו יעקב תקף מכרה כיום את בכרתך לי, הינו עלי פי הנ"ל, כי מאחר שאותה משקע כל כך בתאות אכילה אין הבכורה שיכת לה, כי קדשת הבכורה היא עלי ידי בחינת תענית בחינת שבירת תאות אכילה כנ"ל, ועשו נתרצה תקף לזה ומכר ובויה את הבכורה בשביל תאות אכילה. ויעקב נתן לו לחם ונייד ערשים ויאכל וכו' ויבו וכו' - כי יעקב נתן לו כל תאות אכילה, כי הוא שבר מעצמו תאות אכילה ונתן תאות אכילה לעשו, והוא קבל לעצמו בעד זה הבכורה שזוכין אליה עלי ידי שבירת תאות אכילה שהיא בחינת תענית כנ"ל.

ח וזה בחינת ספירה - שסופרין הימים והשבועות וחזרין בכל פעם להתחלה, כי בכל פעם חזרין להתחלת הקרבת העמר שאז היה עקר התחלת התקרבות ישראל עלי ידי אתערותא דלתתא¹, כי בליל ראשון של פסח היה תחלת

1. התעוררות מלמטה. 2. התעוררות מלמעלה.

ההתקרבות עלי ידי הארה העליונה הנ"ל שהיא בחינת אתערותא דלעלא², אבל אחר כך - אחר יום ראשון מסתלקת הארה הזאת, ואז מתחילין לספר ספירת העמר - להתחיל לקדש ולטהר עצמנו כפדר מיום אל יום בבחינת אתערותא דלתתא (כמוכא בספרים), וכל ימי הספירה חוזרין בכל פעם לקבל כח מהתחלת הספירה שהיא הקרבת העמר, כמו שאנו אומרים היום שני ימים לעמר היום שלשה ימים לעמר וכו' וכן בלם, נמצא שחזרין בכל פעם להתחלה שהיא הקרבת העמר, שזהו בחינת קדשת התענית שחזרין בכל פעם להתחלה, שעלי ידי זה אנו זוכין עתה לצאת מממאמא מצרים ולתקן את הדבור ולזכות לאמונה שלמה עלי ידי בחינת אתערותא דלתתא, כי עקר התקון להוציא הדבור מנגלות מצרים וכו' זוכין עלי ידי שחזרין אל ההתחלה שזהו בחינת תענית וזהו בחינת ספירה כנ"ל.

ט וזהו בחינת אסור חלב ודם - פדי להכניע ולכבול שני מיני קשיות הנ"ל, שהם הקשיות שאפשר לישבן אך לפעמים נסתמו שבילי השכל ואי אפשר לישבן ולזה צריכין למוד פוסקים, והקשיות שאי אפשר לישבן שצריכין להעמיד רק על אמונה שגשגלמת עלי ידי התענית שעלי ידי זה יוצא הדבור מנגלות מצרים וכו' שעלי ידי זה נשלם האמונה כנ"ל. כי אסור חלב הוא בשביל תקון הדעת שלא יהיו נסתמין שבילי השכל לישב הקשיות שאפשר לישבן, כי חלב הוא שמנונית הגוף שעלי ידו עקר תקון השכל, כי השכל בוער כמו גר דולק עלי ידי שמנונית הגוף כמוכא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סי' ס), ועל כן אסור לאכל חלב בהמה פדי שלא יתגבר החלב של בהמה ויסתם את הדעת לגמרי, כי כשהחלבים דסמרא אחרא מתגברים נסתם השכל לגמרי ויכולין לשכח את ה' ותפרד חם ושלום, כמו שפתיב (תהלים מט, יד) זה דרכם כסל למו ואמרו רבותינו ז"ל (שבת לא:): חלב יש להם על כסליהם וכו',

היה נתרבה החלב והדם שבאדם, ועכשו כשאין אוכלין אותו נמנעט החלב והדם - שזהו בחינת תענית שעלידי זה עקר תקון האמונה כנ"ל.

י ועליפן עקר הקרבן הוא חלב ודם, והחלב עולה על המזבח ונשרף בלו לריח ניחוח לה'. כי החלב הוא שמנונית שהוא עקר השכל, אך אנחנו אין פח בידינו לברר השכל והקדשה שיש בחלב בהמה ועליפן אסור לנו באכילה באסור חמור, כי כל אוכל חלב יהיה נסתם שכלו לגמרי ויתגברו הכפירות והקשיות חס ושלום כנ"ל, אבל על המזבח דיקא החלב הוא עולה לריח ניחוח, כי בית המקדש הוא בחינת דעת ושכל (כמו שכתב רבינו ז"ל כמה פעמים בסו' ויג) ושם מאיר שכל עליון ודעת גבה מאד, ועליפן שם עולה החלב על האשים לריח ניחוח כי עלידו דיקא זוכה שיאיר השכל באור גדול לגלות אלקותו ותברך, כי שרפת החלב על המזבח הוא בחינת אור השכל - שהוא כמו אש דולק עלידי השמנונית שבגוף כנ"ל, רק שאנו אין לנו פח לבררו אבל על המזבח נתגלה ומאיר עלידו דיקא אור השכל וקדשה לישב ולבטל כל הקשיות שאפשר לישבן - שעלידי זה נתחזקה האמונה כנ"ל. ועליפן החלב הוא מכפר, כי עקר פגם כל העוונות הם הכפירות וקשיות וחסרון אמונה שגורמין עלידי העוונות (כאשר כתבנו כבר כמה פעמים), ועליפן עלידי הקרבן עלידי שמקריבין החלב על האש שעל המזבח שעלידי זה נפתח הדעת ונתחזקה האמונה כנ"ל - עליפן הוא מכפר. וכן הדם מכפר, כי בבית המקדש נמשך תקון האמונה עלידי הדם דיקא, כי הדם הוא בחינת תכלית הצמצום והדין שמשם נמשכין הקשיות שאי אפשר לישבן, ועליפן הדם אסור לאכילת הדיוט, אבל בבית המקדש - במזבח עלידי וריקת דם הקרבן נתברר ועולה גם הקדשה הנסתרת ונעלמת בדם, ועלידי זה נמתק הצמצום והדין ונתגלה האמונה עלידי זה דיקא - שזה עקר התקון והכפרה על העוונות שהם בחינת כפירות כנ"ל.

וזה בחינת חלבמו סגרו⁶ בחינת כי כסה פניו בחלבו⁷, פנים - הוא השכל בחינת חכמת אדם תאיר פניו⁸, ועלידי התגברות החלבים נסגר ונתפסה השכל עד שאין יכולין לישב אפלו הקשיות שאפשר לישבן, ועלידי זה שוכחין את ה' ותברך ונתרחקין ממנו חס ושלום, כי עקר ההתרחקות והשכחה את ה' ותברך הוא עלידי הכפירות וחסרון אמונה שנמשכין מהקשיות והסתרת ידיעת אלקותו שיש בלב כל אחד כמובן בהתורה הנ"ל, ועליפן הזהירה התורה אותנו מלאכל חלב - כדי שלא יהיה נסתם ונסגר השכל חס ושלום, כדי שנוזכה להבין לתרץ הקשיות שאפשר לתרצם.

ואסור דם הוא בשביל תקון הדבור שהוא תקון האמונה כנ"ל, כי תקון הדבור הוא להוציא את הדבור מגלות מצרים ופרעה ושריו וכו' כנ"ל, וזה ידוע שבמצרים בגלות היה התגברות הדמים שזה היה עקר גלות מצרים כמבאר בכתבים, וזהו בחינת ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמך וכו'⁹, כי הדבור הוא מהדמים - כי הדם הוא הנפש, ועקר הדבור הוא מהנפש כמו שכתוב (בראשית ב, ז) ויהי האדם לנפש חייה ותרנומו לרוח ממלא¹ כמובא בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים. וכשמנתגברים הדמים דסטרא אחרא חס ושלום אזי אין יכולין לדבר כלל, ואזי הוא בבחינת² נאלמתי דומיה - לשון דמים. ועליפן אסור לאכל דם - כדי להכניע הדמים רעים שמהם עקר גלות מצרים עקר גלות הדבור.

ועלידי זה שנוהרין מחלב ודם עלידי זה זוכין לתקן את הדעת ולהוציא הדבור מגלות מצרים שהיא תקון האמונה כנ"ל - ועקר הוא תקון האמונה כנ"ל. ועקר התקון עלידי התענית, וזהו גם כן בחינת אסור חלב ודם, כי עלידי התענית נמנעט החלב והדם, כמו שאומרים אחר התענית יהי רצון שיהא מעוט חלבי ודמי מרצה לפנדו כאלו הקרבתי קרבן וכו', ועליפן עלידי שאין אוכלין חלב ודם זהו בחינת קדשת תענית - כי איבר מחזיק איבר כמו שהביא רבינו³ במקום אחר (בהקדמת ספר האלהי-בית), ואם היו אוכלין חלב ודם

1. לרוח הדיבור. 2. א. מהילים יז, י. 3. איוב טו, כז. 4. קהלת ת, א. 5. יחזקאל טו, ז. 6. מהילים לג, ג. 7. שנת הלכה ז, יט. עירוני מחומין הלכה ה, לה. 8. זכור צהמה טהורה הלכה ג, יא.

ועל-כן החלב נאכל ונשרף פלו על המזבח - אבל הדם אינו נאכל ונשרף על המזבח רק שנוגע במזבח לבד בשעת זריקה, וכן שירי הדם שופכין על היסוד ונוגעין במזבח ויוצאין לחוץ ונשפכין לנחל קדרון ונמכרין לזבל וכו' כשארז"ל (יומא נח:), כי החלב הוא בחינת הדעת - שמשם אחיזת הקשיות שאפשר לישבן, רק שמחמת אחיזת הקלפות והספרא אחרא הנאחזין בחלב בהמה אין בנו פח לבררו עלידי אכילתנו, ואדרבא היה נסתם ונסגר השכל והדעת לנמרי אם היו אוכלין אותו, אבל על המזבח הוא נשרף בקדשה גדולה ואז עלידו דיקא מאיר הדעת כנ"ל שעלידי זה עקר הכפרה כנ"ל, ועל-כן נאכל ונשרף החלב על המזבח, כי כשזוכין להעלותו אל הקדשה עלידי הקרבתו על המזבח אזי נתגלה עלידו דיקא דעת גדול, כי היא בבחינת דעת שמשם הקשיות שאפשר לישבן כנ"ל.

אבל הדם אינו נאכל ונשרף על המזבח רק זרקין אותו על המזבח, כי הדם הוא בחינת תכלית הצמצום והדין שמשם נמשכין הקשיות שאי אפשר לישבן, ומבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה בא אל פרעה (סי' סד) שהקשיות האלו שאי אפשר לישבן נמשכין מבחינת חלל הפנוי שמשם צמצם ופנה אלקותו כביכול וכו' ענין שם, ועל-כן אי אפשר לישב אלו הקשיות בשום אופן עד לעתיד לבוא, ועל-כן על המזבח בבית-המקדש נעשה תקון גדול עלידי הדם - כי הדם מכפר, כי בבית-המקדש מאיר השכל שיתגלה לעתיד לבוא שנקרא קדש, ועל-כן שם נתגלה ומאיר הקדשה הנעלמת אפלו בתכלית הצמצום, בבחינת דם, ואזי מאירה האמונה באור גדול עלידי שנמתק הצמצום והדין של חלל הפנוי עלידי שיוזעין שגם שם נעלם אלקותו ויתברך - עלידי שמקריבין הדם על המזבח בבית-המקדש ששם מאיר השכל שיתגלה לעתיד כנ"ל. ועל-כן אין הדם נאכל ונשרף על המזבח, כי אף-על-פי שבאמת יש קדשת אלקותו גם בהחלל הפנוי בהעלם גדול אבל היא בתכלית הצמצום והמעוט

בהעלם ובהסתרה גדולה, ועל-כן אין הדם נאכל פלו על המזבח רק נזרק על המזבח ונוגע בו בנגיעה בעלמא ואחר-כך נשפך לחוץ, כי הקדשה נעלמת בו בתכלית המעוט וההעלם והיא רק בבחינת נוגע בהקדשה בנגיעה בעלמא שמשם חיותו וקיומו בדרכי נפלאותיו הנוראים, ועל-כן תקף שנוגע הדם בקדשת המזבח עלידי הזריקה ושפיכת שירים תקף יוצא לחוץ ונשפך לנחל קדרון ונמכר לזבל, כי הקדשה עולה ממנה עלידי הזריקה שהיא בחינת נגיעה בעלמא במזבח הקדוש, כי הקדשה שבבחינת החלל הפנוי שהוא תכלית הצמצום בחינת דם הוא בתכלית המעוט בהעלם גדול בבחינת נגיעה בעלמא כנ"ל, אבל החלב נתהפך פלו אל הקדשה כנ"ל ועל-כן הוא נאכל פלו על המזבח. אבל שניהם מכפרין הדם והחלב, ואדרבא הכפרה תלויה בדם יותר מבחלב (כמבאר בדברי רבותינו ז"ל יומא ה:), כי עקר התקון והכפרה הוא עלידי תקון האמונה שנתתקן ביותר עלידי זריקת הדם על המזבח שנתגלה עלידי זה שגם בהחלל הפנוי בתכלית הצמצום בבחינת דם נסתר ונעלם אלקותו רק שהיא בצמצום גדול בבחינת נגיעה בעלמא אבל על-פלפנים גם שם נעלם אלקותו ועלידי זה נתחזקה האמונה - שעלידי זה עקר הכפרה כנ"ל, כי עקר התחזקות האמונה צריכין להתחזק בנגד הפירות הבאים עלידי הקשיות שאי אפשר לישבן (כמובן בדברי רבינו ז"ל במאמר הנ"ל) שזה נתתקן עלידי זריקת הדם על המזבח, ועל-כן עקר הכפרה עלידי דם הקרבן וכנ"ל.

יא וזה בחינת מליחה - שצריכין למלח את הבשר כדי להוציא ממנו כל הדמים. כי מלח - זה בחינת תענית ויסורין שהם מרקין עוונותיו של אדם, כשארז"ל (בברכות ה.) נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין, מה מלח ממתקת הבשר אף יסורין מרקין עוונותיו של אדם. ויסורין - זה בחינת תענית שהיא ענוי ויסורין, וכמו שהביאו שם בסמוך לענין ארץ-ישראל שבא עלידי

יתברך עלידי זה ולפשפש במעשיו ביום התענית - לפתח ולנקב לבו האבן, כמו שכתוב בישעיה (פרק נה, ה) והיא הפתח יום הכפורים - הכזה צום אבחרהו וכו' הלוא זה צום אבחרהו פתח חרצבות רשע וכו', שעקר התענית לפתח חרצבות רשע - לפתח ולשבר את לבו ולהוציא ממנו כל הקשרי רשע, וכן כתב רבנו ז"ל בהחרוזים שלו הנדפסים בהקדמה (לספר ליקוטי מוה"ר) נקב לב האבן והאר לי משם וכו', נמצא שהזכיר תקון הלב בלשון נקיבת הלב, ועל זה מרמו כלי מנקב שצריכין למלח את הבשר לפלט הדמים בכלי מנקב דיקא אבל בכלי שאינו מנקב אין מועיל המליחה אדרבא נאסר הבשר - זה רמז שהתענית ויסורין שהם בחינת מלח כנ"ל אין מועילין ביאם כשזוכה לפתח ולנקב לבו האבן - שפונתו בשביל ה' יתברך כדי לשוב מרשעו, שאז זוכה עלידי התענית לגרש ולפלט כל הדמים רעים שהם כל התאוות ולזכות לאמונה שלמה שהיא כפרה ותקון על הכל כנ"ל, אמון ואמון.

יסורין והביאו הפסוק (דברים ת, ה) כי כאשר ייסר איש את בנו וכו' ושם מדבר הפסוק בענין תענית, כמו שכתוב שם בענין ויענך וירעבך ויאכלך את המן וכו' וידעת היום כי כאשר ייסר איש וכו', ויענך וירעבך - זה בחינת ענוי התענית שמרעים את עצמו. וכן אמרו רבותינו ז"ל במדרש (הובא בשל"ה מסכת תענית תורה אור אות קפה) ויענך וירעבך - שהתענו מקדם שאכלו את המן למרק האכילה שבמעיו, כי המן הוא בחינת אכילה דקדשה הנ"ל שזוכין על-ידיה ליחד קדשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין¹ שזה אין זוכין ביאם עלידי תענית, ועל-כן התענו מקדם שאכלו את המן. ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל (מכילתא בשלה) לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן, כי עקר התורה הוא בחינת אמונה כמו שכתוב כל מצותיך אמונה - שזה אין זוכין ביאם עלידי שמשבר תאות אכילה עלידי תענית עד שזוכה לאכילה דקדשה שהיא בחינת מן וכו"ל, כי הא ביהא תליא, עלידי שלמות האמונה זוכה שיהיה אכילתו מאכל שנתפרר וכו' (כמ"ש בהתורה הנ"ל) דהינו אכילה דקדשה, וכן כל מה שמשבר תאות אכילה ביותר עלידי תענית ומקדש אכילתו כן זוכה יותר לשלמות האמונה (כמ"ש שם עיי"ש).

הלכות דם

הלכה א

וכו יתבאר ענין פסח וספירת העומר

על-פי המאמר אית לן בירא בדברא וכו' עין שם כל המאמר (סי' לא).

והכלל כי הכסופין וההשתוקקות דקדשה הם יקרים מאד מאד, כי עלידי הכסופין שמשתוקק וכוסף לדבר שבקדשה - להתקרב לה' יתברך באמת עלידי זה נעשין נפשות. ועין עוד מענין כסופין (ברך מד:) מאמר המתחיל זויגן והצטרפותן של אותיות וכו' עין שם, כי שם מדבר גם-כן מענין זה. אך לא די לאדם בהשתוקקות לבד רק הוא צריך להוציא בשפתיו ההשתוקקות והכסופין ואז יוצא הנפש מכח אל הפעל ועלידי זה נעשין נקדות לאותיות התורה ונצטרין לטוב, כי אותיות בלא נקדות הם כגלם, כגוף בלא נפש, ועלידי הכסופין נעשין נפשות שהם

ונחזור אל הענין. נמצא שתענית היא בחינת יסורין שהם בחינת ברית מלח. ועל-כן צריכין למלח את הבשר כדי לפלט כל הדמים - שזהו בחינת תענית ויסורין שממקין ופולטין מהאדם כל הדמים רעים שמהם באים כל התאוות רעות וכל החטאים חס ושלום שעלידם נפגם האמונה, כי עלידי התענית מכניעין הקלפות והתאוות היונקים מהדבור וכו' שהם בחינת גלות מצרים וכו' שהם בחינת התגברות הדמים רעים שזה תיה עקר גלות מצרים. נמצא שהתענית מכניע ופולט מהאדם הדמים רעים שהם הקלפות והתאוות שהם בחינת פגם אמונה, וזהו בחינת מלח כנ"ל, ועל-כן צריכין למלח את הבשר, כי הכנעת הדמים היא עלידי מלח שהוא בחינת יסורי התענית כנ"ל.

ועל-כן צריכין למלח בכלי מנקב דיקא (יור"ד סי' סט סט"ז), זה רמז על תקון התענית שעקר תקונו לשוב לה'

1. ליחד את הקב"ה ושכינתו פנים מול פנים.

יורה דעה

פעם אל ההתחלה, כמו שפיתחין שם הויה באחרים י"ק וכו' שחזור בכל פעם אל האות הראשונה, כמו כן התענית עין שם. פי כל התחלות קשות, פי בהתחלה יוצאין מהפוך אל הפוך, ואחר-כך בכל פעם מקבלין פח מן ההתחלה וכו' עין שם היטב במאמר ויסב אלקים.

והנה ברור המאכלים הוא לבררם מן מאכל בהמה למאכל אדם, כמוכא בדברי רבנו ג"י (סי' רסג) שיש מאכלים שעדין לא נתבררו למאכל אדם והם מויקין מאד להאדם, ועל-כן באכילת ישראל כמה מצות תלויות בהם, הכל כדי לבררם ממאכל בהמה כנ"ל. ובפרט בפת שתלויים בו כמה וכמה מצות, כשארז"ל (ירושלמי חלה פ"א ה"ו) עשר מצות תלויות בפת, פי כמו שבגשמייות אנו רואין בחוש שהתבואה מתבררת בברור אחר ברור, וכל הברורין הם שתצא ממאכל בהמה למאכל אדם, פי בתחלה התבואה היא רק עשב ושחת שהוא מאכל בהמה, ואחר-כך מתגדל יותר עד שנראה בה מאכל אדם דהינו גרעיני התבואה, אך עדין הפסלת שהיא מין ותכן שהם מאכל בהמה חופה עליהם, וצריך לבררה על-ידי מריחה ודישה, ואחר-כך צריך טחינה ולנפות, וכל אלו התקונים פלם בשביל לבררה ממאכל בהמה למאכל אדם, כמו כן עשר מצות תלויות בפת כדי לברר ברוחניות ממאכל בהמה לבחינת מאכל אדם.

ועל-כן אסור לאכל תבואה חדשה עד תקרבת העמר, פי צריך לתקנה ולבררה מקדם ממאכל בהמה כנ"ל, והתקון הוא על-ידי העמר, פי העמר הוא בא מן שעורים שהם מאכל בהמה, ועושין מהם דיקא קרבן, וזה ידוע שכל תקרבות הם לתכניע הכח הפתמיית ולהעלות מבחינת בהמה לבחינת אדם (כמבואר בס' כה), ועל-כן על-ידי העמר שבא מן שעורים דיקא שהם מאכל בהמה ועושין ממאכל בהמה קרבן שהוא בחינת אדם פידוע, על-ידי זה מכניעין פח הפתמיית

ואם תדקדק יותר תראה נפלאות, פי הלא היוד של ואנכי הנ"ל שהוא מצטרפת לתבת אעלך גם עלה שמשם עקר העליה, פי היא שעמדה לנו ולאבותינו בגלותנו שאינה מנחת שתתפשט הסטרא אחרא גם עליה וכו' וכנ"ל, זאת היוד בעצמה מצטרפת בהשם הראשון היצא מפסוק זה שהוא אמ", שהוא האלף של אנכי הראשון והמם של מצרימה והיוד הזאת הנ"ל כנ"ל. נמצא שגם בהתחלת הירידה לתוך הגלות שהיא בחינת אנכי ארד עמך, ומהתחלת הגלות הראשון בעצמו שהיא בחינת המם שהיא אות ראשונה של מצרימה שהיא התחלת הגלות, תכף ומיד נצטרף עמם היוד הנ"ל שהיא יוד האחרונה של ואנכי שני הנ"ל שמשם התקנה והעליה כנ"ל ונעשה השם אמ"י כנ"ל. כל זה להודיע ולהורות שגם בתחלת הירידה לתוך הגלות ובהתחלת הגלות תכף עמדה לנו היוד הנ"ל שמשם העליה, והיא בעצמה עמדה לנו בהתחלת הירידה והגלות בעצמה לשמרנו ולהצילנו שלא נשתקע שם חס ושלום, פי ה' ותברך מגיד מראשית אחרית⁶, וכמו שאמרו במדרש (בראשית רבה פה, א) על פסוק ויהי בעת ההיא וירד יהודה וכו' - שעד שלא התחיל הגלות הראשון נולד הגואל האחרון שהוא פריץ וכו' עין שם, הינו כנ"ל והבן.

הלכות חדש

הלכה א

אסור לאכל תבואה חדשה עד תנפת העמר שהוא מתיר חדש (יר"ד סי' רצג).
פי איתא בדברי רבנו (סי' סב) שהמאכל צריך להיות מאכל אחר שנתברר, והברור המאכלים הוא על-ידי אמונה, ואמונה נשלם על-ידי שמוציאין הדבור מבחינת גלות מצרים - ממצר הגרון, וזה נעשה על-ידי התענית שעל-ידו מדבקין אחורי הקדשה. פי התענית היא בחינת אחרים, שחוזרין בכל

6. ישעיה מו, י.

המאכלים. ועל־כן ביום הראשון מניפין את העמר שהוא בחינת הברור כנ"ל, וזה נעשה ביום ראשון שהוא ההתחלה שהיא העקר, ואחר־כך חוזרין בכל פעם אל ההתחלה שהיא בחינת התדבקות אחריו הקדשה שעל־ידי זה נתבררין המאכלים שהוא בחינת הנפת העמר כנ"ל. ועל־כן בליל קציר העמר נפלו כמה וכמה אמות, גם מפלת המן עמלק היה ביום זה, שאז תלו אותו, כי אז עקר הכנעת הסטרא אחרא על־ידי כח ההתחלה שיוצאין מהפך אל הפך כנ"ל.

הלכה ב

על־פי המאמר תקעו המתחיל מתוכחה (סי' ח תנינא).

א כּי איתא שם בתחלת המאמר ומוכא לעיל כמה פעמים^ב, שעל־ידי האכילה שהיא מזונא דגופא נחלש מזונא דנשמתא^ג, כי על־ידי האכילה מגבירין חס ושלום עקב דסטרא אחרא בבחינת אוכל לחמי הגדיל עלי עקב וכו'. והתקון לזה הוא בחינת קול וכו'. ולבוא לבחינת זה הקול הוא על־ידי תפלה, כי עקר התפלה הוא רחמים ותחנונים, ועקר הרחמים תלוי בדעת וכו', וכשהסטרא אחרא יונקת מרחמנות אוי נפגם הרחמנות והדעת וכו', ואזי התפלה בבחינת דין, ומזה בא תאות נאוף וכו'. ואזי כשיש תאות נאוף פגם הדעת שאז התפלה בבחינת דין והסטרא אחרא בולעת אותה, כי הסטרא אחרא הוא בחינת דינים ועל־כן היא בולעת חס ושלום את התפלה שהיא בבחינת דין, אוי צריכין בעל כח גדול שיתפלל תפלה בבחינת דין, כי זאת התפלה של הפעל כח שהיא בבחינת דין עומדת לו להסטרא אחרא בצוארו עד שמכרח להקיא כל מה שבלע מהקדשה בבחינת חיל בלע ויקאנו וכו', ואזי מקיא ומוציא כל הדעת והתפלות והרחמנות שבלע וחוזר הכל אל הקדשה, ואזי נעשים גרים וכו' כמבואר שם ענן שם, ועל־ידי זה נתפשט הנבואה

ועל־ידי זה נתבררין כל התבואות ממאכל בהמה למאכל אדם, כי נכנע כח הבהמיות ונתברר ונתעלה לבחינת אדם על־ידי הקרבת עמר שעורים ממאכל בהמה קרבן כנ"ל. ועל־כן נקרא כל המצות של העמר בשם הנפת העמר כמו שכתוב (ויקרא כג, יב) ועשיתם ביום הניפכם את העמר וכו', כי היא בחינת הנפה - שמניפין ומרימין אותו ומעלין אותו למעלה ממדרגתו כנ"ל ממאכל בהמה למאכל אדם שהוא בחינת קרבן כנ"ל. וזה נעשה על־ידי ההנפה בעצמה, כי הברור המאכלים הוא על־ידי אמונה, וההנפה היא בחינת אמונה, כי ההנפה היא מוליד ומביא למי שארבע רוחות העולם שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים וארץ שלו. נמצא שההנפה היא בחינת אמונה, שמאמין שכללות כל הישש קצוות העולם הכל מאתו ויתברך ומשעבד הכל לה' ויתברך, ועל־ידי זה בעצמו מברר ומעלה מבחינת בהמה לבחינת מאכל אדם שהוא בחינת הנפת עמר שעורים כנ"ל.

וזה נעשה ביום ראשון של הספירה, כי יום ראשון של הספירה הוא בחינת התחלה, כי אז מתחילין לצאת מהפך אל הפך, ממו"ט^ד שערי טמאה למ"ט שערי קדשה, שזה עקר בחינת יציאת מצרים, ואחר־כך מקבלים כח מזאת ההתחלה כנ"ל. וזה בחינת ספירת העמר - שאצריכין לספר הימים שעברו עם היום שעומד בו כדי לקבל בכל יום כח מימים הראשונים, לקבל כח מן ההתחלה שהיתה קשה - לצאת מהפך אל הפך. וזה שסופרין היום שלשה ימים, ארבעה ימים וכו', ואין אומרים היום יום רביעי לעמר, היום יום שלישי וכו', כי עקר מצות הספירה לחזור ליום ראשון ולמימים שקדמו כדי לקבל כח מן ההתחלה, ועל־כן בוללין כל הימים שעברו ויום שעומד בו ביחד ואומרים ארבעה ימים חמשה ימים - כדי לקבל כח מן ההתחלה כנ"ל. נמצא שספירת העמר היא בחינת התדבקות אחריו הקדשה, דהינו שחוזרין בכל פעם אל ההתחלה כנ"ל שעל־ידי זה יוצאין מגלות מצרים כנ"ל שעל־ידי זה נשלם האמונה, ועל־ידי זה הוא ברור

1. ארבעים ותשע. 2. שהיא מזון הגוף נחלש מזון הנשמה. 3. מתנות כהונה ה' א, סימני צהמה ומיה ה' א ועוד.

ליקוטי בתר ליקוטי

ליקוטים והשלמות מספר ליקוטי הלכות

באדיבות מכון 'תורות והלכות'

שלוש ומחלוקת

ציצית א

כְּשֵׁיִשׁ תְּכַלֵּת שֶׁל צִיצִית אֲזִי יֵשׁ הַכְרָעָה וְשִׁלּוּם בֵּין חֶסֶד וְדִין, בֵּין צָמֵר וּפְשָׁתִים, וְאֲזִי נִשְׁלָמוּן הַבְּגָדִים עַל יָדוֹ. אָבֵל כְּשֵׁיִשׁ תְּכַלֵּת שֶׁל צִיצִית, אֲסוּר לְלָבֵשׁ צָמֵר וּפְשָׁתִים יַחְדָּיו. כִּי הַחֲצוֹנִים נֶאֱחָזִים בְּהַבְּגָדִים, וְעַקֵּר כַּחַם וַיִּנְקָתָם כְּשֵׁיִשׁ שִׁלּוּם וַיֵּשׁ מִחֻלְקָתָהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּינוּ (בְּסִימָן סב) שְׁעַקֵּר יִנְקָתָם מִמִּחֻלְקָתָהּ שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲבִירַת הַדַּעַת הַפֶּדָה הַשִּׁלּוּם. וְזֶהוּ אֲסוּר שֶׁעֲטָנוּ, אָבֵל כְּשֵׁיִשׁ צִיצִית מִתֵּר שֶׁעֲטָנוּ כְּנִ"ל. וְזֶה דוֹקָא כְּשֵׁיִשׁ תְּכַלֵּת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַהַכְרָעָה, אֲזִי מִתֵּר שֶׁעֲטָנוּ בְּצִיצִית כְּנִ"ל, אָבֵל בְּזִמְנֵי הַזֶּה דְּלִיכָא תְּכַלֵּת, כִּי אִין בָּנוּ כַּח פְּמֵן הַגְּלוּת לְהַפְּדֵי הַגְּבוּרוֹת לְחֶסֶדִים לְהַלְבִּין הָאֲדַמְיֻמוֹת, וְעַקֵּר הַצִּיצִית שֶׁלָּנוּ הֵם רַק צִיצִית לְבָנִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁמִירָה שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בָּנוּ יוֹתֵר, עַל כֵּן בְּזִמְנֵי הַזֶּה שֵׁיִשׁ תְּכַלֵּת, אֲסוּר כְּלָאִים בְּצִיצִית, כִּי אִין בָּנוּ כַּח לְהַכְרִיעַ וְלַעֲשׂוֹת שִׁלּוּם

מִחֻמַּת שֵׁיִשׁ תְּכַלֵּת, מִחֻמַּת שֶׁאֲנַחְנוּ בְּגָלוּת כְּנִ"ל. וְעַל כֵּן עַקֵּר הַצִּיצִית שֶׁלָּנוּ הֵם רַק שֶׁל צָמֵר כְּמוֹ שֶׁמְסִיק הַרְמ"א (או"ח ס, ב). כִּי דִי לָנוּ לְהַפְּקִיעַ עֲצָמָנוּ לְהַמְשִׁיךְ לְבִגְנוּנִית לְעֲצָמָנוּ שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ יוֹתֵר, אָבֵל אִין בָּנוּ כַּח עֲדִין לְהַפְּוֹד אֶת הַגְּבוּרוֹת לְחֶסֶדִים, כִּי צִיצִית שֶׁל פְּשָׁתָן אִינוּ נוֹהֵג רַק בְּזִמְנֵי שֶׁהִיא תְּכַלֵּת שֵׁיִשׁ הַכְרָעָה וְשִׁלּוּם כְּנִ"ל.

תנו לה מפרי ידיה

ציצית ה אות כד

הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת 'אִשָּׁה יִרְאֵת ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי לא): "אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלָּל", וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה 'וַיִּסַּב אֱלֹהִים' (סימן סב) מְקַרָּא זֶה עַל עֲנִין שְׁרָה שֶׁנִּלְקָחָה לְבֵית פְּרַעֲוִה, שֶׁעַל יָדֶיָּה זֶה הוֹצִיאָהּ מִשָּׁם כָּל נִצּוּצוֹת הַקִּדְשָׁה, בְּחִינַת (משלי שם) "תְּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ" וְכוּ', עֲנִין שָׁם. וְזֶהוּ: "הִנֵּה נִתְּנִי אֶלְפֵי כֶסֶף לְאֶחָיִךְ", זֶה בְּחִינַת הַנִּצּוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהוֹכְרָחוּ לְהוֹצִיא

כָּל יִשְׂרָאֵל רָאוּ פָּנַי מִזְּשֶׁה וְהֶאֱמִינוּ בּוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שמות ד): "וַיֵּאֱמֵן הָעָם". כִּי עֵקֶר הָרְאִיָּה הוּא כִּשְׁהוּא בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה שְׂאֵז נִקְרָא 'רְאִיָּה', כְּמוֹ שְׁפָתַב אֲדַמּוּ"ר ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (בסימן סב) שְׁהֶאֱמוּנָה בְּחִינַת רְאִיָּה, כִּי בְּשֵׂרוּאָה פָּנַי הַצַּדִּיק וְאִינוּ מֵאֲמִין אִין זֶה נִקְרָא 'רְאִיָּה' כְּלָל, כִּי בְּאֵמֶת אִינוּ רוּאָה אֶת הַצַּדִּיק כְּלָל מֵאַחֵר שְׁלֹפֵי דַעְתּוֹ אִינוּ צַדִּיק כִּי אִינוּ מֵאֲמִין בּוֹ, נִמְצָא שְׂאִינוּ רוּאָה אֶת הַצַּדִּיק כְּלָל, אֲבָל יִשְׂרָאֵל רָאוּ אֶת מִזְּשֶׁה וְהֶאֱמִינוּ בּוֹ, שְׂזֶה עֵקֶר רְאִיָּת פָּנַי הַצַּדִּיק. וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין, וְעַל יְדֵי זֶה נִגְאָלוּ מִמְצָרִים בְּלֵיל שְׁמוּרִים, שְׁהֵאִיר עֲלֵיהֶם אֵז הָאָרָה גְדוּלָּה מִשָּׁם שְׁלֹא כְּסֹדֵר כִּידוּעַ בְּפִגְנוֹת".

להתחיל כל פעם חדש - השם באחוריים

קריאת התורה ו אותיות נא ונב

תִּקְנּוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל לְהַתְּחִיל כָּל סֵדֵר וְסֵדֵר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל שָׁבוּעַ, דְּהֵינּוּ בְּשֶׁבֶת בְּמִנְחָה וּבְשַׁנִּי וּחְמִישִׁי, שְׁבֻכָל אֵלוֹ הַשְּׁלֹשׁ פְּעָמִים חוּזְרִים לְאַחֲרֵיהֶם וּמִתְּחִילִין הַסֵּדֵר מִתְּחִלָּתוֹ, וְאַחֵר כִּדְ בְּשֶׁבֶת הַבָּאָה חוּזְרִים וּמִתְּחִילִין הַסֵּדֵר מִתְּחִלָּתוֹ וְגוֹמְרִים אוֹתוֹ, וְכֵן בְּכָל שֶׁבֶת וְשֶׁבֶת. כִּי כְּבָר מְבֹאָר שְׁקִרְיַאת הַתּוֹרָה בְּצִבּוֹר הוּא לְהַזְכִּיר וּלְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם שִׁיתְּחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, שְׂזֶה עֵקֶר קְבֻלַּת הַתּוֹרָה, עַל כֵּן

א. שער הכונות דרושי הפסח דרוש ג ובפרי עץ חיים שער חג המצות פרק א.

וְלִהְיוֹת אֵל הַקְּדוּשָׁה, לְתַן לְאַבְרָהָם כֶּסֶף וְרִכּוּשׁ וְהוֹן רַב, שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת נְצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁהוּכְרָחוּ לְהִקְיָא וּלְהוֹצִיא וּלְהַחְזִיק אֶת הַקְּדוּשָׁה עַל יְדֵי זֶה דִּיקָא שְׂרָצוּ לְשֹׁלֵט בְּשָׂרָה וְכוּ'.

חלק לבם

תפילין ד אות ה

כָּל הָעֵקְמִימִיּוֹת שְׁבֻלָב, וּבְפֶרֶט מִי שְׁפָנָם חֵם וְשָׁלוֹם בְּטַפֵּי הַמַּח, שְׂאֵזִי נִפְנָם מַחוּ, וְאֵזִי נִתְעַקֵּם לְבוֹ בְּכַמָּה מִינֵי עֵקְמִימִיּוֹת בְּלִי שְׁעוֹר וְעֵרֶךְ, שְׁנִתְעַקֵּם וְנִפְתַּל לְבוֹ בְּכַמָּה מִינֵי פִתּוּלִים וְעֵקְמִימִיּוֹת, וְכָל אֵלוֹ הָעֵקְמִימִיּוֹת שְׁבֻלָב בְּחִינַת (תהלים לח) "לְבִי סָחַרְחַר" הֵם בְּחִינַת מַחְלַקַת דְּסִטְרָא אַחֲרָא, בְּחִינַת (הושע י) "חֲלַק לְבָבִים", כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא הִיא בְּבְחִינַת מַחְלַקַת, כְּמוֹבֵא בְּמָקוֹם אַחֵר (בסימן סב). וְזֶה הַמַּחְלַקַת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא בְּחִינַת עֵקְמִימִיּוֹת שְׁבֻלָב שְׂרָשׁוּ בְּכַמָּה מִינֵי הַשְּׁתִּלְשּׁלוֹת מִבְּחִינַת מַחְלַקַת שְׁבֻקְדוּשָׁה וּכְשִׁמְאֲמִין שְׁמַחְלַקַת שְׁבֻקְדוּשָׁה שִׁישׁ בֵּין הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים כְּלוֹ חֵד, כִּי 'אֵלוֹ וְאֵלוֹ דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים', אֵזִי נִמְתָּק וְנִתְבַּטַּל כָּל מִינֵי מַחְלַקַת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא שְׂשִׁרְשׁוּ מִמַּחְלַקַת שְׁבֻקְדוּשָׁה.

אמונה בחינת ראייה

תפילין ו אות יב

עֵקֶר יְצִיאַת מְצָרִים הִיָּה בְּזִכּוֹת רְאִיָּת פָּנַי הַצַּדִּיק, בְּחִינַת 'וְרָאָךְ וְשָׁמַח בְּלִבּוֹ' כְּנ"ל, וְכֵן

בְּכֹל פֶּעַם זֶה בְּחִינַת הַשֵּׁם שְׁכוּתֵינִי בְּאַחֲזֵרִים
 (וְכוּ, עֵינֵי שָׁמַיִם) וְכֵן הוּא שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, שֶׁהוּא
 בְּחִינַת שִׁיר פְּשׁוּט, כְּפוּל, מְשֻׁלָּשׁ, שֶׁהוּא י'
 י'ה' י'ה'ו', שֶׁבְּכֹל אֵלוֹ הַשֵּׁלֶשׁ פְּעָמִים חוּזְרִים
 לְאַחֲזֵרִים לְתַחֲלָתוֹ וְאֵין גּוֹמְרִים הַשֵּׁם, וְאַחַר
 כֵּן מִתְחִילִין אוֹתוֹ וְגוֹמְרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 מְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא שֵׁם הַיּוֹהֵה בְּשִׁלְמוֹת, זֶה בְּחִינַת
 הַנִּלְשָׁן שֶׁאַחַר כֵּן בְּפֶעַם הַרְבִּיעִי שֶׁהוּא בְּשִׁבְת
 הַבְּאָה, מִתְחִילִין הַסֵּדֶר וְגוֹמְרִים, וְזוֹכִין לְבְּחִינַת
 קְבֻלַּת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת שֶׁהוּא שְׁמָא דְקַדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַם הַשִּׁיר וְהַנְּגוּן
 הַנִּלְשָׁן שֶׁהוּא שִׁיר פְּשׁוּט כְּפוּל מְשֻׁלָּשׁ וּמְרַבֵּעַ.
 כִּי פְּשׁוּט כְּפוּל מְשֻׁלָּשׁ, נִמְשָׁךְ בְּשִׁלְשׁ פְּעָמִים
 שֶׁקְּרָאוּ קִדְּם שִׁבְת, וּמְרַבֵּעַ נִמְשָׁךְ בְּשִׁבְת,
 שֶׁהוּא הַהֲתַחֲלָה וְהַגְּמָר.

חלק לבם

בית הכנסת ה אות לב

תִּקַּן שְׁלֹמֹה עֲרוּבִין לְשִׁבְת, דְּהֵינּוּ שִׁיְהִיָּה אֶסּוּר
 לְהוֹצִיא אֶפִּילוּ מִבֵּית לְבֵית מְרִשׁוֹת הַיְחִיד
 לְרִשׁוֹת הַיְחִיד שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּלֵי עֲרוּב וְשִׁתּוּף. כִּי
 עֵקֶר אֲחִיזוֹת הַחִיצוֹנִים הוּא מִבְּחִינַת שְׁנוּי רִשׁוֹת
 בְּחִינַת מַחְלָקָת, כִּי הַסְּטָרָא אֲחֲרָא הוּא בְּחִינַת
 כְּפִירוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת מַחְלָקָת, בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ י'
 ב): "חֲלַק לְבָם" כְּמִבְּאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּסִימָן סב).
 וְעֵקֶר אֲחִיזוֹת הַמַּחְלָקָת הוּא בְּשִׁשֶּׁת יְמֵי הַחַל,
 שֶׁבָּהֶם אֲחִיזוֹת הָעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהוּא
 בְּחִינַת מַחְלָקָת, שֶׁמִּשָּׁם בְּחִינַת אֶסּוּר וּמִתָּר
 כְּשֶׁר וּפְסוּל וְכוּ, שֶׁצָּרִיכִין לְבַרְרֵם עַל יְדֵי פְּסִקֵי
 הַלְכוֹת שֶׁל שְׁשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה כִּידוּעַ, שֶׁבְּשִׁבְלֵי

מִתְחִילִין כָּל סֵדֶר שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּכֹל שָׁבוּעַ,
 כְּנֶגֶד שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים אֱהִיָּה שְׁגֻלָּה ה' יִתְבָּרַךְ
 לְמוֹשֶׁה בְּתַחֲלַת הַגָּאֻלָּה שֶׁעֲקָרָה הָיָה מִתֵּן
 תּוֹרָה, שֶׁהֵם מְרַמְזִים שֶׁצָּרִיכִין לְהִתְחִיל בְּכֹל
 פֶּעַם מְחֻדָּשׁ. וְזֶה מְרַמְזוֹ מֵה שֶׁמִּתְחִילִין הַסֵּדֶר
 שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים, וּבְכֹל פֶּעַם חוּזְרִים וּמִתְחִילִין
 אוֹתוֹ מְחֻדָּשׁ, כְּנֶגֶד שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים אֱהִיָּה הַנִּלְשָׁן.
 וְאַחַר כֵּן חוּזְרִים וּמִתְחִילִין בְּשִׁבְת הַבְּאָה
 וְגוֹמְרִים הַסֵּדֶר בְּשִׁלְמוֹת, כִּי עַל יְדֵי כָּל אֵלוֹ
 הַהֲתַחֲלוֹת הַכְּפוּלִים בְּשִׁלְשׁ כַּנִּלְשָׁן, עַל יְדֵי
 זֶה זוֹכִין אַחַר כֵּן לְהִתְחִיל וְלִגְמֹר בְּשִׁלְמוֹת.
 כִּי 'לִית רְעוּתָא טְבָא דְאַתְאֲבִיד' (זוּרֵר תְּרוּמָה דף קנב),
 מִכָּל שֶׁפִּן עֲבָדָא וְעֵשְׂיָה טוֹבָה שְׁעוֹשִׂין בְּכֹל
 פֶּעַם שֶׁמִּתְחִילִין בְּעִבּוּדַת ה', וְכֹלֵם מִתְקַרְבִּין
 וּמִתְקַבְּצִין לְעִזְרָתוֹ, עַד שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְחִיל וְלִגְמֹר
 עִבּוּדָתוֹ כְּרָאוּי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁאַחַר אֵלוֹ
 הַשֵּׁלֶשׁ פְּעָמִים שֶׁמִּתְחִילִין הַסֵּדֶר מִתְחִלָּתוֹ בְּכֹל
 פֶּעַם וְאֵין גּוֹמְרִין אוֹתוֹ, אַחַר כֵּן מִתְחִילִין אוֹתוֹ
 בְּשִׁבְת וְגוֹמְרִין אוֹתוֹ, כִּי בֵּן הַדְּבָר בְּעִבּוּדַת ה',
 שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה וְכוּ"ל:

וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת שִׁיר פְּשׁוּט כְּפוּל וּמְשֻׁלָּשׁ
 וּמְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא הַנְּגוּן הַקְּדוּשׁ שֶׁזּוֹכִין עַל יְדֵי
 בְּחִינַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נְבוּאָה,
 שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי כָּל הַתְּקוּנִים הַמְּבֹאָרִים שָׁם.
 כִּי שִׁיר פְּשׁוּט כְּפוּל וּמְשֻׁלָּשׁ וּמְרַבֵּעַ הוּא בְּחִינַת
 שֵׁם הַיּוֹהֵה בְּרוּךְ הוּא בְּאַחֲזֵרִים, שְׁכוּתֵינִים
 תַּחֲלָה הַיּוֹד, וְאַחַר כֵּן י'ה', וְאַחַר כֵּן י'ה'ו'
 וְכוּ, נִמְצָא, שֶׁחוּזְרִים בְּכֹל פֶּעַם לְאַחֲזֵרֵי
 לְתַחֲלַת הַשֵּׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁחוּזְרִים בְּכֹל
 פֶּעַם וּמִתְחִילִין מְחֻדָּשׁ, [וְכֵן מְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה
 "וַיִּסַּב אֱלֹהִים" בְּסִימָן סב חֲלַק א, שֶׁהִתְחִלָּה

על פי ששניהם רשות היחיד, הוא כעין ברור שאסור בשבת, שלא לעורר אז שום מחלוקת חס ושלום, כי אז הכל שלום כנ"ל, על כן תקן שלא להוציא מרשותו לרשות חברו כי אם על ידי ערוב ושתוף, שיתערבו וישתתפו הרשויות יחד על ידי הפת שנותניו, כדי שיחשבו כלם כאחד ולא יהיה ביניהם שום שנוי רק שלום ואחדות, שזהו עקר ענין ערוב כמבאר בדברי רבותינו ז"ל בגמרא. ועל כן צריכין שלא יקפיד אחר על חברו, וכן תקנו כמה דברים בערוב ושתוף מפני דרכי שלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (גיטין נב). כי עקר הערוב הוא בשביל בפול המחלוקת, שמשם אחיזת החיצונים המתגרים על כבישת ארץ ישראל וכו' כנ"ל. ועל כן היה התקון על ידי שלמה דיקא שבנה הבית שאז נכבשה ארץ ישראל בשלמות, כי הוא בחינת מלך שהשלום שלו, בחינת שבת שלום וכנ"ל.

בירור המאכלים על ידי אמונה

נטילת ידים א

אכילה ותפלה הם בחינה אחת, הינו בחינת ברורים שנעשה על ידי תפלה ואכילה כמובא (עין בסיון ב). ועל כן עקר קדשת האכילה הוא רק בארץ ישראל שמשם נמשך כל השפע, כי ארץ ישראל הוא בחינת אמונה, וכל הברורים נעשין על ידי אמונה כמובא, וכמו שכתב רבינו (במאמר יסב' סימן סב) שברור המאכלים הם על ידי אמונה בבחינת 'ורעה אמונה', וזה נעשה

זה צריכין יגיעה גדולה כל מי שאינו עוסק בתורה, שצריך ליגע עצמו בל"ט מלאכות, לברר הברורים על ידי הל"ט מלאכות אם יתנהג בהם כראוי. ואפילו בשזוכין לברר הנצוצות בימי החל על ידי הל"ט מלאכות, עדין אינם שבים ועולים למקום מנוחתם בשלום, עד שבא שבת שהוא בחינת שלום, בחינת שבת שלום, שאז הוא בחינת נייחא לעלאין ותתאין, ואז דיקא "יתפרדו כל פועלי און" (תהלים צב, י) שכל השונאים והאויבים המתגרים על כבישת ארץ ישראל בכל ימי החל, כלם בטלים אז, כי אז 'כל שולטני רוגזין ומארי דדינין בלהו ערקין' וכו' (זוהר תרומה דף קלה.), ואז הוא נייחא לכל הנצוצות. כי אז בשבת הוא בחינת "והיה בהניח לה' ה' אלהיך מכל אויביך", שזה הוא בימי שלמה, שהוא מלך שהשלום שלו שהוא בחינת שבת [כמובא בדבריו ז"ל בהמעשה של בן המלך שנחלף (ספורי מעשיות מעשה יא), עין שם]. על כן שבת מאיר להבית המקדש שנבנה על ידי שלמה דיקא, כמו שכתוב (ויקרא כו, ב): "את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו" (כמו שכתוב במקום אחר בלקושי תנינא סימן סז), כי שבת הוא בבחינת שלמה, בחינת "שיר השירים אשר לשלמה" שנתעורר בשבת כידוע.

ועל כן שלמה המלך שהוא בבחינת שבת שלום, שאז הוא עקר כבישת ארץ ישראל בחינת 'והיה בהניח לה' וכו' מכל אויביך' וכו' כנ"ל, על כן הוא דיקא תקן ערובין לשבת, שלא להוציא בשבת משום רשות לרשות חברו בלי ערוב ושתוף, כדי שלא לעורר בשבת שום שנוי רשויות. שפשוטאין מאחד לחברו, אף

הדעת טוב ורע, שאז נגזר עליו "בזעת אפיקך תאכל לחם" וכו' (בראשית ג, יט), שהם כל המלאכות והיגיעות הנ"ל עד שנעשה לחם, והכל בשביל פרורים לבער הרע והפסלת ולברר הטוב. ועל כן באמת עקר הפרור ברוחניות נעשה על ידי ישראל, על ידי עשר מצוות הנוהגות בפת כנ"ל. וכל אלו הפרורים לברר הטוב מהרע האכל מהפסלת, לנקות התבואה ממיץ ותבן שהם בחינת הקלפות הקודמין לפרי, הכל הוא לברר האמונה הקדושה שפגם בה אדם הראשון, שהוא על ידי שדוחין ומבערין מהמח הקשיות שיש בלב כל אחד, שמהם נמשכין כל מיני כפירות, שהם בחינת הקלפות בחינת מיץ ותבן החופין על החטה כמובן בתקוני זוהרי ובזוהר הקדוש (פנחס דף רכ"ו.) לענין ברור ההלכה, שהוא בחינת לברר החטה ממיץ ותבן.

כי הכל אחד, כי על ידי האכילה נמשך חיות להאדם, ועקר החיות הוא הדעת והחכמה, כמו שכתוב (קהלת ו, יב): "החכמה תחיה", ועל כן המאכל בשרשו בפרט הלחם שהוא העקר, גבה מאד, כי משרש בו פח וחיות שהוא בחינת 'חכמה', להחיות את האדם ולקשר נפשו בגופו. אבל מחטא אדם הראשון יש סביב הלחם פסלת הרבה שהם מיץ ותבן וכו', שהם בחינת הקשיות, שהם בלבול הדעת שמסבבין את המח עד שאין יכול להבין ההלכה על בריה שהם דיני התורה הקדושה, ששביל זה צריכין להתנגע מאד לברר ההלכה מהקשיות שהם בחינת מיץ ותבן, כמו שאיתא בתקוני זוהר כנ"ל. וביותר צריכין לברר הלחם מהקשיות והפסולות שרוצים לבלבל את האמונה ב. הקדמה דף יא: ובתקון סט דף קיד: ובתקון ע דף קל:

על ידי ארץ ישראל בבחינת "שכן ארץ ורעה אמונה" (תהלים לו, ג), ששם נזונו מאמונה שעל ידה כל הפרורים.

בירור המאכלים על ידי אמונה

נטילת ידיים ד אות ה

כשזוכין לאמונה שלמה אין צריך לצום, כי על ידי האמונה אזי האכילה בבחינת מזונא דנשמתא, שזהו בחינת אכילת ישראל הנשרים בחינת אכילת שבת, כי על ידי אמונה עקר ברור האכילה כמבאר במקום אחר (בסימן סב) בחינת "ורעה אמונה" (תהלים לו, ג). אבל על ידי שפגמו בארץ ישראל ופגמו באמונה, על כן צריכין לצום להכניע מזונא דגופא על ידי הצום.

תיקון המאכלים על די אמונה

נטילת ידיים ו אות יב

אכילת ישראל צריכה להיות בקדשה גדולה, ועקר האכילה המשביע את האדם הוא הלחם, ועל כן יש בו עשרה מצוות, כמו שכתוב בטור ושלחן ערוך (קס"ד, ד), כי צריכין לברר התבואה והלחם בכמה פרורים. וזה בחינת כל הטרחות והיגיעות שפורחין בהתבואה עד שנעשה לחם, שהם: החרישה והזריעה והקצירה והפרור ממיץ ותבן, ואחר כך: לטחנו ולנפותו ולנקותו מסבין ומרסין וכו'. וכל זה נמשך מחטא אדם הראשון שחטאו היה באכילה שאכל מעין

הוא בחינת החיות 'שה' יתברך מחיה ומקים כל העולמות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: 'הני חמשה ברכי נפשי כנגד מי וכו', מה הקדוש ברוך הוא זן את כל העולם, אף הנפש זנה את הגוף, מה הקדוש ברוך הוא מלא כל העולם וכו' (ברכות י). ועל כן באמת נעשה יחוד גדול על ידי אכילה בקדשה (כמו שכתב אדמו"ר ז"ל בהתורה "יוסב" וכו' בלקוטי א סימן סב), כי זהו כלל כל היחודים בשמחברין ומיחדין כל העולמות בשרש חיותם, שהוא מחיה את כלם.

אכילת הצדיקים מבררת ניצוצות ומקרבת רחוקים

שמאי שהיה קפדן לא היה רוצה לאכל כי אם בשהמאכל נתקדש בקדשת שבת על ידי שהזמינה לשבת. אבל בלא זה לא רצה להעלות המאכל של חול לקדשת שבת, שזהו בעצמו מה שלא רצה לקרב גרים הרחוקים שהם בבחינת חל להעלותם אל הקדשה שהיא בחינת שבת. כי לא רצה לקרב הרחוקים כי אם מי שיוכל להעלותו לקדשת שבת ממש וכנ"ל.

'אבל הלל מדה אחרת היתה בו' שהיה ענו מאד והוריד והשפיל עצמו מאד לכל הרחוקים מאד מאד עד שהתגבר להמשיך קדשת שבת לכל המקום אשר הם שם. שזהו בחינת חנכה שממשיכין קדשת שבת למטה לבחינת ימי החל ממש, שזהו בחינת מה שלא נהג שמאי שלא אכל כי אם בשהזמין תחלה

הקדושה שזה העקר. כי עקר תקון האכילה הוא על ידי אמונה כמו שכתוב במקום אחר (בסימן סב), כי עקר קיום הדעת ושלמותו הוא על ידי האמונה כמבאר בדבריו ז"ל כמה פעמים (שיחות הר"ן ריו).

הלכה פסוקה

שבת ו אות ד

כל ששת ימי החל יש בהם אחרות המחלקת הנמשך מעין הדעת טוב ורע שהוא בחינת פשר ופסול טהור וטמא וכו', שהם בחינת ששה סדרי משנה שיש בהם מחלקת הרבה, שכל זמן שאין מבררין ההלכה פסוקה משתלשל משם המחלקת דסטרא אחרא חס ושלום, פמובא בדבריו ז"ל בכמה מקומות (סימן סב). אבל בשבת הוא ברור ההלכה, כי שבת הוא בחינת שביתה וניחא בחינת שלמות הדעת כי אז מתבטל זהמת הנפש שהוא בחינת הרע של עין הדעת טוב ורע. כי שבת אגין על אדם הראשון כמו שאיתא בזהר הקדוש (תרומה קלח). על כן אז הוא בחינת ברור ההלכה פמובא.

על ידי אכילה בקדושה

נעשה יחוד גדול

עירוני תחומין ו אות יב

האכילה מחברת הגוף עם הנפש, שזהו בחינת יחוד וחיבור וכלליות כל העולמות בה' יתברך, כי בחינת הנפש לגבי הגוף שמחיה ומקים אותו

בירור האכילה על ידי אמונה

תענית ד אות כה

עקר בירור האכילה על ידי אמונה [כמו שמבאר במקום

אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן סב)].

ועל פן הזמינה אסתור את המן על סעדתה, כי היא אכלה בקדושה גדולה עד שפררה כל הטוב מהמן בשעת הסעדה. והמן, שהוא פגם אכילת עין הדעת טוב ורע, שהוא פגם אמונת חכמים, נדון פמותרות האכילה. ועל ידי זה היתה מפלתו מאחר שבררו הטוב ממנו שהוא חיותו על ידי האכילה דיקא וכנ"ל. ועל פן היתה מפלתו בשעת הסעדה דיקא וכנ"ל.

לשבת. כי הלל אמר 'ברוך ה' יום יום' וכו', הינו שהיה מתגבר להמשיך קדשת שבת על המאכל אף על פי שלא הזמינו לשבת. וכמו כן היה מקרב רחוקים אף על פי שלא הכינו עצמן פראוי ושהיו ראויים לקדשם בקדשת שבת, כי הוריד והשפיל עצמו לכל הרחוקים להמשיך להם קדשת שבת, וכן נהג בענין המאכלים כנ"ל, כי המשכת קדשת אכילת שבת לאכילת ימי החל והמשכת קדשת שבת על הרחוקים מאד הם בחינה אחת כנ"ל. וגם על ידי האכילה בעצמה של גדולי הצדיקים הם מבררים ניצוצות ונפשות ומקרבים רחוקים על ידי זה [כמובן במקום אחר (סימן סב)].

כל הימים מקבלים כח

מההתחלה

חנוכה א

גר חנכה בכל יום 'מוסיף והולך', כי אסור לעמד על מדרגה אחת, רק צריך להוסיף קדשה בנפשו בכל יום ויום, ושהיה שכלו מוסיף והולך בכל יום ויום וזה שמוסיפין בכל פעם על הניר הראשון והניר הראשון קים בכל הימים, כי כשמדליק בליל שני נרות הם בנגד לילה ראשונה ושנייה, וכן בליל שלישי וכו', נמצא שהניר הראשון של לילה הראשונה הולכת עם כל הנרות של כל הלילות, זה בחינת מה שפתב רבנו (בסימן סב) שכל התחלות קשות, מחמת שהוא יוצא מהפך אל הפך, ואחר כך כל מה שהולך ומתקדש יותר, כל העבודות

יצר הרע - מחלוקת

תענית ב

'אין יסורין בלא עון' (שבת נה.) והעון הוא בחינת מחלקת, כי עקר יניקת הסטרא אחרא והיצר הרע הוא ממחלקת [כמבאר בדברי רבינו ז"ל]. נמצא, שעל ידי העוונות שפגם במחלקת שנתן פח חס ושלום להסטרא אחרא החולקת על הקדושה, על פן נתעוררו עליו דינים חס ושלום, שהם בחינת מחלקת ומשם באים הצרות חס ושלום, שהם בנגד רצונו, בחינת מחלקת.

ולתקן זאת גוזרין תענית שהיא תקון המחלקת כנ"ל, כי הכלל שפנגד כל מיני מחלקת התקון הוא תענית.

שיש שם הם בחינת נפשות העשוקים שיורדו ונפלו ממדרגתם ממדבר לחי, ונפל מהם הדבור, כי הבהמה אין לה כח הדבור. ועל כן בבהמה השלשת שרי פרעה שהם השלש קלפות הנ"ל, הם שם בתקף והתגברות יותר. כי בחינת הדבור, בחינת הנפשות כבוש אצלם, כי שם מתגבר רוח הבהמיות שהוא בחינת הקלפות הנ"ל וכובשים את הנפש שהוא בחינת הדבור אליהם עד שיורד הנפש ממדרגתו לגמרי, ממדבר לחי כנ"ל. ועל כן צריך לשחט מן הצואר הנ"ל, לשחט הקנה וישט וורידין, להכניע שלשת שרי פרעה ואזי לשם מתכנסים ויוצאים כל הדמים, שהם הנפשות, ויוצאים ועולים מחי למדבר על ידי הברכה והספין של שחיטה.

ב. וזה שאסרו רבותינו ז"ל (חלין בא. לב.), לעשות 'גיסטרא', דהינו שלא לחתך המפרקת בשעת שחיטה, שלא להבליע הדם באיברים, כי צריך להוציא את הנפש ולהעלותה מחי למדבר דרך הצואר דוקא, בבחינת 'נפשי יצאה בדברו' כנ"ל. ועל כן אם יחתך גם המפרקת, דהינו הערף, אזי מחמת מרוצת ורדיפת הדמים, שהם הנפשות בשעת שחיטה לצאת דרך בית השחיטה. אזי אם יהיה גם המפרקת פתוח ונחתך, יבואו וירוצו הדמים לשם גם כן, ומחמת שאין שם מקום יציאתם, על כן יחזרו ויבלעו באיברים, כי דרך המפרקת אין הנפש יוצאה ועולה דרך שם, כי המפרקת היא הערף שהוא עומד אחורי הקדשה ויונק מהנפש והדבור בעת שמתגברים שלשת שרי פרעה הנ"ל. ועל כן עקר תקון השחיטה הוא לשחט רק השלשה הנ"ל, להכניעם, לגלות בית השחיטה, להוציא הנפש מבחינת מצר

של כל הימים מקבלים כח מהתחלה, וכח ההתחלה הולכת עם כל הימים, בחינת תענית, בחינת שם הוי"ה באחורים, שאות הראשונה הולכת עם כל האותיות, כמו שכותבין יוד, יוד ה"י וכו', וזה בחינת גרות חנפה, שבתחלה מדליקין גר אחד, ואחר כך א"ב, ואחר כך אב"ג, נמצא שגר ראשון הולכת עם כל הימים, כי כל הימים מקבלין כח מן התחלת חנוך העבודה שהתחיל לעלות אל השכל שהוא גר ראשון של חנפה, ואחר כך כל מה ששכלו מוסיף והולך בכל יום כל הימים מקבלים כח מהתחלה, כי כל ההתחלות קשות כנ"ל.

תענית מכניע הג' שרים

אבר מן החי א אותיות א' ב' ג'

אין שחיטה אלא מן הצואר, כי השחיטה היא להכניע כח הבהמיות ולהעלות הנפש מחי למדבר. ועל כן צריך לשחט מן הצואר דיקא, דהינו הקנה והושט וורידין שהם סמוכים לכלי הדבור. ועל כן תקון השחיטה על ידם דוקא, כי דרך שם יוצאים הנפשות בבחינת (שיר השירים ה, 1): "נפשי יצאה בדברו". ועל כן לשם מתכנסים כל הדמים בשעת השחיטה, כי שם מקומם לצאת דרך שם, כי הדם הוא הנפש ויציאת ועלית הנפשות הוא דרך שם כנ"ל.

ועל כן מחמת ששם עקר הנפש, ועל כן שם תלוי החיות, ומחמת זה נאחזים שם ביותר הקלפות, כי קנה וושט וורידין הם בחינת 'שלשת שרי פרעה' שהם עומדים שם לינוק מהדבור והנפש שיוצא דרך שם תמיד, בבחינת 'נפשי יצאה' כו' וכנ"ל. ובפרט בבהמה שהנפשות

אמת ואמונה. וצריך לזהר שלא להחליף כליהם ובגדיהם, שלא יהיה נכשל באשה זרה חס ושלום, שהוא בחינת כפירות ואמונות בוזביות, כי אמת הוא בחינת הדעת, ואמונה הוא דבר שאין בו טעם, אך עקר האמונה על ידי האמת בבחינת 'צדק כד אתחברתי באמת' וכו'. כי מי שחפץ באמת לאמתו הוא מבין במי צריכים להאמין וכנ"ל, אבל מי שמטעה את עצמו וכרוך אחר הבלי העולם ויש לו פניות של כבוד וממון ותאות עולם הזה הוא מחליף ומחפף הסדר, כי באמת מה שאפשר לשכל אנושי להבין, מצוה להבין הדבר על בריו ומה שאי אפשר להבין צריכין לסמוך על אמונה, כמו שכתוב בהתורה 'ויסב אלהים' וכו'. וזה בחינת אמת ואמונה וכנ"ל. והעקר שיהיה הכל באמת לאמתו וכל זה אי אפשר לבאר בכתב ולא בעל פה, כי עקר שלמות האמת והאמונה הוא לכל חד בפנים מה דמשער בלביה, כמו ששמעתי מפיו הקדוש ז"ל. אבל הנוטים מן האמת מחמת הבלי העולם, הם מהפכים הסדר ובמקום שצריכין אמת, דהינו בחינת דעת להבין הדבר על בריו הם אומרים שמבטלין דעתם וסומכין על אמונה, ובמקום שצריכים אמונה הם אומרים שחפצים רק להבין האמת בדעתם.

וזה בחינת האסור 'לא יהיה כלי גבר על אשה', שבמקום שצריכין אמונה, בחינת אשה כנ"ל, לא יהיה עליה כלי גבר, שהוא בחינת אמת, בחינת דעת שלא יהרס לחקר שם להבין הדבר בדעתו. ולהפך 'לא ילבש גבר שמלת אשה',

ג. כשמתחברת

הגרון, להעלותה דרך שם מחי למדבר כנ"ל. ועל כן מקום השחיטה במצר הגרון, אבל כשיהיה נפתח גם המפרקת, יפלו הדמים והנפשות לשם שזהו הפך השחיטה וקלקולה כנ"ל:

ג. וזהו שמבאר בדברי רבינו במאמר 'דרשו ה' ועזו', שהשחיטה היא בחינת תענית, עין שם. כי הוא בחינת תענית ממש, כי תקון התענית שעל ידו מכניעין השלשה שרים הנ"ל ומוציאין הנפש והדבור ממצר הגרון, שכל זה נתקן על ידי השחיטה בצואר, על ידי סבין של שחיטה וברפת השחיטה כנ"ל, עין כל זה במאמר 'ויסב אלהים' (כסיון סב).

יצר הרע - מחלוקת

ריבית האות א

כל כח היצר הרע ביותר הוא על ידי מחלוקת, כמו שמבאר בהתורה 'ויסב' וכו', וכמו שהפליגו רבותינו ז"ל בעצם גנות המחלוקת, שעל ידי זה נחרב בית שני וכו', ועדין לא חזרנו לארצנו על ידי זה.

מה שאפשר להבין, מצוה להבין, ומה שאי אפשר, צריך לסמוך על אמונה

שם אות נב

"לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה" (דברים כב, ה), כי איש ואשה זה בחינת

אֱלֹקִים (בסימן סב), וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי פָּגַם עֵץ הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם הַבְּרִית שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְעַרַב טוֹב וְרַע וְנִתְעַרְבַּב הַדַּעַת וּמִזֵּה נַעֲשֶׂה מִחֻלְקַת שֶׁהוּא מֵעֲרוּב הַדַּעַת וּמִשָּׁם יִנְיָקְתֶם כַּנֶּלְוָה. וְעַל כֵּן הַפְּסָקִי הַלְכוֹת הֵם תְּקוּן לְזֵה, כִּי עַל יְדֵי שְׂמִינְיֵי הַחֵלֶכֶת הָאֲסוּר וְהַמְּתָר וּמִכְרִיעֵין בֵּין הַמִּחְלָקַת שֶׁבְּקִדְשָׁה וְנַעֲשֶׂה שְׁלוֹם, עַל יְדֵי זֶה נִכְנַע מִחֻלְקַת הַסְּטָרָא אַחֲרָא שֶׁיִּנְיָקְתֶם מִמִּחְלָקַת. וְעַל כֵּן הַבְּגָדִים שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַת פְּסָקִי הַלְכוֹת, בְּבַחֲיַנַת חֲלוּקָא דְרַבְנָן, עַל כֵּן הֵם שְׂמִירָה מִן הַקְּלָפוֹת, וְהֵם בְּבַחֲיַנַת תְּקוּן הַבְּרִית, כִּי הֵם בְּחִינַת תְּקוּן הַמִּחְלָקַת כַּנֶּלְוָה.

וְעַל כֵּן צָרִיד לִתֵּן רֵאשִׁית הַגֵּז לַכֹּהֵן, כִּי הַכֹּהֵן הוּא בְּחִינַת בְּרִית שְׁלוֹם וְעַל יְדֵי רֵאשִׁית הַגֵּז שְׂנוֹתָן לַכֹּהֵן עַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂין הַבְּגָדִים בְּבַחֲיַנַת שְׁלוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּסָק הַלְכָה שֶׁעוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין הַמִּחְלָקַת כַּנֶּלְוָה. וְעַל כֵּן הַהוֹרָאָה נִתְּנָה לַכֹּהֲנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: יוֹרוּ מִשְׂפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב כִּי עַל יְדֵי שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַת שְׁלוֹם הֵם יְכוּלִים לְהַכְרִיעַ הַפְּסָק הַלְכָה וּלְהוֹרוֹת כִּי זֶה בְּחִינַת שְׁלוֹם כַּנֶּלְוָה. וְאֵזִי הַבְּגָדִים בְּבַחֲיַנַת שְׂמִירָה וְתְקוּן עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁלוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּסָקִי הַלְכוֹת כַּנֶּלְוָה:

וְזֶה בְּחִינַת אֲסוּר שֶׁעֲטִינוּ, כִּי צָרִיד לְשָׂמֵר הַבְּגָדִים מִמִּחְלָקַת, דִּהְיִינוּ צָמֵר וּפְשָׁתִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מִחְלָקַת, כִּי הֵם שְׁנֵי הַפָּכִים כַּנֶּלְוָה בְּהַלְכוֹת כִּלְאֵי בְּגָדִים (הַלְכָה א). וְהַבְּגָדִים צָרִיכִין לְהִיּוֹת בְּבַחֲיַנַת שְׁלוֹם. וְעַל כֵּן הַכֹּהֵן בִּשְׁעַת עֲבוּדָה שָׂאָז הוּא בְּתַכְלִית הַשְׁלוֹם, כִּי הָעֲבוּדָה הִיא בְּחִינַת בְּרִית שְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "הַנְּנִי"

שֶׁבְּמָקוֹם שֶׁאֶפְשָׁר לְהַבִּין הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת גִּבּוֹר, בְּחִינַת (תְּהִלִּים מו, ד ה) "חַגּוֹר חֲרָבְךָ עַל יַרְךָ גִּבּוֹר הוֹדֵךְ וְהִדְרֵךְ, וְהִדְרֵךְ צֹלַח רֶכֶב עַל דְּבַר אֱמֶת וְעִנּוּה צֶדֶק" וְכו', שֶׁזֶה נֶאֱמָר עַל הַתְּלִמִּיד חָכֵם הָאֱמֶתִי שְׁלוֹחֵם מִלְּחַמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה וּמְבַרֵּר דְרָכֵי הַתּוֹרָה בְּאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ. וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֵׁם שֶׁזֶה נֶאֱמָר לְעִנּוּן מִלְּחַמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא גִּבּוֹר, וְאֲסָרָה הַתּוֹרָה עָלָיו שֶׁיִּלְבַּשׁ שְׂמֵלֶת אִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, כִּי בְּמָקוֹם שֶׁיְכוּלִין לְבַרֵּר הָאֱמֶת בְּדַעַת, צָרִיכִין לְבַרְרוֹ עַל פִּי דְרָכֵי הַתּוֹרָה וְלֹא לְהַפְּךָ הָאֱמֶת וְהַדַּעַת הָאֱמֶתִי וּלְשַׁקֵּר בְּהָאֱמֶת עַל יְדֵי אֲמוּנָה שֶׁל שֶׁקֶר וְכוּב. וְכֹל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְבַרֵּר רַק מִי שֶׁחָפֵץ בְּאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ וְאִינוּ מִטְעָה אֶת עַצְמוֹ יְכוּל לְהַבִּין לְפִיּוֹם מַה דְּמִשְׁעֵר בְּלִיבִיהֵם הֵיכֵן הַדַּעַת הָאֱמֶתִי שֶׁרְאוּי לְסַמְךָ עָלָיו. מֵאַחַר שֶׁרוֹאִין שְׂמִינְיֵי דַעַת אֱמֶתִי כֹזֵה. וּמַה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין בּוֹדְאֵי צָרִיד לְבַטֵּל דַּעַתוֹ נִגְדוֹ וְלְסַמְךָ עַל אֲמוּנָה וְכוּב"ל, אֲבָל לֹא לְהַפְּךָ חֵם וְשְׁלוֹם, לְמֵאִם בְּהַדַּעַת הָאֱמֶתִי וּלְבַטֵּל דַּעַתוֹ נִגְדַת הַכְּסִילוֹת שֶׁאִין רוֹאִין שֵׁם שֶׁכֵּל אֱמֶתִי. וְה' אֱלֹהִים אֱמֶת יוֹרֵה הָאֱמֶת וְיִתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב וְיִוְרְנוּ בְּדַרְךְ הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ כֹּל יְמֵי חַיֵּינוּ לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

אחיזת הסטרא אחרא ממחלוקת ראשית הגז א

עַקֵּר אַחֲזִיזַת הַסְּטָרָא אַחֲרָא הוּא מִן הַמִּחְלָקַת, כִּי הֵם בְּבַחֲיַנַת מִחְלָקַת, כְּמוֹכָא בְּמֵאֲמָר וַיִּסַּב

הלכה - שלום

יבום גאותו

עקר השלום על ידי אמונת חכמים, כי החכמים הם בחינת תורה שבעל פה והם מבררים ההלכה האסור והמתיר וכו' כנ"ל, ועל ידי זה נעשה שלום גדול ונתפטר המחלוקת והשנאה, כמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סימן סב). וזה בחינת שבת שלום שזוכין על ידי אמונת חכמים, כי בשבת נעשה שלום ונתברר ההלכה, כי ששת ימי החל הם בחינת אסור ומתיר, כשר ופסול, טמא וטהור כמובא. ועל ידי שבת נתבררים הששת ימי החל, הינו שנתברר האסור והמתיר, כי עקר תקון וברור של ששת ימי החל נשלם בשבת כי אז נעשה שלום ונתברר ההתיר מן האסור וכו', כי עקר שלמות תורה שבעל פה, דהינו הלכה פסוקה בברור הוא בשבת שאז נכלל הכל ברזא דאחד בבחינת הוא אחד ושמו אחד.

יניקת הרע ממחלוקת

שם אות כא

שלום גדול היה עקר תקף הנם של פורים, כמו שכתוב (אסתר ט, ל), "וישלח ספרים אל כל היהודים דברי שלום ואמת". וכמו שפסימת המגילה, "דרש טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו". כי עקר הוא השלום, שהוא תקון כל העולמות והוא ההפך ממש משנאת עשו המן ד. תיקונים מזוהר חדש דיבור המתחיל ויהי לי שור וחמור.

נתן לו כו' והיתה לו ברית כהנת עולם", דהינו העבודה. ועל פן בשעת עבודה שלוש בגדי כהנה מתר בהם שעטניו, אדרבא, זה עקר מצותם, כי מחמת שהוא בתכלית השלום אזי יכול להכריע ולעשות שלום אפלו בין צמר ופשתים שהם שני הפכים. וזהו תכלית השלום, כי עקר מעלת השלום כשעושיין שלום בין שני הפכים, כמו שכתב רבנו גרו' יאיר (בסימן ס). ועל פן עקר מצות בגדי כהנה שיהיה מפלאים כנ"ל:

על ידי אכילה נעשה יחוד

קידושי א

סעדת המשחה של נשואין היא עקר החפה, כמובא בדברי רבותינו ז"ל בגמרא (עין סוכה כה:), כי עקר שלמות הכבוד והמלכות בבחינת פנים הוא על ידי אכילה בתקונה דיקא, וכמובא במאמר "ויסב אלקים" (סימן סב) שעל ידי האכילה נעשה יחוד בבחינת אפין באפין בבחינת (רות ב, יד): "ויאמר בעז אל רות לעת האכל", דיקא, "גשי הלם", עין שם. וזהו בחינת התענית שנוהגין חתן וכלה להתענות קדם החפה, כי התענית הוא תקון תאות אכילה שעל ידי זה חוזרת פנים בפנים, כמובא שם במאמר "ויסב", עין שם היטב, ועל פן מקדם מתעניין כדי לתקן תאות אכילה, ואחר כך מרבין בסעדה דיקא והיא סעדת מצוה בבחינת אכילה בקדשה, כי על ידי זה נעשה היחוד בבחינת אפין באפין כנ"ל. ועל פן הסעדה היא עקר החפה, כמובא בגמרא.

בְּחִינַת עֲלִית הַשַּׁחַר בְּחִינַת "וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נֶכּוֹן הַיּוֹם", כִּי הֵם מִתְחַזְּקִים בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה מִתּוֹךְ חֲשֻׁכַת לַיְלָה עַד שְׁעוֹלָה וּמְאִירָה לָהֶם בְּשִׁמְשׁ בְּצַהָרִים.

עיקר האמונה על ידי שלום

שם אות לג

שְׁלוֹם כּוֹלֵל כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי קֹדֶם כָּל תְּקוּן כְּשֵׁי אֵיזָה חֶסְרוֹן וּפְגָם בְּיָדָיו אֵין שְׁלוֹם, וּכְשֶׁמִּתְקַנֵּים זֶהוּ בְּחִינַת שְׁלוֹם שֶׁנִּשְׁלַם הַדְּבָר בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל כֵּן 'לֹא מֵצֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלֵי מַחְזִיק בְּרַכָּה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם', כִּי עֵקֶר כָּל הַתְּקוּנִים הֵם עַל יְדֵי הָעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת. וְעֵקֶר תְּקוּן הָעֲצוֹת הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁלוֹם בְּבְחִינַת "וְעֲצַת שְׁלוֹם תִּהְיֶה" וְכוּ', כִּי מִקֶּדֶם תְּקוּן הָעֲצָה הִיְתָה הָעֲצָה חֲלוּקָה לְשִׁתִּים, שֶׁהִיָּה חֲלוּק לְבוֹ וְלֹא הִיָּה יוֹדֵעַ לְתַת עֲצָה בְּנִפְשׁוֹ. וְעֵקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי שְׁזוּכָה לְעֲצָה שְׁלֵמָה בְּחִינַת שְׁלוֹם בְּחִינַת עֲצַת שְׁלוֹם כִּנ"ל וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁלוֹם שְׂאִין לְבוֹ חֲלוּק עַל ה', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה 'וַיִּסַּב' (בְּסִימָן סב) שֶׁעֵקֶר הָאֱמוּנָה עַל יְדֵי שְׁלוֹם, עֵינֵי שֵׁם.

אמונה הוא רק במה שאין מבינים

פקדון ה אות ז

מִי שְׂרוּצָה לְחוּם עַל חַיּוֹ צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרַךְ עַד שְׂיִתְחַזַּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים כָּל כָּךְ.

אִישׁ צָר וְאוֹיֵב, וְעַל יְדֵי הַשְּׁלוֹם עֵקֶר הַכְּנָעוֹת, כִּי יִנְקָתוֹ רַק מִשְׁנֵאָה וּמִחֲלָקֶת וּכְמוֹכָא בְּמָקוֹם אַחֵר, וְהַשְּׁלוֹם נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים. וְזֶה בְּחִינַת "דִּרְשׁ טוֹב לְעִמּוֹ וּדְבַר שְׁלוֹם" וְכוּ', 'דִּרְשׁ טוֹב' זֶה בְּחִינַת תְּקוּן תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּה, אֱמוּנַת חֲכָמִים, שְׂדוּרְשֵׁין אֶת הַתּוֹרָה וּמְבַרְרִין הַהֲלָכָה, וְזֶה בְּחִינַת "דִּרְשׁ טוֹב לְעִמּוֹ", כִּי כָּל זְמַן שְׂאִין מְבַרְרִין הַהֲלָכָה אֲזִי הוּא בְּבְחִינַת (משלי יא, כז): "וְדִרְשׁ רַעָה תְּבוֹאֲנֻנִי", כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנּוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן ט), כִּי אֲזִי עֲדִין מְעַרְב טוֹב וְרַע, אֲבָל כְּשֶׁמְבַרְרִין הַהֲלָכָה אֲזִי נִתְבָּרַר הַטּוֹב מִהַרַע, וְאֲזִי הוּא בְּבְחִינַת "דִּרְשׁ טוֹב" וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה שֶׁמְבַרְרִין הַהֲלָכָה בְּחִינַת "דִּרְשׁ טוֹב", עַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל הַמִּחֲלָקֶת וְנִתְרַבֶּה הַשְּׁלוֹם. וְזֶה בְּחִינַת "וּדְבַר שְׁלוֹם", כִּי עַל יְדֵי "דִּרְשׁ טוֹב" עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם כִּנ"ל.

אמונה כאילו רואה

הפקר ונכסי הגר ד אות ד

"עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנֶּבֶל וּכְנֹזֵר אֶעֱרֶה שַׁחַר" נֶאֱמַר עַל קִימַת חֲצוֹת כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְזֶהוּ "אֶעֱרֶה שַׁחַר", שֶׁעֵקֶר הַתְּקוּן בְּשִׁבִיל לְעוֹרֵר וּלְהַקִּיץ וּלְהַעֲלוֹת הָאֱמוּנָה הַנְּפִילָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵילַת הַשַּׁחַר, כִּי אֱמוּנָה הִיא בְּחִינַת שַׁחֲרוֹת מַחֲמַת שֶׁעֵקֶר הָאֱמוּנָה הוּא רַק בְּמַה שְׂאִין יוֹדְעִין, וְדְבַר הַנִּסְתָּר וְנִעְלָם הוּא בְּחִינַת שַׁחֲרוֹת וְחֶשֶׁךְ, בְּחִינַת "יִשֶׁת חֶשֶׁךְ סִתְרוּ", וְשֵׁם עֵקֶר הָאֱמוּנָה שֶׁצָּרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה עַד שֶׁתֵּאִיר לוֹ הָאֱמוּנָה כְּאִלוֹ רֹאֵה בְּעֵינָיו כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנּוּ זְכוּרָנוּ לְבְּרַכָּה, שְׁזֵהוּ

תחתיית חס ושלום, ועקר היצר הרע הוא
בחינת חקירות וכפירות שהוא בחינת חלק
לבם כמו שכתב רבנו זכרנו לברכה במאמר
ויסב אלקים (סימן סב), עין שם, ומשם נמשכין
כל המחלקת שבעולם שכלם באים מבחינת
מחלקת היצר הרע שישרשו כפירות.

תאוות אכילה ושתיה ראשי

התאוות

נזקי ממוז א

המבטעה זה השן זה בחינת תאוות רעות שנמשכין
מבחינת צומח מבחינת יסוד המים, כמובא
שם, וזה בחינת מבטעה שהוא השן בחינת
תאוות אכילה ושתיה שהם ראשי התאוות שכל
התאוות נמשכין אחריהם, כמבאר בדברי רבנו
ז"ל בהתורה 'ויסב אלהים' (סימן סב).

עד שיאמין גם בעצמו, דהינו שיאמין בגדל
כח צדקתם של הצדיקים אמתיים עד שבודאי
יתקנו גם אותו ויעלו אותו מעלה מעלה אם
יאחו עצמו להיות דבוק בהם כל ימי חייו, כי
אמונתו בעצמה שמאמין בהצדיקים ומתקרב
אליהם יקר מאוד מאד, כי אמונה היא רק בדבר
שאין מבינים בשכל, כמו שמבאר במקום
אחר. ועל כן צריך להאמין בעצמו באמונה
אף על פי שלפי שכלו וידיעתו בעצמו הוא
רחוק מאד מה' יתברך, אף על פי כן צריך
להאמין באמונה שגם מעט הנקודות הטובות
שבו יקרים מאד אצל ה' יתברך וכאשר הבנתי
כל זה משיחתו הקדושה זכרנו לברכה.

יצר הרע - כפירות

שומר שר ב אות י

באמת עקר המחלקת הוא מחלקת היצר הרע
שחולק על האדם ורוצה להורידו לשאול

כת"י רביה"ק

תורה ס"ב

זה היום עשה ה', יום ד'ך"ד – אדר שנת תקפ"ד, הפליא ה' עמנו שפתאום הביא לי איש אחד מעיר הסמוכה תכריך של כתבים מכתיבת יד רבינו ז"ל, והם כמדה דפין קטנים מהא"ב הראשון, וכמה דפין מהתורות שכבר נדפסו בספר ליקוטי מוהר"ן הראשון, אך יש בהם כמה דברים נוספים, וכמה ענינים בשינוי לשון ובסגנון אחר קצת, על כן אעתיקם הנה.

והקליפות, שהם בחינת פרעה, עורף, שעיקר יניקתם מאחוריים – יש להם שלש שרים: שר המשקים והאופים ומבחים, שהם עיקר התאוות, שהם קנה וושט וורידין, שהם תאוות אכילה ושתיה, שהם ראשי התאוות כלם; והם, להדיבור היוצא מהגרון סמוכים.

אבל אין להם כח לינק ממנה; כי מאחוריים אי אפשר להם לינק, כי נתרבקו אחוריים כנ"ל, על ידי התענית; ומפנים אי אפשר להם לינק, מגודל הארה.

אבל הקדוש ברוך הוא בגודל חכמתו נותן להם כח להשיג מהארת פניה, כדי שיתגברו לינק ממנה, ועל ידי זה תוציא מהם נצוצות הקדושה שיש בהם מכבר, בבחינת "עת שליט האדם באדם – לרע לו".

וזה "ויראו אותה שרי פרעה", על ידי זה: "ויהללו אותה אל פרעה וכו'", על ידי זה "וינגע ה' בית פרעה", היינו הוצאות ניצוצות הקדושה; ועל

כשרואה אדם שהקליפות והתאוות גוברים עליו – אזי יתענה; ועל ידי התענית – נודווגו קודשא בריך הוא ושכינתיה אחור באחור, כדי שלא יאחזו באחוריים.

וזהו ר'ע"ב' שמרעיב את עצמו בתענית, אותיות רי"ש ע"ב. רי"ש' – אחוריים דשכינתיה, שהיא אלקים; ע"ב' – אחוריים של שם העצם; שעל ידי הרעב שעל ידי התענית – מונגם אחור באחור, שלא יינקו החצונים, כנ"ל.

ועל ידי התענית נמשך הדיבור, כי נתלחלח הגרון מגניבה דילה, ויוצא מבחינת "ניחר גרונני", וכא לבחינת "קרא בגרון ואל תחשוך".

וזהו "ויהי רעב בארץ", היינו על ידי התענית – "וירד אכרם מצרימה", "אכרם" בחינת מים החסדים המלחלחים מיצר הגרון, בבחינת "הלוך ונסוע הנגבה", שהחסדים הולכים ללחלח נגיבה דילה.

וזה בחינת "ויאמר בועז אל רות לעת האוכל:
גשמי הלם", היינו בחינת זווג פנים בפנים על
ידי אכילה.

וכל אחד ואחד לפי בחינת תיקונו את האמונה
בשלימות - פן מיחד את השכינה, שהיא
אמונה, עם הקדוש ברוך הוא, פנים בפנים.

והאמונה מתקנת בעצמה כל הכפירות שהיה
בו מקודם, והיא מתחננת (וממליץ) [וממלצת]
טוב עליו לפני הקדוש ברוך הוא, שימחול לו
השם יתברך; ועיקר המליצה: כי אין יודעים
את השם יתברך אלא מן הגלוי על הסתום,
היינו מן המדות המגולות - אנו מכירים
גדולתו, ועל ידי זה יש בני אדם שכופרים בו,
ואומרים: 'עולם כמנהגו נוהג'; ויש שמודים
במציאת, אבל אומרים שגם העולם קדמון,
והעולם מחויב המציאות כמו חיוב האור מן
השמש, ועל ידי זה כופרים במצוות, כי אומרים
שלא ישונה דבר ממנהגו על ידי מצוות; ויש
מודים במצוות ובעבודות, אבל עובדים את
כחות וצורות עליונות, ועושים את הצורות
שיהיו אמצעים בינם לבין הבורא.

וכל הכפירות נעשים מחמת שרואים שמערכת
השמים לא נשתנים ממעמדם, ורואים צדיק
ורע לו רשע וטוב לו; אבל כשהקדוש ברוך
הוא משדד המערכה בשביל תפילת צדיק -
אזי מודים שהוא המחידש והמהיה את העולם
כרצונו, ומנהיג את העולם כרצונו.

וזהו "ויגש אליו יהודה", איתא בזוהר:
'תקרוכתא מלפא במלפא', היינו יחוד קודשא
ברוך הוא ושכינתיה כנ"ל.

ידי הניצוצות - נתוסף לחלוחית על לחלוחית,
וזה "ולאכרם היטב בעבורה" כנ"ל.

וזה: "שקר החן והבל היופי", שהם הקליפות,
"אשה יראת ה' היא תתהלל", שהם מהללים
את השכינה, בבחינת "ויהללו אותה אל
פרעה", כנ"ל, בשביל "תנו לה מפרי ידיה",
כדי להציא ניצוצות הקדושה, כנ"ל.

ועל ידי זה נתוסף בה הארה גדולה, עד
שנתבטל הקליפות, ונכנעים תחת הקדושה,
בבחינת "אז אהפוך אל עמים שפה ברוה
לעובדו שכם". וזהו "ויהללו בשערים מעשיה",
"מעשיה" דיקא, אפלו מעולם עשיה, ששם רב
הקליפות - יתהפכו לעבדו שכם אחד.

וכשנתעליו כל ניצוצותיה, עד שיתקיים "לעובדו
שכם אחד" - אזי נשלם האמונה, בחינת
'עולימתא שפירתא דלית לה עינין', כנ"ל.

כי עיקר שלימות וקישוט של אמונה, אינה
אלא על ידי שגם אחרים מקרבים את עצמם
תחת כנפיה, בבחינת 'ואתקשטת בקשוטין
דלא הו' כנ"ל.

וכשאמונה בשלימות - אזי אין צריך לתענית,
ומופתר לו לאכול, בבחינת "ורעה אמונה",
"ורעה" בחינת אכילה.

ואכילה הזאת מעורר זווג פנים בפנים, בבחינת
"והיה האכל לפקדון לארץ", "פקדון" בחינת
זווג, "ארץ" בחינת אמונה, שכינה, בחינת "שכן
ארץ", כי אז אין הקליפות יכולין לינק ממנה
אפילו מאחוריים, כי אז נתבטל הקליפות.

אָזי "וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדוֹנָי", הֵינִנוּ, שֶׁהַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה, מִבְּקִשְׁת רַחֲמִים.

"יְדַבֵּר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדוֹנָי", שֶׁהִיא מִבְּקִשְׁת אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיקְרָב אֶת הָאִישׁ הַזֶּה שֶׁתִּיקֵן אוֹתָהּ וְהַעֲלָה אוֹתָהּ לְבַחֲיַת פְּנִים בְּפָנִים; "בְּאָזְנֵי אֲדוֹנָי", הֵינִנוּ שֶׁהִיא מְמַלְצַת עַל הָאִישׁ הַזֶּה, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה עוֹד אֲמֻצְעֵי בֵינוּ לְבֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַהֲצַטְרָכוֹת שֶׁלּוֹ יְדַבֵּר "בְּאָזְנֵי [אֲדוֹנָי]", שֶׁלֹּא יִשְׁמַע אַחַר אֲמֻצְעֵי.

"וְאֵל יַחַר אַפְּךָ" עָלָיו, שֶׁהִיא מְלֵא פְּנִיּוֹת וְעִבּוּדוֹת זָרוֹת עַד עַכְשָׁיו.

"כִּי כַמוֹךְ בְּפִרְעָה", לְשׁוֹן הַתְּגַלּוֹת, הֵינִנוּ לְפִי הַתְּגַלּוֹת – בֵּן מִפִּירֵין אוֹתְךָ, בְּנ"ל, וְעַל יְדֵי זֶה נִפְל בְּטַעוֹת, בְּנ"ל, שֶׁרָאָה בְּמַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם הַמְּנַהֲיָגִים אֶת הָעוֹלָם, עַל יְדֵי זֶה כָּל אֶחָד נִפְל בְּטַעוֹת לְפִי טַעוֹתוֹ, בְּנ"ל.

אֲבָל עַל יְדֵי שִׂידוּד הַמַּעֲרָכוֹת – יוֹדוּ הַכָּל בְּבוֹרָא וּמִשְׁגִּיחַ; וְלַעֲתִיד יִתְבַּטֵּל מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי שָׁמַיִם כְּעָשָׁן נִמְלָחוּ", וְאִז יִכִּירוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי יֵשׁ בּוֹרָא וּמְנַהֲיָג; וְכֵן עַכְשָׁיו, כְּשֶׁרוֹאִים בְּשֶׁהַצַּדִּיק בְּתַפִּילָתוֹ מְשַׁדֵּד הַמַּעֲרָכָה וְהַטָּבַע – אִז מוֹדִים שֶׁ"לֹד" הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ.

וְזֶה: "כְּמוֹךְ בְּפִרְעָה" מָה פִּרְעָה גּוֹזֵר וְאִינוּ מְקִיִּים – הֵינִנוּ כְּשֶׁרוֹאִים שִׂידוּד מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם הַגְּלוּיִם לְכָל טָבָעַם וּגְזִירָתָם, וְרוֹאִים שֶׁגְּזִירָתָם נִתְבַּטֵּל – מִזֶּה יוֹדְעִים שֶׁאַף אֶתָּה

גּוֹזֵר וְאִין מְקִיִּים, מַחֲמַת הַצַּדִּיק, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר וְהַצַּדִּיק מְבַטֵּל, הֵינִנוּ שִׂידְעִים עַל יְדֵי זֶה שֶׁגַּם הַטָּבַע שֶׁל מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם, הִיא בְּרִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִיתָה עַד עַכְשָׁיו, וְעַכְשָׁיו בְּטַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּזִירָתוֹ וְרִצּוֹנוֹ מַחֲמַת תְּפִילַת הַצַּדִּיק, מַחֲמַת [זֶה] נִתְבַּטֵּל טָבַע שֶׁל מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם הַגְּלוּיִם לְכָל.

אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁאִין רוֹאִין בִּיטוּל הַטָּבַע בְּגִלּוּי – אִין יוֹדְעִים שֶׁיֵּשׁ בּוֹרָא, וְעַל יְדֵי זֶה טוֹעָה כָּל אֶחָד לְפִי שֶׁכָּלוּ הָעֵכוֹר, כִּי אִינָם יוֹדְעִין אֵלָּא מִן הַגְּלוּיִם אֵל הַסְּתוּם.

בְּשִׁבְלֵי זֶה, לַעֲתִיד, שֶׁיִּתְבַּטְּלוּ כָּל הָאֱמוּנוֹת בּוֹזְבִיּוֹת, וְיֵאֱמִינוּ הַכָּל בְּה' אֶחָד – עַל יְדֵי זֶה יִתְקַרָא שַׁבָּת; כִּי אֱמוּנָה בְּשְׁלִימוֹת נִקְרָא שַׁבָּת, כִּי שַׁבָּת מוֹרָה עַל מַחֲדָשׁ אֶת עוֹלָמוֹ בְּשִׁשְׁת יָמִים "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת וַיִּנְפֹשׁ".

בְּשִׁבְלֵי זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: 'כָּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת, אֲפִילוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנוּשׁ – מוֹחֲלִין לוֹ, כִּי שַׁבָּת, עֵיקַר אֱמוּנָה וְהַשְּׁבִתָּה עֲבוּדוֹת זָרוֹת.

וְזֶהוּ: "אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶיךָ", 'רַגְל' זֶה בְּחִינַת אֱמוּנָה, כִּי הַכְּפִירוֹת – מְכוּנָיִם בְּשֵׁם "כְּמַעַט נְטוּי רַגְלֵי", וְאֱמוּנָה – מְכוּנָה בְּשֵׁם "רַגְלֵי עֲמֻדָה בְּמִשׁוֹר", כִּי אֱמוּנוֹת בּוֹזְבִיּוֹת יוֹנְקִים מִבְּחִינַת רַגְלֵי דְקְדוּשָׁה, בְּבַחֲיַת 'הַיִּי בְּרַכֵּי דְרַבְּנָן וְכוּ', הֵינִנוּ אֱמוּנָה קְדוּשָׁה, בְּחִינַת "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", "בְּרָכוֹת" – הֵינִנוּ 'בְּרַכֵּי דְרַבְּנָן'.

מחלוקת היצר שבלב, ששרשו מהתורה כנ"ל, כי הפוסקים הם בחינת השלום של מחלוקת התנאים שבגמרא. וכשיעשה שלום בהשורש, היינו בהתורה – אזי נעשה שלום גם למטה, ואז "גם אויביו ישלים אתו".

ואותיות ש'ל'ו'ם' מרמזין על זה, נוטריקון: 'ו'דע מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורס', כי זה עיקר השלום: שנודבך שכלו, וידע תשובות על הכפירות.

וזהו: "אודך ביושר לבב", היינו בשני יצרין, אימתי? כד "בלמדי משפטי צדקך", היינו על ידי לימוד פוסקים, שהם שלום שבבחינת תורה; ועל ידי שלום שבתורה – נשלם הכל, ונפתח לו תשובות [על] אפיקורסין, כנ"ל.

'אודך ביושר לבב וכו'". כל המחלוקות – שרשם מהתורה, היינו מהמחלוקות התנאים – נשתלשל למטה, ומהסיגים, נעשה מחלוקות שלא לשם שמים.

וצריך לראות להשלים את לבו, שלא יהיה לבו חלק עליו, היינו שיעבוד את השם בשני יצרין, כמאמר "בכל לבבך" וכו', שלא יהיה בבחינת "חלק לבם".

והמחלוקת של היצר שבלב האדם – הן הן הכפירות שמטיל על האדם, ומונע מן האדם שבילי אמונה, ומחשיך את שכלו מלהבין תשובות על הכפירות.

ועצה על זה: ללמוד פוסקים, ועל ידי זה ישלים

[אלו השני מאמרים כלולים בתורה אחת בסימן ס"ב, וה' יודע נסתרות למה חלקן כאן לשנים.

גם יש הרבה דברים שמבוארין שם, מה שלא נכתבו כאן, וכן יש כמה דברים שמבוארין כאן ביותר.

ודע שגם שם בסימן ס"ב הנ"ל, הוא לשון רבינו ז"ל בעצמו, רק ששם הוא לשונו הקודש שאמר בעל פה לפני אחד מאנשיו בלשון הקודש, והאיש כתב לפניו; וכאן הוא לשונו וכתבתו של רבינו ז"ל בעצמו, ומחמת זה נמצא ביניהם כמה שינויים, כי כן היה דרכו, שלעוצם קדושת רהיטת מוחו הנורא – היו משתנים כמה ענינים מהאמירה להכתיבה, וכן בין כתיבה לכתיבה; ועוד יש בזה נסתרות שנעלמו ממני, כי מאד עמקו מחשבותיו.]

תכנית לימוד

מחשבה מועלת, ואפילו לדברי תורה!

כשם שפרצופי בני האדם אינם שווים כך דעותיהם ותכונותיהם אינן זהות. בצורת הלימוד, בסדר הלימוד, יש דרכים רבות, וכמעט כל אחד, סגנונו וצורת לימודו אינם זהים באופן מוחלט לחברו. כך זה בגמרא, כך זה בהלכה ובשאר לימודי התורה הקדושה. אבל יש 'צד השווה' שהוא מוסכם על אחוזים נכבדים מכלל הלומדים. לצד השווה המדובר קוראים 'סדר והספק'. בכל היכלי הישיבות, קמנות וגדולות, כך גם בכוללים, ישנם הספקים בעיון ובקיאאות. גם אלו שחובשים את ספסלי בית המדרש השכונתי או משתתפים בשיעור בשטיבלאך האזורי, שייכים בצורה כזו או אחרת לסדר והספק. דף היומי בגמרא, עמוד היומי בהלכה ועל זה הדרך רבו הדוגמאות. אפילו קריאת התורה שאנו קוראים מידי שבת, הינה מסודרת לפי פרשיות שמחולקות לשבועות, כך שבכל שנה אנו מתחילים ומסיימים את התורה כולה.

ההספק והסדר בלימוד, עוזר לרוב הלומדים לנצל את הזמן היקר העומד לרשותם, מעמיד את הגבול הרצוי בין התעכבות יתר על המידה, לבין זריזות ומרוצה חסרת תוחלת וזריזות שבה האדם מאבד את הרווח שיש בהתבוננות (עיין ליקו"מ ח"ב נט).

קריאה לסדר!

בשנים האחרונות, ככל שהתרבו ספסלי הלומדים בבית המדרש של ההולכים והמעיינים בתורת ה' (כן ירבו), הגיעו אל שולחן המערכת בארגון 'לטייל בתורתו' קריאות חוזרות ונשנות, לסדר בתחילת הלימוד של כל תורה, סדר מומלץ לכל החודשים של הלימוד וההליכה בתורת ה' – אותה תורה שנבחרה לתקופה המדוברת. חשוב להדגיש – אין בסדר המדובר שום חובה או הכרעה שדווקא כך צריך ללמוד, סדר זה הוא המלצה בלבד למי שחפץ ורוצה ללכת במהלך מסודר, שבו הוא יכול ללמוד בצורה מקיפה את התורה, לסכם, להציף את כל הקושיות והשאלות, לפתוח את הפסוקים ולגשת אל שלב הביאור והחידוש אחרי הכנה נאותה. מי שחש, שהסדר יכול לעזור לו רק באופן חלקי, או שהוא בכלל אינו מתחבר לסדר לימוד לפי זמנים ושלבים שונים, יכול להמשיך בצורת לימודו כפי שנהג עד עתה. רק שבאם הוא מרגיש לאחר חודש או חודשיים, שכבר אין לו מה ללמוד ולהוסיף להתעמק בתורה זו, מומלץ לו לשוב ולעייין בסדר הלימוד המצורף, ולנסות אפילו לזמן מועט, שבועיים שלושה, להצטרף ולשנות פרשיותיו עם הציבור.

כך גם, ישנם לומדים, שאכן מתחברים ל'רעיון' של סדר לימוד, אך לדעתם, חלוקת הזמנים צריכה להיות באופן שונה. לדוגמה, חלק מהלומדים מרגישים שהם רוצים להקדיש יותר זמן ללימוד ה'הלכות' מ'ליקוטי הלכות' המיוסדים על התורה הנלמדת. לכן, כל לומד מוזמן לפי סברתו ודעתו לעשות שינויים כחפץ ליבו בסדר אותו הצענו, שהרי סדר זה הוא בסך הכל המלצה.

יש לציין, שישנה תועלת נוספת בכך שציבור גדול מתאגד סביב סדר אחד, שעל ידי כך נוצרת מעין 'שפה משותפת' בין כלל הלומדים, שבכל 'תקופה' אוחזים יחדיו בכירור וליבון חלק אחר בלימוד בתורה. אנו מצידנו, במערכת 'לטייל בתורתו', נעשה השתדלות מיוחדת, שסדר זה יבוא לידי ביטוי גם בשיעורים, בעלונים ובשאר החומרים שהמערכת מוציאה לתועלת כלל הלומדים.

הזמן קצר והמלאכה מרובה...

אם תתחברו לסדר המיוחד, גדלים הסיכויים שגם אתם תאמרו לעצמכם אחרי כמה חודשים של לימוד מתוק והתעלות רוחנית, שאתם בקושי התחלתם ללמוד את התורה. כמעט בוודאות תחושו שעדיין לא הספקתם כלל כמו שרציתם בתחילה. לאט לאט תחלחל אצלכם ההכרה, שבאמת, צריך הרבה יותר זמן בשביל ללכת עם תורה אחת בליקוטי מוהר"ן. וכנראה שגם אתם תהיו מאלו ששלושה וחצי חודשים, הינם מעט מידי בעבורם...

התבודדות ותפילות!

למרות שיש דברים שלא נכללו בתוך סדר הלימוד, וזאת מחמת שהם אינם שייכים באופן ישיר ללימוד התורה בבית המדרש. אך כדי לשרש אחר הטעות, חובה עלינו להזכיר זאת שוב:

העצה העיקרית, שבלעדיה כמעט ואין פעולה משמעותית ללימוד, היא התפילה וההתבודדות. הלימוד לבד, בלי לשפוך את הלב בתפילה והתבודדות, על מה שלומדים וגם על מה שלא לומדים, יכול להוות אפילו מכשול וטעות, שחם וחלילה לא יהיה הלומד בספר הקדוש והנורא בכחינת חכמתו מרובה ממעשיו.

ולכן, חשוב לדעת, שלמרות שאין אפשרות לכתוב בתוך סדר הלימוד את עניין התפילה, אבל באמת כל סדר הלימוד, צריך להיספג ולטבול כל כולו בתוך דיבורי התבודדות וכיסופים דברי חן ריצוי ופיוס. רק מתוך זה 'מבינים' את התורה באמת, וגם זוכים לקיימה באמת!

הסבר מפורט על חלוקת הלימוד בעמוד הבא

<p>א. בשבועיים הראשונים, לימוד 5 פעמים את כל התורה בהבנת הפשט וביסודיות (וכל המרבה הרי זה משובח).</p> <p>בשבועיים שלאחר מכן להתמקד בשני הסעיפים הבאים:</p> <p>ב. סיכום מהלך התורה בפשט כמה פעמים.</p> <p>ג. לדקדק בלשונו - סימון הלשונות הזרות והכפולות, הן הדומות ממש והן הדומות לפי עניינם.</p>	<p>הכרת התורה</p>	<p>א</p> <p>חודש אייר</p>
<p>א. פרעג א'שאלה - לעבור על כל התורה ביסודיות, לשאול ולרשום את כל השאלות, הקושיות והקשיים השונים שהתעוררו, הן בהבנת פשט התורה והן בהבנת קשרי התורה.</p> <p>ב. פתיחת הפסוקים ומאמרי חז"ל. לנסות להבין איך הראיה נלמדת מכל מילות הפסוק בפשט, וכן את עומק הראיה וההקשר הרחב של כלל הפסוקים ומאמרי חז"ל לכלל התורה (ניתן להיעזר בחוברת 'שערי המקראות' שתצא בעז"ה בתחילת חודש סיון).</p>	<p>בירור התורה</p>	<p>ב</p> <p>א' סיוון - ט"ז סיוון</p>
<p>א. זאג א'תירוץ - לחזור לכל השאלות שרשמתם בתחילה ולנסות לכתוב ולבאר את התירוץ והמהלך שמיישב את הקושיות והשאלות.</p> <p>ב. לסלסל בתורתו - לסלול מהלכים ביאורים וחידושים בקשרי ועמקות תורתו הקדושה.</p>	<p>לחדש בתורה</p>	<p>ג</p> <p>ט"ז סיון - ט"ז תמוז</p>
<p>ללמוד היטב את הליקו"ה ולראות ולהתבונן כיצד מוהרנ"ת דקדק בלשונו הק' ומסביר את עומק הפשט בתוך רמזי דבריו.</p> <p>א. הלכות ברכת השחר ג' (שבוע ראשון)</p> <p>ב. הלכות חלב ודם ד' (שבועיים אחרונים)</p>	<p>אור הלבנה</p>	<p>ד</p> <p>ט"ו תמוז - ט"ז אב</p>

פירוש הרחבה והסבר במבלת הסדר וההספק לחודשי הקיץ

חלק א' – הברת התורה

ללמוד ולחזור - רבים מהלומדים מתקשים להיכנס לתורה בעמקות, דווקא משום שהם להוטים אחרי התורה, הם מרגישים כבר בתחילה מרחוק את המתיקות והנעימות שהם אמורים לקבל כאשר הם יזכו למעום את צוף אמריה, ועל כן הם עוקפים על השלבים הראשונים, נכנסים בלא כלי הצמצום לתוך התורה, ומשום כך גם מהר מאוד הם מושכים ידיהם (לדאבוץ ליכם) בייאוש ותסכול ממנה.

החלק הראשון מאוד מאוד הכרחי, וזאת בכדי שהלומד יצטייד בסירה ומשומים מתאימים, לשוט בים החכמה בבטחה. לשם כך עליו ללמוד את התורה כמה וכמה פעמים, להכיר היטב את מבואותיה וחדריה, בפשט פשוט, ביסודיות אך לא באופן מפותל ומסובך.

ככל שמתחילים את הלימוד ברגל ימין, בלי קפיצות מיותרות, כך פוחתים הסיכויים לשבור את הרגליים בהמשך הדרך.

המינימום ההכרחי הוא לימוד של כחמש פעמים, לא בגרסה וגם לא לימוד מהיר וחפוז. לימוד רגיל, שמפעם לפעם טבעו, שהוא הולך ומתעכב יותר ויותר.

סיכום התורה - אחרי הלימוד, יש תועלת גדולה בסיכום הדברים, בעל פה ובכתב. לסיכום יש כמה אופנים ונפרוט אותם מהקל אל הקשה. 1] סיכום בעל פה ובכתב של עיקר מהלך התורה בלי כל הראיות והפרטים הקטנים, לפי סדר מהלך התורה כפי שהיא כתובה. 2] סיכום מהלך התורה עם הפרטים החשובים ועיקרי הראיות. 3] בניין מהלך התורה, לא לפי הסדר הכתוב בתורה, אלא מהי המטרה שאליה יש להגיע, מהו השלב הראשון שאיתו יש להתחיל, עד שמגיעים לייעד.

סימון הלשוניות - אחד מהדרכים הקלות והעיקריות לפתיחת והבנת קשרי התורה מיניה וביה, זה דקדוקי הלשוניות וסימונם.

לדוגמה: כאשר מסמנים את הלשון 'ויסב' יחד עם הלשון 'מסובים' ומצרפים אליהם גם את המילה 'סיבה' (כמבואר למעיין בתורה) זה מציב לפנינו תמרור, זה אומר שיש כאן קשר וחיבור בין עניינים שאינם נראים בהכרח קשורים, וזהו מפתח חזק להבנת התורה.

בשלב יותר מתקדם אפשר לסמן גם לשונות ועניינים שזהים ודומים מצד התוכן ולא מצד הלשון, כמו בדוגמה הקודמת, שהאוכל בעצמו, הוא 'סיבה' לשובע, אבל הוא לא השובע בעצמו, ולכן גם הוא יסומן יחד עם הסיבה, והבן.

חלק ב' - בירור התורה

"מדוע שלא תשאל" - כפי שכבר נכתב על כך רבות, יש כוח עצום לשאלה או קושיה טובה, לא רק לצלול למעמקי התורה, אלא גם כדי לחדד יותר טוב את הבנת הפשט. אך בוודאי שהמפתחות הטובות ביותר, אלו

שמאירים את שבילי התורה בפנסי דרך, אפילו באותם מקומות חשוכים ועמומים בתורה, זה כאשר שואלים ה - ב - ל! שאלות פשוטות, מורכבות, וגם קשיים שאינם קושיות, אלא חוסר הבנה. מומלץ מאוד לרשום את כל השאלות כי בהמשך הלימוד אפשר תמיד לחזור ולבדוק מה כבר הובן והתיישב.

פתיחת הפסוקים - זהו שלב שהרבה מדלגים עליו, אך הוא חשוב מאוד. גם בשלב זה צריך לדעת מה רוצים ומה מחפשים, מהקל אל הכבד (אפשר להיעזר בחוברת 'שערי המקראות').

[1] לפתוח את הפסוקים, להבין היטב מה הראיה, מאיזה מילים בפסוק, למה נצרכים שאר המילים שהובאו מהפסוק.

[2] ללמוד גם את ביאור הפסוק על פי פשוטו, לבדוק האם רבינו סותר את הפשט או הולך בדרך אחרת, ואז לבדוק האם יש בתוך התורה חיבור בין הפשט לדרכו של רבינו בביאור הפסוק.

[3] להתבונן בקשר שיש בין פסוק זה בעצמו שרבינו הביא לכל התורה כולה.

[4] ללמוד את כל ההקשר הרחב של הפסוק, ולנסות לזהות את נקודות הקשר שיש בין הנושא הכללי לכל מרחבי התורה אותה לומדים, לסמן את הקשרים ולנסות למצוא השלכות על פשט התורה.

חלק ג - לחדש בתורה

[1] לחזור לכל השאלות, שכתבתם בחלק הקודם ולנסות לראות כיצד הם מתיישבים מתוך קשרי התורה.

[2] מתוך זה אפשר להתקדם לשלב שבו סוללים מהלך של ביאורים וחידושים נפלאים, שנוגע בכל התורה כולה, תוך כדי שדולים עצות חדשות הנובעות מתוך עומק התורה, אשרי הזוכה!

חלק ד' - אור הלבנה

לימוד יסודי של ההלכות המיוסדות על תורה זו, בעיון והעמקה בדברי מוהרנ"ת, לראות כיצד הוא הוציא את רמזיו וביאוריו מתוך התורה, כיצד הוא דקדק היטב בדברי רבינו, מהם הביאורים העולים מדבריו, ומה יוצא למעשה מתוך חידושיו של מוהרנ"ת.

A series of horizontal blue lines for writing, spanning the width of the page.

לטייל בתורתו

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן